

Kræftens Bekæmpelse
Årsrapport 2017

Indhold

Forord	4
Det frivillige arbejde	8
Statistik	10
Forskning	22
Forebyggelse	34
Patientstøtte	44
Resultater i 2017	54
Ledelse og udvalg	56
Økonomi	58
Patientforeninger	94
Kræftrådgivninger	95
Organisation	97

Redaktion:
Katrine Asp-Poulsen,
kommunikationschef (ansvh.)
Jytte Dreier, redaktør

Design: Dorte Kayser,
Datagraf Communications
Tryk: Datagraf Communications
Foto: Tomas Bertelsen
Oplag: 1.300
ISSN: 0903-6504

Følg os på:

Det nytter

Du sidder med vores årsrapport for 2017 i hånden. Her kan du læse om nogle af de mange resultater, vi har opnået inden for forskning, forebyggelse og patientstøtte.

Der er ikke mange af os, der i hverdagen går og tænker over de mange fremskridt, som sker hver eneste dag på kræftområdet.

Men der sker virkelig meget i disse år. Inden for dansk kræftbehandling popper der hele tiden nye metoder og behandlingsformer op, som gør, at behandlingen bliver mere skånsom, og at flere overlever kræft.

Det har vi alle grund til at være stolte over, for den indsats, Kræftens Bekæmpelse gør, har stor betydning. For eksempel ligger Kræftens Bekæmpelses egen forskning fortsat i den internationale top, og vi har sat gang i mange, vigtige forskningsprojekter rundt om på hospitalerne og universiteterne i de senere år.

Hvert eneste lille skridt gør en forskel. Hver en krone nytter. Der er nemlig fortsat hårdt brug for penge til at forske, forebygge og til at hjælpe de mennesker, som bliver ramt af kræft.

For der kommer mange flere kræftpatienter i de kommende år. Den store stigning skyldes, at vi bliver flere mennesker herhjemme, og at vi bliver ældre og ældre. Jo ældre vi bliver, jo større er risikoen for at få kræft. Heldigvis overlever flere også kræft. Derfor er der brug for forskning i, hvordan vi bekæmper senfølger.

Røgfri fremtid

Selv om det ser lyst ud, er der bestemt også grund til bekymring, for flere unge mellem 16 og 24 år ryger i dag end for fire år siden. Det er en rigtig trist udvikling, så tiden er inde til, at vi får hele samfundet til at stå sammen, så vi kan realisere målet om, at ingen børn og unge ryger, og kun fem pct. af de voksne ryger i 2030.

Det stiller krav til os voksne, for vi skal være forbilleder over for børn og unge. Og det kræver lovgivning. I dag må man ryge overalt, medmindre det er forbudt. Når vi skal have gjort børn og unge røgfri

i 2030, skal vi måske ændre logikken, så det bliver forbudt at ryge, medmindre det er tilladt.

Kræftpatienters oplevelser

I 2017 tog vi temperaturen på, hvordan kræftpatienter i 2016 oplevede deres forløb fra de første symptomer til efter endt behandling. Undersøgelsen viser i store træk, at der er sket forbedringer på mange områder.

Det er rigtig glædeligt, for det betyder, at alt det arbejde, som frivillige i lokalforeningerne og i regionsudvalgene har udført, har båret frugt.

Men undersøgelsen viser også, at der er vigtige områder, som man skal tage sig af i regionerne og på hospitalerne. For eksempel viser det sig, at flere end 70 pct. af de patienter, som har behov for hjælp til at håndtere angst, tristhed og bekymringer, ikke får den i sundhedsvæsenet. Det er ikke godt nok.

I år bliver ordningen med indførelsen af den patientansvarlige læge på alle landets kræftafdelinger en realitet. Den patientansvarlige læge skal sikre kontinuitet og sammenhæng i et ofte meget komplekst kræftbehandlingsforløb.

Men allerede nu, inden ordningen er udrullet, viser vores undersøgelse, at 66 pct. af kræftpatienterne har oplevet, at der er et klart, lægeligt ansvar, der kan sidestilles med den patientansvarlige læge.

Det er jeg rigtig glad for, for det betyder, at de tanker, vi sammen med Overlægeföreningen, Yngre læger, Danske Patienter og Danske Regioner udviklede omkring den patientansvarlige læge, fuldstændig holder stik.

Pårørende

Undersøgelsen har ikke undersøgt de pårørendes forhold. Men vi ved, at det er hårdt at være pårørende til en kræftpatient. Derfor er et af vores store indsatsområder i 2018 at have fokus på pårørende og deres vilkår i sundhedsvæsenet. Får de ikke den rette støtte og viden om, hvordan de kan hjælpe, og hvad de skal holde øje med, kan det ende med, at de pårørende bukker under for presset og ender med selv at blive syge.

Vi skal sikre, at der bliver langt bedre rammer for at støtte pårørende. Til det arbejde får vi brug for hjælp fra vores engagerede frivillige i regionsudvalgene og i lokalforeningerne.

Tak til jer frivillige

Jeg vil gerne rette en særlig tak til vores – flere end 47.000 – frivillige, som på hver deres måde yder en stor indsats for kræftsagen. Uden alle frivillige, der arbejder for kampen mod kræft, ville vi ikke være der, hvor vi er i dag.

Det er med meget stor glæde, at vi præsenterer årsrapporten for 2017, og det bliver min sidste årsrapport, for 1. juni overtager Jesper Fisker roret.

Jeg er sikker på, at 2018 også bliver et rigtig godt år for kræftsagen, for der er rigtig mange – frivillige og medarbejdere – som hver eneste dag arbejder på at komme et skridt tættere på, at færre får kræft, at flere overlever, og at flere får et bedre liv efter kræft.

God læselyst.

Hvert eneste lille skridt gør en forskel. Hver en krone nytter. For der er fortsat hårdt brug for penge til at forske, forebygge og til at hjælpe de mennesker, som bliver ramt af kræft.

Leif Vestergaard Pedersen,
adm. direktør

Det arbejder Kræftens Bekæmpelse for

Kræftens Bekæmpelses vision er et liv uden kræft. Derfor arbejder foreningen for:

- Færre får kræft
- Flere overlever kræft
- Bedre liv med kræft

Fundament – det bygger vi på

Kræftens Bekæmpelse er en sygdomsbekæmpende forening. Kræftens Bekæmpelse arbejder for, at mennesker ramt af kræft bliver hørt. Gennem forskning, forebyggelse og patientstøtte kæmper foreningen for, at færrest muligt får kræft, at flere overlever sygdommen, og at mennesker ramt af kræft og deres pårørende har de rigtige betingelser for, at livet efter kræft bliver bedst muligt.

Kræftens Bekæmpelses virke hviler på det stærkest opnåede vidensgrundlag, et fælles værdigrundlag, et fælles etisk grundlag og befolkningens opbakning. Frivilligt arbejde og økonomisk støtte fra danskerne er forudsætningen for Kræftens Bekæmpelses indsats inden for forskning, forebyggelse og patientstøtte. Kun en lille del af pengene til foreningens arbejde kommer fra det offentlige i form af tilskud fra tips- og lottomidlerne.

Kræftens Bekæmpelse er en demokratisk forening, der er baseret på medlemskab og frivilligt arbejde.

Mål frem mod 2020

Frem mod 2020 har Kræftens Bekæmpelse formuleret fem strategiske mål for kræftsagen og foreningens arbejde:

Sammenhæng

Kræftpatienter skal have sammenhæng og bedste kvalitet i behandlingen og opleve ansvarlighed i alle led af kræftforløbet.

Det vil sige:

- at kræftpatienter ikke tabes undervejs i forløbet
- at kræftpatienter skal opleve kvalitetsforbedringer
- at kræftpatienter og pårørende skal opleve, at der tages aktivt hånd om den enkelte.

Alle

Alle skal have mindsket risikoen for kræft, og alle skal have del i de bedste behandlingsresultater, særligt de grupper og områder, som klarer sig dårligt, skal løftes.

Det vil sige:

- at indsatsen skal tilrettelægges individuelt, så alle opnår de bedst mulige resultater
- at uanset, hvor man bor i landet, skal man have del i de bedste resultater
- at kræftpatienter, der lider af andre sygdomme, skal behandles kvalificeret.

Handling

Viden om forebyggelse og behandling af kræft skal omsættes til mærkbare forbedringer.

Det vil sige:

- at den tid, der går, fra viden foreligger, til handling iværksættes, skal mindskes
- at viden om forebyggelse af kræft skal implementeres.

Godt liv

Mennesker, der er ramt af kræft, skal opleve en god hverdag.

Det vil sige:

- at kræftpatienter og pårørende tilbydes de bedste rammer og betingelser for selv at skabe et godt og aktivt liv
- at kræftpatienter og pårørende skal have støtte og hjælp, når de har behov for det
- at kræftpatienter skal have professionel hjælp til at mindske senfølger
- at nødvendig viden om det oplevede hverdagsliv bringes frem.

Forskning med gennemslagskraft

Det vil sige:

- at Kræftens Bekæmpelse hvert år yder støtte til de bedste dele af dansk kræftforskning og dokumenterer, at resultaterne anerkendes internationalt
- at Kræftens Bekæmpelses egen forskningsafdeling skaber resultater, der anerkendes internationalt og bidrager til et stærkt forskningsmiljø i Danmark
- at Kræftens Bekæmpelse støtter og aktivt fremmer indsamling af forskningsbaseret viden på områder, hvor kræftpatienter har brug for en særlig indsats, herunder viden om, hvordan kræftbehandlingen indrettes, så den fungerer bedst muligt
- at Kræftens Bekæmpelse i øvrigt bidrager til at fremme kræftforskningen i Danmark.

Værdiprocesser forud for nye 2025-mål

Kræftens Bekæmpelse arbejder intenst og målrettet på at nå foreningens 2020-mål. Men foreningen har allerede nu sat en værdiprocess i gang forud for udviklingen af Kræftens Bekæmpelses 2025-mål.

Interne og eksterne interessenter er inviteret med til at pege på nye værdier, der kan understøtte de strategiske pejlemærker, som skal være med til at forbedre og understøtte Kræftens Bekæmpelses strategiske overvejelser og mål frem mod 2025.

47.000 frivillige står sammen om kræftsagen

I Kræftens Bekæmpelse er der mange, som hver dag arbejder for kræftsagen. Faktisk arbejdede mere end 47.000 mennesker frivilligt for Kræftens Bekæmpelse i 2017. Det svarer til 974 fuldtidsstillinger.

De mange tusinde frivillige spiller en fuldstændig central rolle i Kræftens Bekæmpelses vision om et liv uden kræft: Frivillige hjælper kræftramte og pårørende, arbejder politisk, samler penge ind, bringer forebyggelsesbudskaber ud til danskerne og ikke mindst sikrer en stærk, lokal forankring.

Fordi så mange arbejder sammen og bidrager til kræftsagen, ser vi hvert år nye fremskridt på kræftområdet. Fremskridt, der kommer patienter og pårørende til gode.

Forskellige frivilligopgaver

Der er næsten lige så mange forskellige frivilligopgaver, som der er frivillige. Tager man på rundtur i landet, kan man møde Lone, som er formand for en lokalforening, Peter, som er formand for en Stafet for Livet, Jette, som arbejder i en IGEN-butik eller Niels, som er engageret i en mandegruppe for kræftpatienter. Og det er blot et lille udpluk af de mange opgaver, som frivillige løfter hver dag.

Flere frivillige

Det er derfor positivt, at antallet af frivillige stiger år for år: I 2017 arbejdede over 47.000 mennesker frivilligt for Kræftens Bekæmpelse i et omfang, der svarer til 974 fuldtidsstillinger.

Det er 264 fuldtidsstillinger mere end antallet af ansatte i Kræftens Bekæmpelse, hvor der i 2017 var 710 fuldtidsansatte. Antallet af timer, som frivillige lægger i deres arbejde, er steget med ca. 129 pct. siden 2009.

Et af de steder, hvor der ses den største vækst i antallet af frivillige, er i Stafet for Livet. I 2017 arbejdede tusindvis af frivillige endnu engang for at holde stafetter.

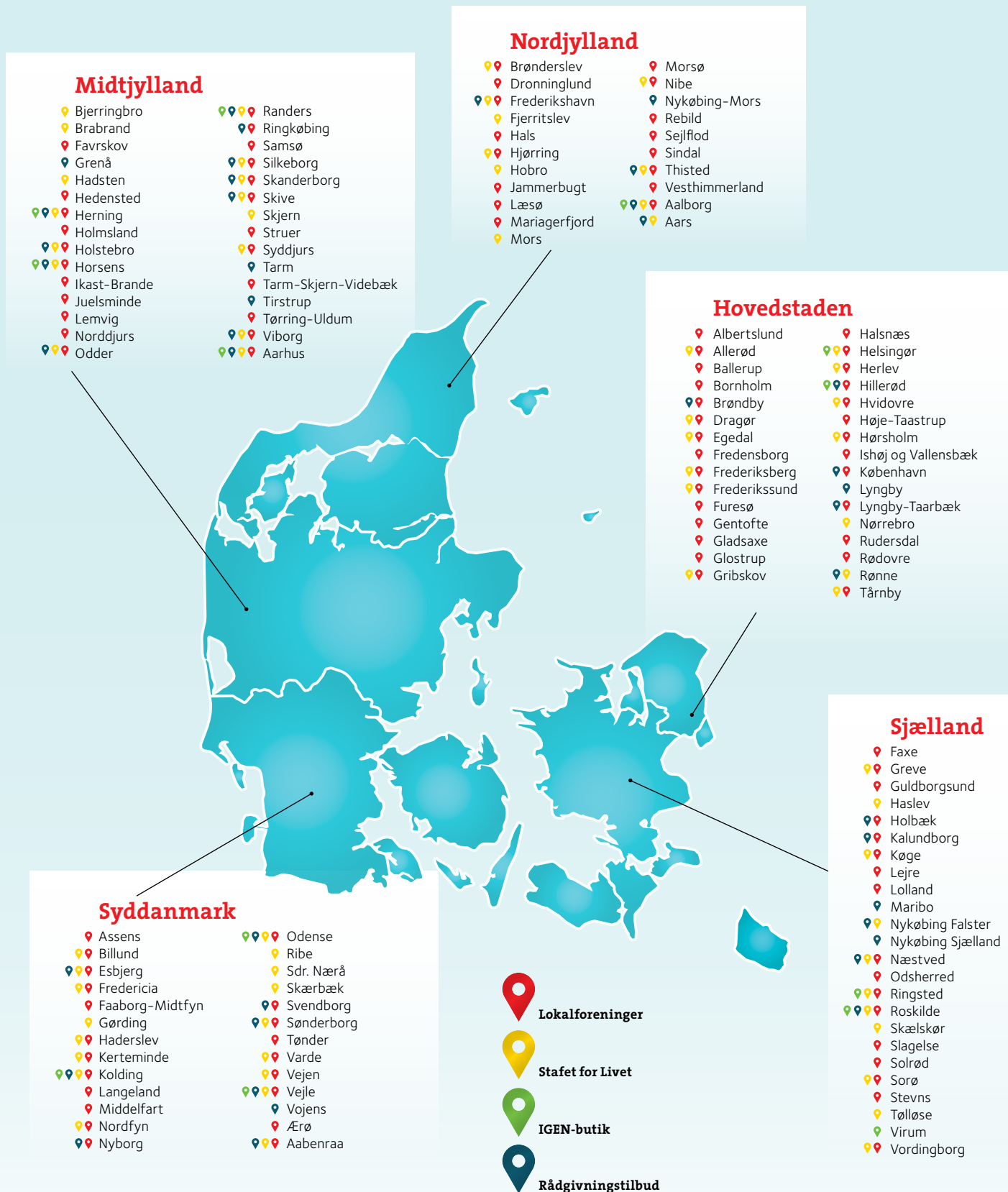
Da den første stafet startede i Holbæk i 2006, var der 87 frivillige engageret i Stafet for Livet. I 2017 var der knap 4.300 frivillige, som stod bag de 66 stafetter, der løb af stablen. I 2018 forventes det, at der bliver holdt stafetter i 78-80 danske byer.

Vidste du, at...

- du som medlem af Kræftens Bekæmpelse også er medlem af lokalforeningen i din kommune?
- alle IGEN-butikker nu er på facebook, hvor du kan finde gode tilbud og nyheder om kvalitetsgenbrug?
- de fleste lokalforeninger og Stafet for Livet også er på facebook?
- du kan læse meget mere om at blive frivillig på frivillig.dk?

Det frivillige arbejde i Kræftens Bekæmpelse

Hvad er kræft?

Kræft er ikke én, men mange forskellige sygdomme. Der findes flere end 200 kræftsygdomme, som får navn efter det sted i kroppen, hvor de opstår. Det kan for eksempel være lunge- eller brystkræft. Hver kræftsygdom har sine helt specielle kendetegn med hensyn til risikofaktorer, alder, køn, udbredelse, behandling og overlevelse.

Kræft er en sygdom, som opstår, hvis cellerne et sted i kroppen begynder at vokse uden den normale kontrol og uden formål.

I alle kroppens celler findes arvemateriale, som styrer cellens aktivitet. Cellerne kan udvikle sig til kræftceller, hvis arvematerialet bliver beskadiget, også kaldet, at det muterer.

Kroppen består af milliarder af celler, og der bliver hele tiden dannet nye, som erstatter dem, der bliver ødelagt eller slides op. På den måde heles sår,

og blod og slimhinder gendannes, så hele organismen kan vedligeholdes og vokse. Hele processen bliver nøje styret af cellernes arveanlæg: generne.

I en kræftsvulst er cellerne ikke normale. Cellerne deler sig uhæmmet og danner en svulst. Derudover er der sket en mere alvorlig fejl i cellens gener. Hvor normale celler begår selvmord, hvis de er syge, fortsætter kræftcellerne med at leve og skabe nye kræftceller.

Bliver de ikke stoppet, vokser de ind i de organer, der er i nærheden. Når cellerne bryder igennem det omkringliggende væv, er der tale om kræft.

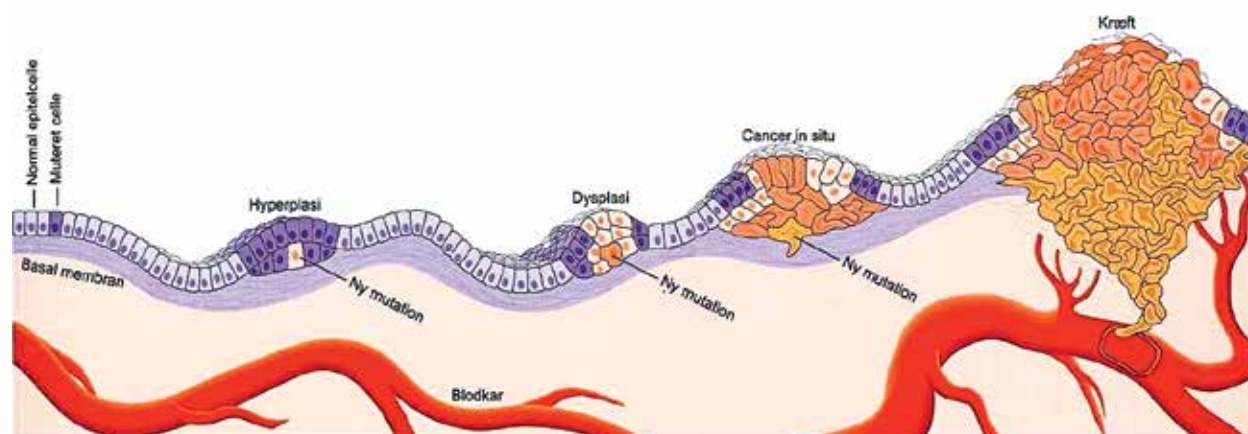
Hvis kræftcellerne når blod- og lymfebanerne, kan kræften bevæge sig videre rundt i kroppen og vokse i helt andre organer. Celler, der har revet sig løs fra den oprindelige svulst, kaldes metastaser.

Udvikling af kræft – fra mutation til kræftsvulst

Tegningen viser, hvordan kræft som eksempelvis tarm- eller livmoderkræft kan opstå. Sygdommen begynder med, at nogle celler får en ændring i deres gener.

Ændringen får dem til at dele sig for hurtigt, og med tiden bliver cellerne mere og mere unormale i både vækst og udseende.

Efter noget tid kan kræften måske vokse ud i vævet, så den kommer i kontakt med blod- eller lymfekar. Sker det, kan kræften gennem karrene sprede sig til andre steder i kroppen.

Årsager til kræft

Der er mange årsager til kræft. Ofte er årsagen et samspil mellem livsstil, miljø og arvelige forhold. Rygning, alkohol, overvægt og solens UV-stråler kan være årsager.

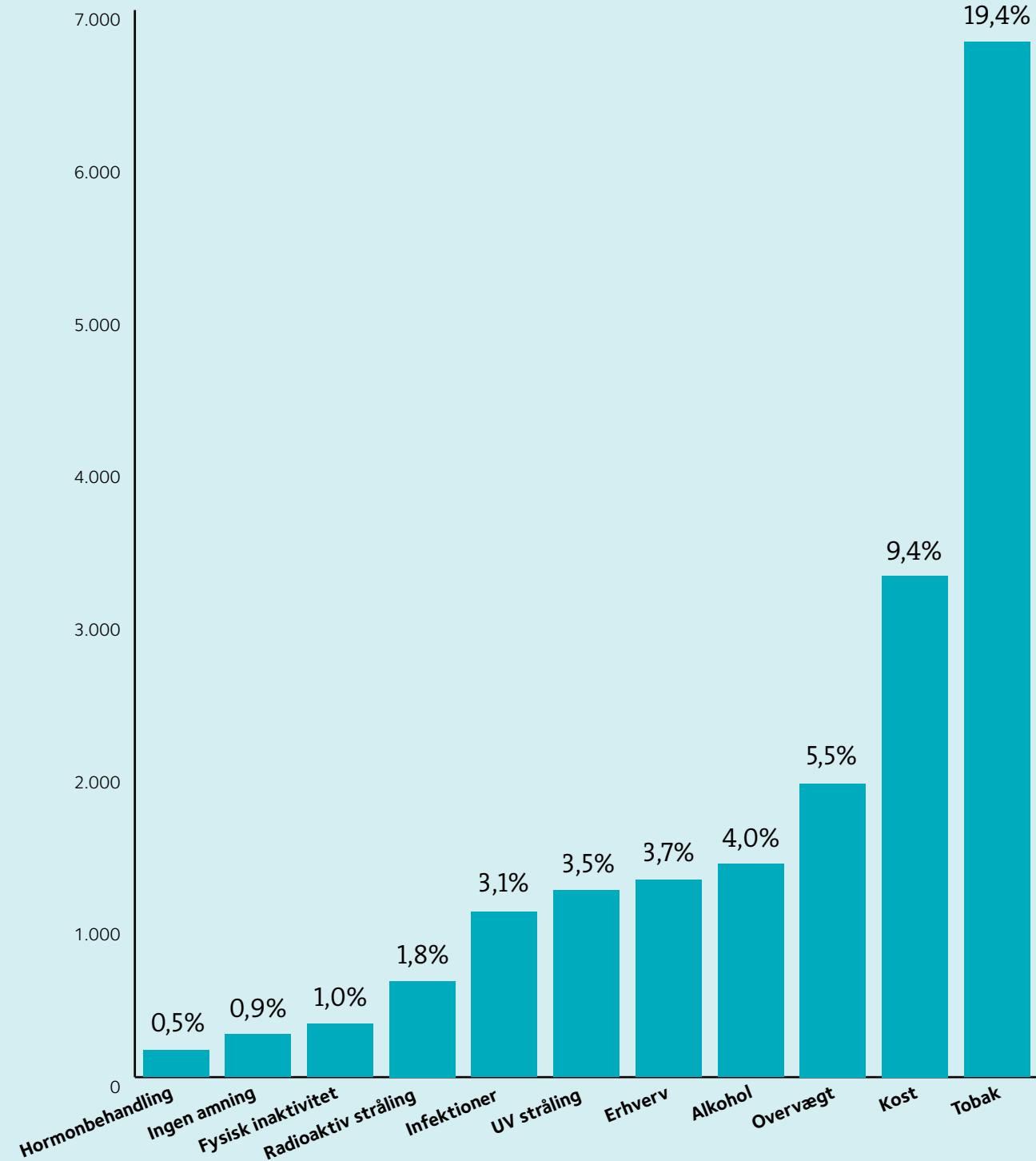
Kræftfremkaldende stoffer på arbejdspladsen har også betydning for udvikling af kræft.

Man kan også være arveligt disponeret for at udvikle kræft, ligesom biologiske faktorer som for eksempel visse hormoner kan være en faktor.

Forskere bliver hver dag klogere på, hvad vi selv kan gøre for at minimere risikoen for at få en kræftsygdom.

Med den viden, som findes i dag, er det muligt at forebygge 15.000 nye kræfttilfælde om året i Danmark. Det svarer til flere end fire ud af ti nye kræfttilfælde.

Antal tilfælde

Beregninger i
Kræftens Bekæmpelse på baggrund af Parkin DM, et al.
Br J Cancer, 2011

Estimerede antal kræfttilfælde i 2012, som skyldes de forskellige risikofaktorer

Fakta om kræft

Mænd

Antal nye tilfælde i 2015

19.797

Kræftdødsfald i 2015

8.142

Antal mænd, som lever med diagnosen ved udgangen af 2015

124.288

Andel af mænd, som har overlevet deres kræftdiagnose mindst 1 år

78 pct.*

Andel af mænd, som har overlevet deres kræftdiagnose mindst 5 år

60 pct.*

Kvinder

Antal nye tilfælde i 2015

18.684

Kræftdødsfald i 2015

7.302

Antal kvinder, som lever med diagnosen ved udgangen af 2015

160.683

Andel af kvinder, som har overlevet deres kræftdiagnose mindst 1 år

80 pct.*

Andel af kvinder, som har overlevet deres kræftdiagnose mindst 5 år

63 pct.*

Totalt

Antal nye tilfælde i 2015

38.481

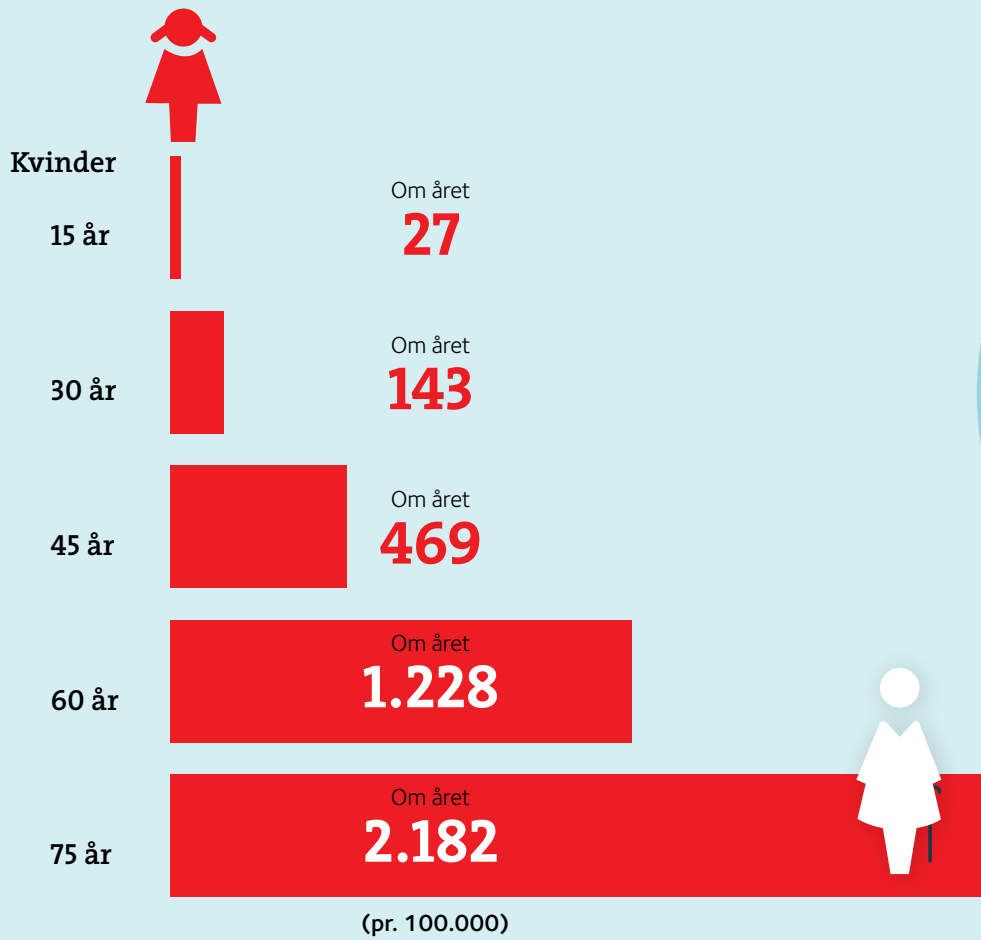
Kræftdødsfald i 2015

15.444

Antal personer, som lever med diagnosen ved udgangen af 2015

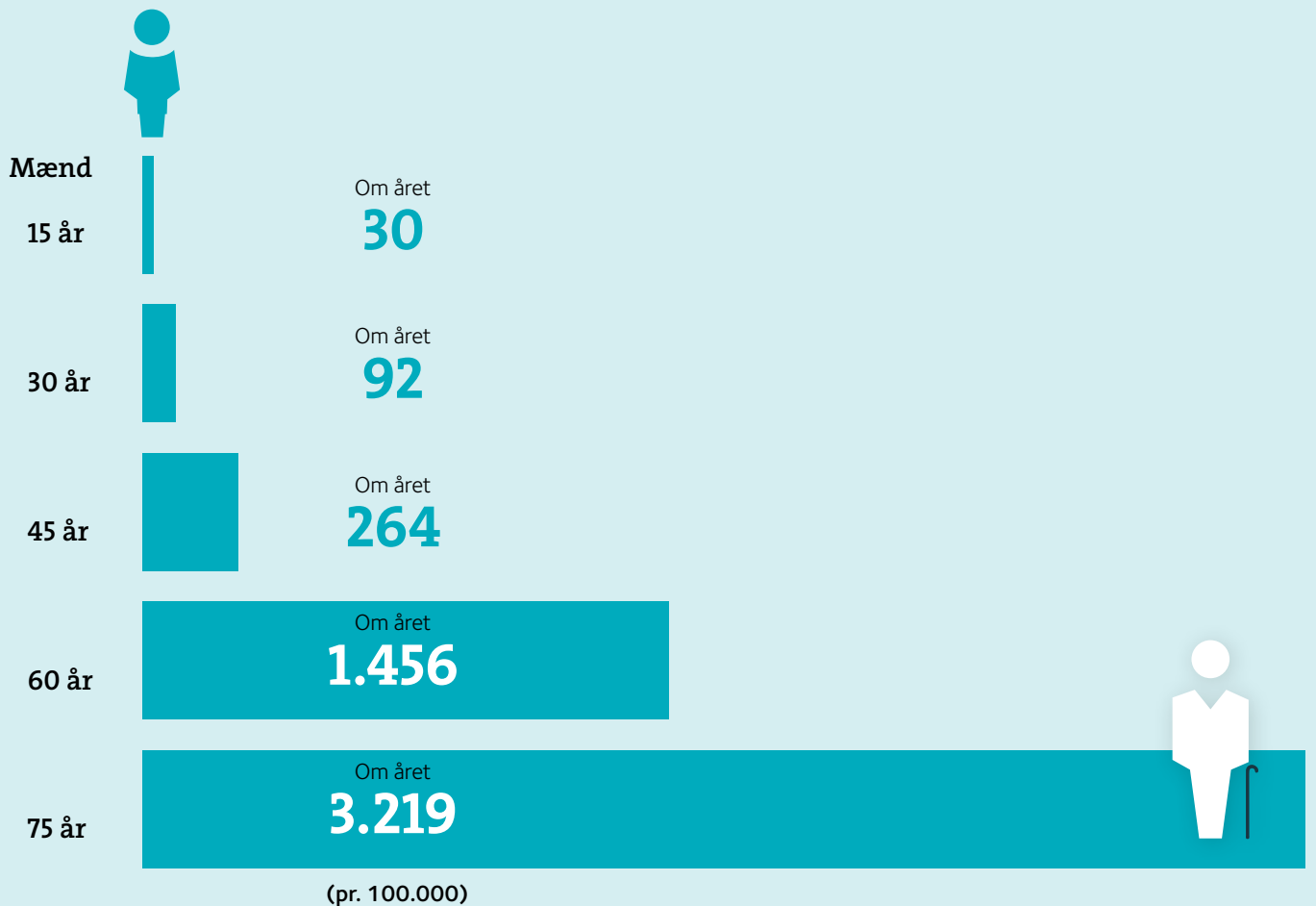
284.971

* Baseret på kræftpatienter diagnosticeret 2011-2015

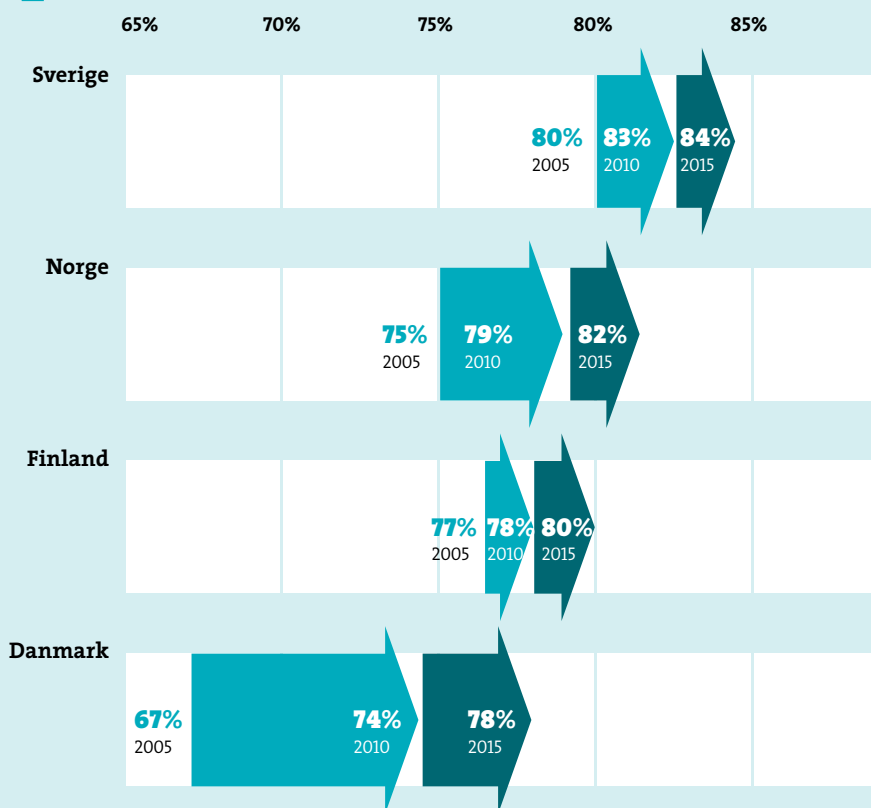
Risikoen for kræft stiger med alderen

Tallene viser, hvor mange ud af 100.000 i aldersgruppen der får kræft om året i Danmark. Baseret på incidens 2011-15.

Så meget er 1 års overlevelsen forbedret hos mænd: Alle kræftformer undtagen anden hud, mænd

Kræft- overlevelsen stiger

Danmark har den største forbedring i overlevelsen efter kræft, men halter stadig bagefter de øvrige nordiske lande.

Jo længere pil, des større stigning

Diagrammet viser, hvor mange der overlever kræft. Pilene viser forbedringen i henholdsvis et- og femårs-overlevelsen.

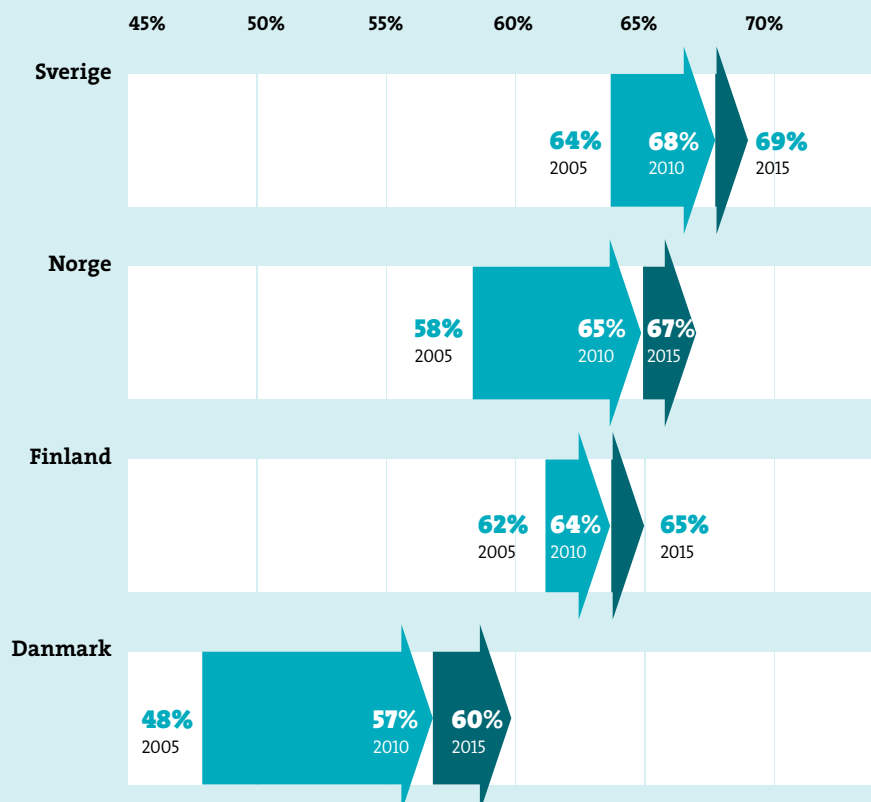

Forbedring i overlevelsen fra 2001-2005 til 2006-2010

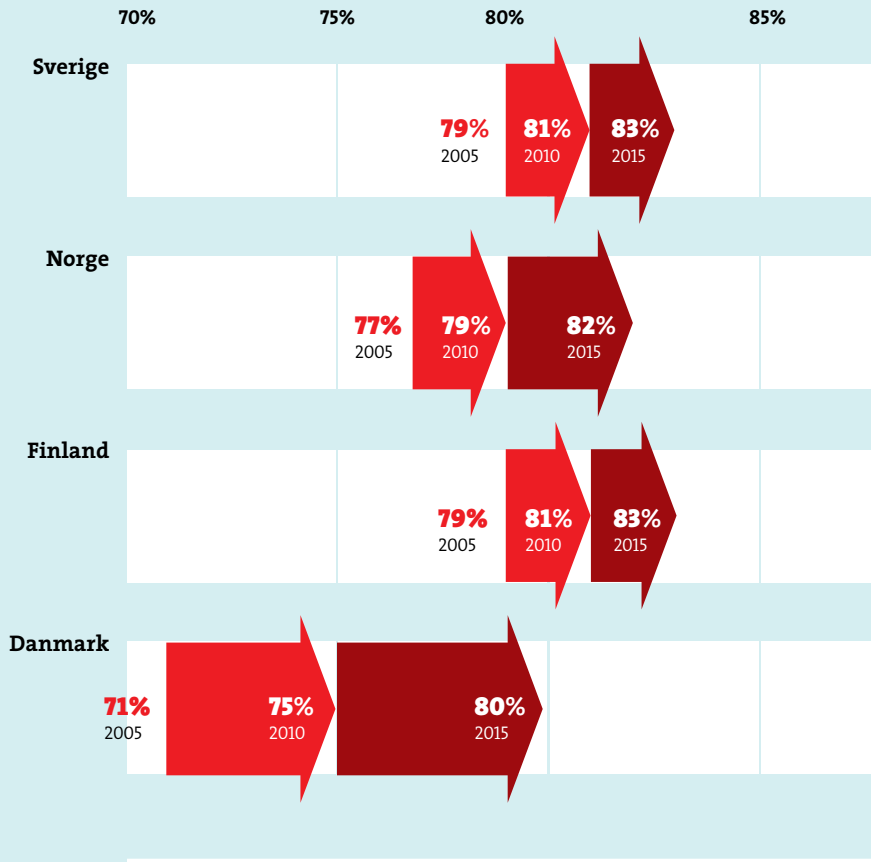
Forbedring i overlevelsen fra 2006-2010 til 2011-2015

Så meget er 5 års overlevelsen forbedret hos mænd: Alle kræftformer undtagen anden hud, mænd

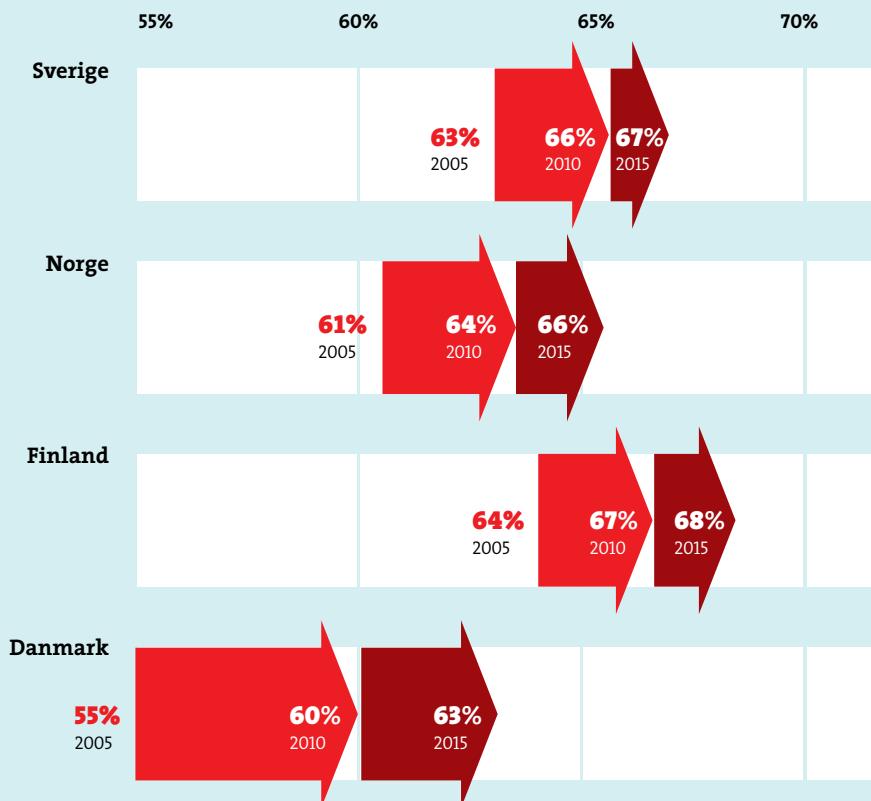

Så meget er 1 års overlevelsen forbedret hos kvinder:
Alle kræftformer undtagen anden hud, kvinder

Så meget er 5 års overlevelsen forbedret hos kvinder:
Alle kræftformer undtagen anden hud, kvinder

 Forbedring i overlevelsen fra 2001-2005 til 2006-2010

 Forbedring i overlevelsen fra 2006-2010 til 2011-2015

De 5 hyppigste kræftsygdomme, danskerne får

Mænd

1	Prostata	4.534
2	Lunge (inkl. luftrør)	2.304
3	Tyktarm	1.978
4	Blære og andre urinveje	1.549
5	Endetarm og anus	1.131

Kvinder

1	Bryst	4.682
2	Lunge (inkl. luftrør)	2.333
3	Tyktarm	1.862
4	Modermærke	1.275
5	Hjerne og centralnervesystem	974

Samlet mænd og kvinder

1	Bryst	4.720
2	Lunge (inkl. luftrør)	4.637
3	Prostata	4.534
4	Tyktarm	3.840
5	Modermærke	2.320

(Antal tilfælde i 2015)

De 5 kræftsygdomme, flest danskere dør af

Mænd

1	Lunge	1.894
2	Prostata	1.170
3	Tyktarm	666
4	Bugspytkirtel	481
5	Blære og andre urinveje	407

Kvinder

1	Lunge	1.788
2	Bryst	1.069
3	Tyktarm	670
4	Bugspytkirtel	480
5	Æggestok, æggeleder mv.	368

Samlet mænd og kvinder

1	Lungekræft	3.682
2	Tyktarm	1.336
3	Prostata	1.170
4	Bryst	1.069
5	Bugspytkirtel	961

(Antal tilfælde i 2015)

Flere får kræft, men færre dør af deres kræftsygdom

En fremskrivning af antal kræfttilfælde til 2033 viser for mænds vedkommende, at vi kommer til at se en stigning på 6.423 årlige tilfælde. Det svarer til 33,6 pct. fra 19.126 i 2011-2015 til 25.549 årlige tilfælde i 2033.

For kvinder gælder det, at vi kommer til at se en stigning på 4.619 årlige tilfælde, som svarer til 25,5 pct. fra 18.096 i 2011-2015 til 22.715 årlige tilfælde i 2033.

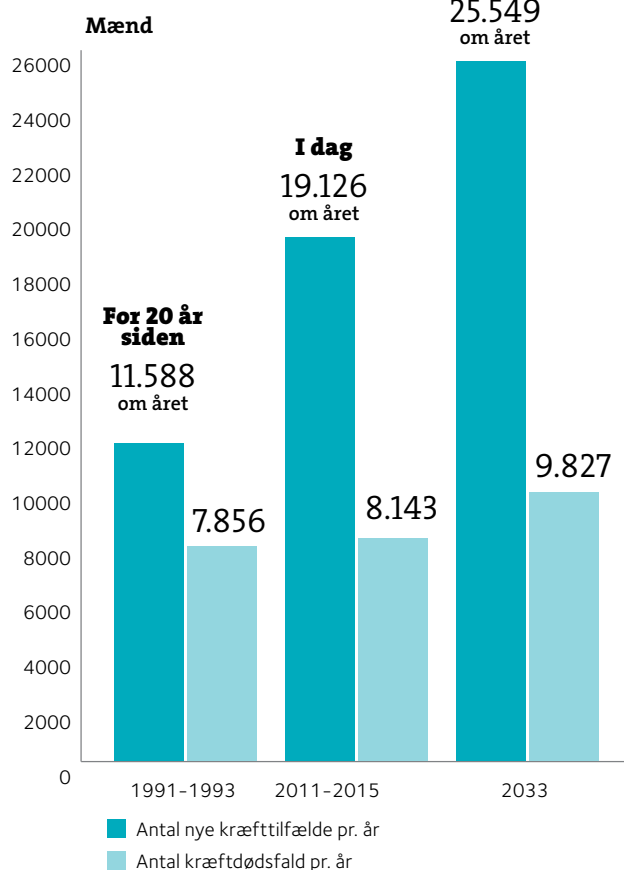
97 pct. af den store stigning skyldes, at vi bliver flere mennesker i Danmark, fordi vi i gennemsnit bliver ældre. Og jo ældre vi bliver, jo større er risikoen for at få kræft.

Fremskrivningen viser også, at antallet af kræftdødsfald vil stagnere. Det betyder, at risikoen for at dø af kræft falder.

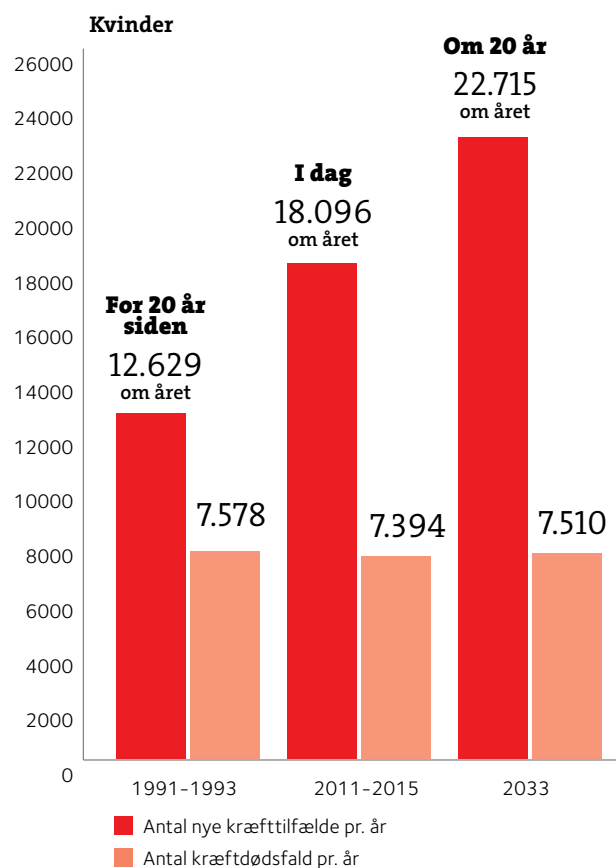
Beregninger i Kræftens Bekæmpelse på basis af NORDCAN

Antal nye kræfttilfælde/ kræftdødsfald pr. år

Antal nye kræfttilfælde/ kræftdødsfald pr. år

Kræft i Europa

Kræft er et globalt problem, og der er stor variation mellem landene i verden med hensyn til risikoen for at få diagnosticeret en kræftsygdom og til at dø af kræft.

Kræftforekomsten pr. indbygger er højest i de udviklede lande (Australien, Nordamerika og Europa), hvor flere og flere bliver ældre, men også indenfor Europa er der stor variation i risikoen for at få kræft og for at dø af sygdommene.

I Europa forventes det, at flere end 3,9 millioner mennesker vil få en kræftdiagnose i 2018, og 1,9 millioner forventes at dø af kræft.

Blandt Europas 40 lande forventes Danmark i 2018 at få den fjerde højeste kræftisiko og at blive nummer 16 med hensyn til risikoen for at dø af kræft.

Bag tallene ligger store forskelle i, hvilke kræftsygdomme der er hyppigst, selv om alle kræfttyper

kan opstå hvor som helst. Risikoen og variationen er lidt højere blandt mænd end kvinder.

Det er særdeles vigtig viden i forhold til at kunne klarlægge årsager til kræftsygdomme, og den viden giver mulighed for at kunne forebygge, diagnosticere og behandle patienterne i tide.

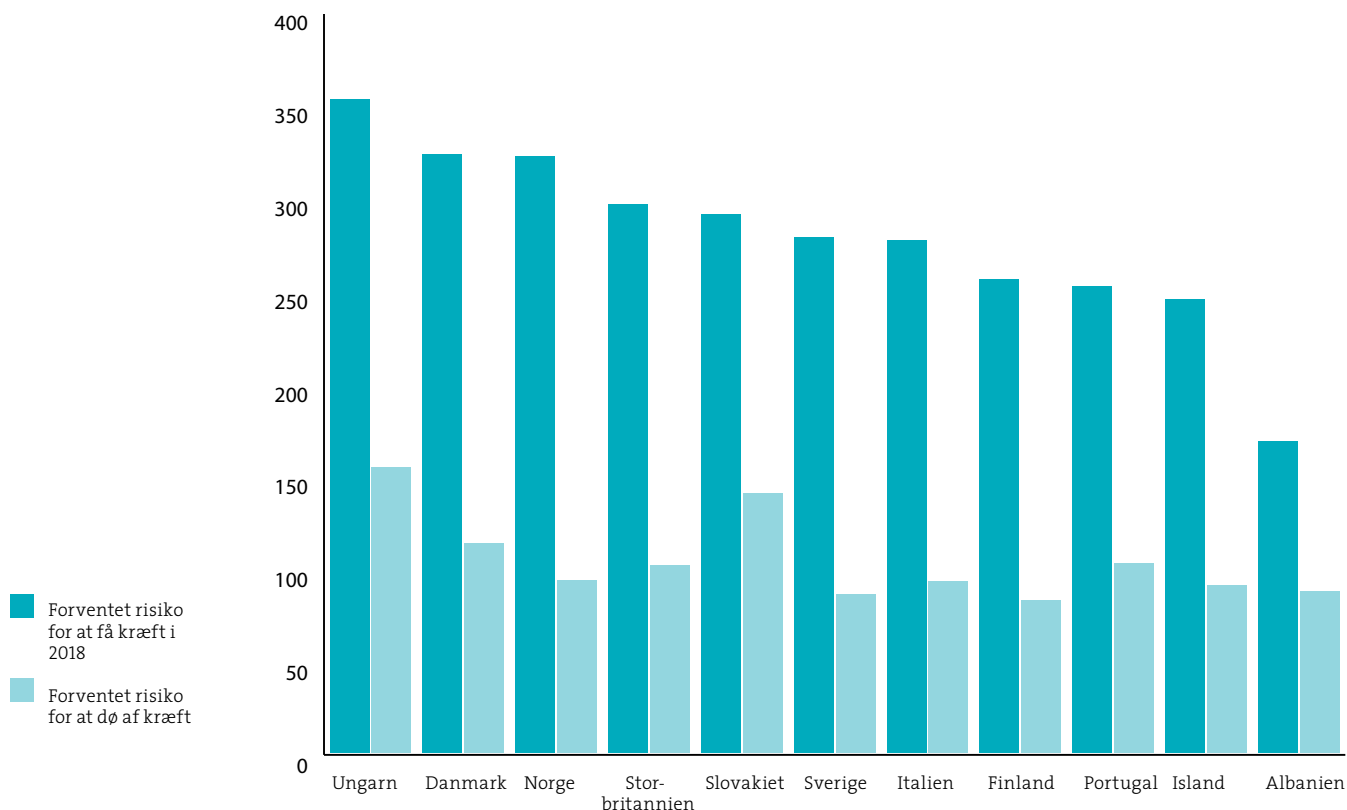
Tobak er den største årsag til kræft

Globalt set er tobak i alle former den største enkeltårsag til kræft. Andre livsstilsfaktorer som eksempelvis overvægt, kost, alkohol, fysisk inaktivitet og infektioner, er – som beskrevet i de europæiske kræftråd – noget, vi allerede i dag kan påvirke. For følger vi kræftrådene, vil vi kunne undgå mere end 40 pct. af de fremtidige kræfttilfælde.

Kilder: Incidence and mortality estimations 2018, ECIS – European Cancer Information System, EU 2018 & Europæisk Kodeks mod kræft 2015 IARC/WHO

Forventet kræftisiko og kræftdødelighed i Europa i 2018

Aldersstandardiserede rater (verden) x 100.000

* Forventet antal kræfttilfælde i 2018

† Forventet antal kræftdødelighed i 2018

Aldersstandardiserede rater per 100.000

	*	†
Island	245.5	91.1
Norge	322.6	93.9
Storbritannien	296.4	102.2

	*	†
Finland	256.2	83.1

	*	†
Sverige	278.7	86.6

	*	†
Danmark	323.6	114.1

	*	†
Slovakiet	291.2	140.8

	*	†
Ungarn	353.4	155.1

	*	†
Albanien	169.1	88.2

	*	†
Italien	277.0	93.6

	*	†
Portugal	252.4	103.0

Cancer.dk

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside, cancer.dk, er den største og mest søgte danske hjemmeside om kræft og samtidig den hjemmeside, som flest kræftpatienter og pårørende har tillid til og vil bruge.

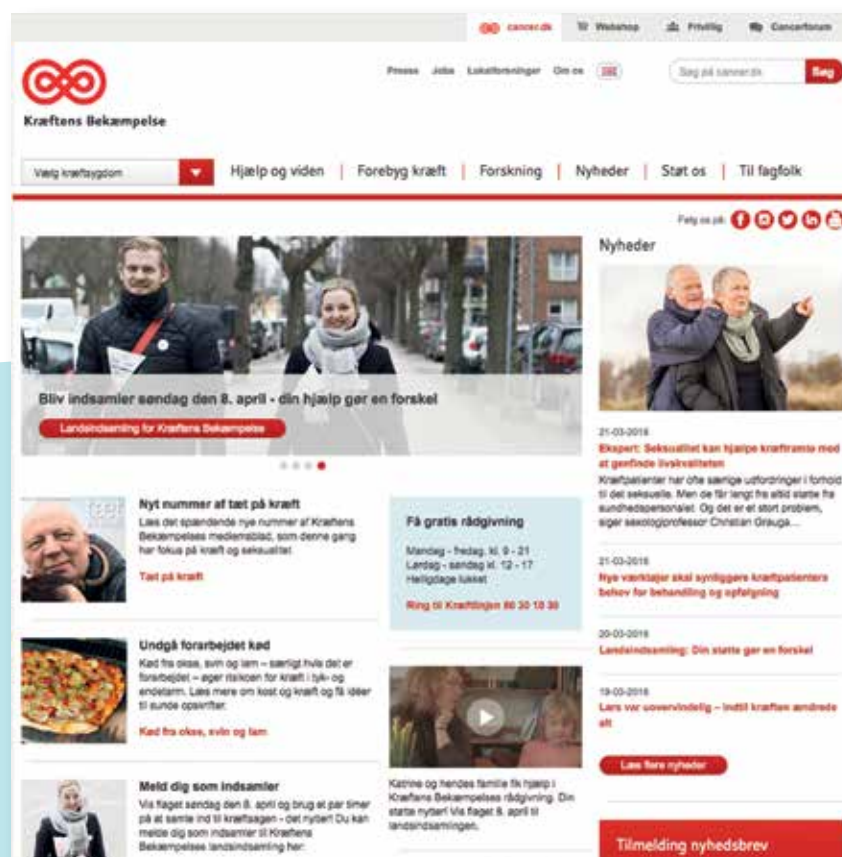
I 2017 var der seks millioner besøg på cancer.dk, hvilket svarer til 16.000 besøg om dagen.

De fleste – ca. tre ud af fire – søger viden om specifikke kræftsygdomme, behandling, undersøgelser og hjælp og støtte til livet med kræft.

Samtidig kommer brugerne også for at følge Kræftens Bekæmpelses forskellige forebyggelses- og

støttekampagner samt for at læse nyheder og for at finde information om foreningen – ikke mindst jobs.

cancer.dk og Kræftens Bekæmpelses andre hjemmesider er foreningens ansigt udadtil, og mange møder kun Kræftens Bekæmpelse digitalt. Derfor er det helt centralt, at brugerne altid oplever, at deres behov bliver mødt, når de møder Kræftens Bekæmpelse digitalt.

6 mio. besøg på cancer.dk i 2017 mod 5,6 mio. 2016

Kræftens Bekæmpelses hjemmeside cancer.dk er den største hjemmeside af sin art, og den bliver flittigt besøgt.

Flere end 60 kræftsygdomme

På cancer.dk er der sygdomstekster om flere end 60 forskellige kræftsygdomme.

De 10 mest sete sygdomme på cancer.dk

- 1 Prostatakræft
- 2 Brystkræft
- 3 Hudkræft
- 4 Lungekræft
- 5 Modermærkekræft
- 6 Tyktarmskræft
- 7 Bugspytkirtelkræft
- 8 Kræft i hjernen
- 9 Myelomatose
- 10 Leverkræft

De 10 mest sete områder på cancer.dk

- 1 Kræftsygdomme
- 2 Hjælp og viden
- 3 Støt os
- 4 Forebyggelse
- 5 Kræftbehandling
- 6 Hvad man selv kan gøre
- 7 Undersøgelser for kræft
- 8 Symptomer på kræft
- 9 Nyheder
- 10 Fakta om kræft

Forskning

Med forskning i verdensklasse sigter Kræftens Bekæmpelse mod et liv uden kræft, og forskningen bidrager til at realisere foreningens mål om, at færre får kræft, flere skal overleve kræft, og flere skal have et godt liv med eller efter kræft.

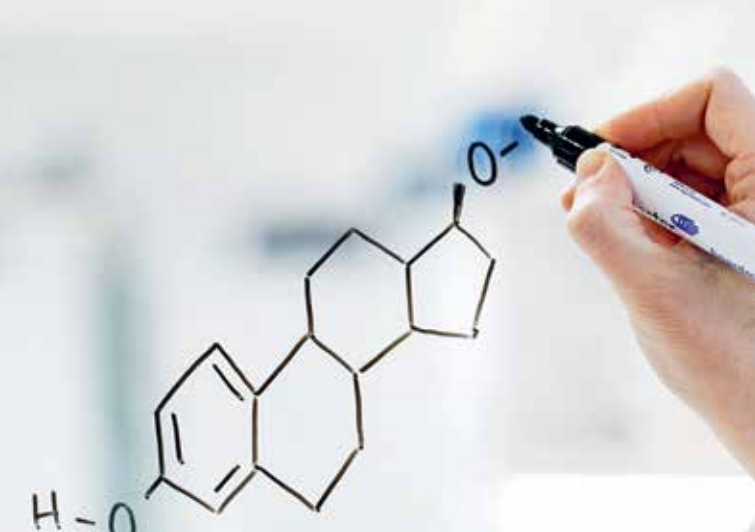
Forskningen bidrager også til, at forskerne kan realisere visionen i Kræftens Bekæmpelses forskningspolitik om et sundhedsvæsen, som altid har patienten i centrum.

Malene Bredahl Hansen er ph.d.-studerende i Kræftens Bekæmpelse. Hun forsker i brystkræft. For Malene betyder det meget at forske i kræft, for hendes mor har haft både nyre- og brystkræft.

Det betyder også meget for Malene at gøre en forskel på anden vis. Derfor har hun sammen med moderen deltaget i Stafet for Livet i Greve for at samle penge ind til kræftsagen og for at sætte fokus på fordelene ved bevægelse før, under og efter et kræftforløb.

Forskningen i Kræftens Bekæmpelse afspejler patientens forløb fra diagnose, til behandling, opfølgning og rehabilitering. De metoder, som bruges, er både epidemiologiske, tumorbiologiske og kliniske, hvilket giver mulighed for integration og sammenhænge.

Kræftens Bekæmpelses forskning skal altid have betydning, og den skal være relevant. Den grundvidenskabelige forskning skal have gennemslagskraft og være innovativ. Den skal altid have ambitioner om at bidrage til at skabe et nyt grundlag for, hvordan vi forstår kræft som en sygdom.

Den epidemiologiske og patientnære forskning skal være relevant, kreativ og turde udfordre dogmer.

Forskningen skal søge og finde svar på de spørgsmål, som fylder meget, og som har potentiale til at kunne gøre en forskel for den enkelte patient. Der skal hele tiden findes mulighed for at udvikle forskningen på de

områder, hvor der savnes viden og evidens.

Kræftens Bekæmpelses forskning understøtter også udviklingen af personlig medicin, den individuelle behandling og opfølgning af kræftsygdommen. Derfor arbejder Kræftens Bekæmpelse for, at nødvendige samarbejder bliver etableret og for, at der løbende bliver gennemført strukturtilpasninger.

Det sker blandt andet i form af strategier for brugen af de penge, som foreningen har afsat til forskningsformål og ved at deltage i Danish Comprehensive Cancer Center, der arbejder for at skabe optimale forhold for dansk kræftforskning og -behandling. Desuden deltager Kræftens Bekæmpelse i den sundhedspolitiske debat og i relevante politiske og administrative sammenhænge.

Kræftens Bekæmpelses flere end 200 forskere og teknikere fra alle dele af verden er meget optimistiske, når vi taler om fremtiden. For flere og flere patienter bliver

helbredt, og flere overlever sygdommen – en udvikling, som på ingen måder ser ud til at stoppe.

I 2017 resulterede forskernes store engagement i 278 artikler, som blev offentliggjort i anerkendte, internationale, videnskabelige tidsskrifter.

Stor anerkendelse

For at sikre kvaliteten af den forskning, som Kræftens Bekæmpelse støtter, bad foreningen i 2017 et uafhængigt, internationalt analyseinstitut om at gennemgå godt 3.800 forskningsinstitutter verden over.

Kræftens Bekæmpelses forskning kom ind på en første plads, og den forskning, som foreningen støtter på universiteter og hospitaler rundt om i Danmark, klarede sig også flot.

Forskningen i Kræftens Bekæmpelse har i det hele taget vundet stor anerkendelse – både i Danmark og udlandet. Kræftens Bekæmpelse huser prisvindende forskere både blandt etablerede såvel som unge forskere.

**KRÆFT-
FORSKNING**

Antabus kan vise vej til ny behandling

Antabus er mest kendt for at hjælpe alkoholikere til at stoppe med at drikke. Men forskning viser, at midlet kan forlænge livet for kræftpatienter og forklarer samtidig mekanismen bag. Resultaterne kan være det første skridt på vejen mod en ny kræftbehandling.

Forskningen er resultatet af godt otte års forskning, og resultaterne viser, at Antabus mindsker risikoen for at dø af en række kræftsygdomme med op til 33 pct. Det gælder for eksempel bryst-, prostata- og tarmkræft, som er nogle af de hyppigste kræftsygdomme i Danmark.

Samtidig leverer forskerne den viden, der baner vejen for, at resultaterne kan bruges til at udvikle en ny behandling mod kræft. De forklarer nemlig, hvordan Antabus virker inde i kræftcellerne.

Igennem omfattende laboratorieforsøg viser de, at når Antabus bliver nedbrudt, blokerer det kræftcellers evne til at bortskafe affald. Resultatet er, at mange af kræftcellerne dør, og patienternes chancer for at overleve dermed bliver bedre.

Forsøgene viser også, at behandlingen er virksom overfor særligt aggressive kræftceller, som ellers er blevet modstandsdygtige overfor andre former for behandling.

Med den viden er næste skridt oplagt, fortæller forskningsleder Jiri Bartek, som har stået i spidsen for forskningen:

– Vi håber at kunne komme i gang med at afprøve behandlingen i kliniske forsøg, hvor patienter med bryst- eller tarmkræft bliver tilbudt Antabus sammen med et tilskud af kobber – et mineral, som er helt uskadeligt for mennesker, men som vores forskning viser, gør antabusbehandlingen endnu mere effektiv, siger Jiri Bartek.

Fordel at medicin er velafprøvet

Den nye viden kan altså direkte komme patienterne til gavn, og her er det en ekstra fordel, at Antabus er et middel, som har været kendt i mange år.

Det er nemlig dyrt, og det tager lang tid at udvikle nye lægemidler mod kræft. Men hvis midlet er velkendt og velafprøvet, som tilfældet er med Antabus, kan det forkorte den tid, der går, før en ny behandling kommer patienterne til gavn.

– Samtidig er det en fordel at midlet har været brugt i så mange år, for så er der solid viden om, hvilke virkninger og bivirkninger det har, siger Jiri Bartek.

Undersøgelsen er offentliggjort i et af verdens førende tidsskrifter, Nature. Forskningen er støttet økonomisk af Kræftens Bekæmpelse og er blevet til i et samarbejde mellem forskere fra Kræftens Bekæmpelse og forskere fra Tjekkiets, Sverige, Schweiz, USA og Kina.

Antabus og kræft

Antabus blev opdaget af danske forskere i 1948 og har siden været brugt som led i afvænnning af alkoholikere. Det aktive stof i Antabus, disulfram, har tidligere været i forskernes søgelys for dets evne til at bekæmpe kræft, men uden at det har ført til nye behandlinger.

Kræftceller reparerer sig selv

Hvor er enden på en rund celle?

En normal cellemembran er rund. Men da forskerne skulle undersøge, hvad der sker ved huller i membranen, havde de brug for at studere cellemembranens ender. Heldigvis havde forskerne på Syddansk Universitet opfundet en metode, der kunne bruges til at holde en membran, der var åbnet, udstrakt. På den måde kunne de studere, hvad der skete ved ende stykkerne af den åbne membran.

I 2017 viste forskere, hvordan kræftceller ruller og bøjer deres cellemembran for at reparere livsfarlige skader. Det giver viden, som kan vise, hvordan kræftceller kan bekæmpes.

Rundt om kroppens celler ligger cellemembranen. Den fungerer på næsten samme måde som kroppens hud og beskytter cellerne mod miljøet omkring dem. Samtidig er det den, der gør, at cellens indre samles til en rund celle og ikke blot flyder ud. Cellemembranen er kort sagt livsvigtig for cellen, og hvis der kommer skader, skal de repareres hurtigt, for ellers dør cellen.

Annexiner

Viden om cellers svagheder kan være særdeles værdifulde, fordi det måske kan vise nye veje til at behandle kræft. Derfor har danske og tyske forskere undersøgt, hvordan kræftceller reparerer skader på deres cellemembraner. Og svaret findes i den gruppe proteiner, der hedder annexiner. De er kræftcellernes skræddere, som kan lukke de huller, der opstår i cellemembranen – ligesom man lapper huller i tøj.

– Vores resultater viser, at annexin 4 og annexin 6 samarbejder om at lukke hullet i kræftcellernes membran. Hullet bliver til sidst trukket sammen og foldet ind i membranen, som derved bliver tætnet, forklarer gruppeleder og ph.d. Jesper Nylandsted. Sammen med kolleger fra blandt andet Syddansk Universitet og Kræftens Bekæmpelse har han stået i spidsen for resultaterne.

Forskere har tidligere vist, at annexiner spiller en vigtig rolle ved betændelsestilstande og i den proces, der hedder endocytose, hvor celler optager væske og molekyler fra omgivelserne. Men det er første gang, man har vist, hvordan annexinerne fungerer i forbindelse med reparationer af cellemembranen.

Membraner ruller og bøjer

Kræftceller får oftere skader på deres cellemembran end normale celler. Både når kræftcellerne bevæger sig gennem kroppens væv for at sprede sig, og fordi de har et højt energistofskifte, hvilket fører til kemiske processer, der gør membranen skrøbelig. Alligevel overlever kræftceller, fordi de er i stand til at reparere skaderne – en evne, som altså i høj grad skyldes annexinerne.

Forskerne undersøgte blandt andet også, hvor vigtige annexiner var for kræftcellerne ved at lave genetiske ændringer, så nogle celler enten havde et usædvanligt højt niveau af annexiner, mens andre slet ikke havde annexiner.

Undersøgelsen er offentliggjort i det anerkendte videnskabelige tidsskrift Nature Communications.

Hvad er annexiner?

Der findes i alt 12 forskellige annexiner hos mennesker. Forskerne ved, at annexiner er vigtige for cellers membraner. Derudover spiller de en vigtig rolle ved betændelsestilstande, og i den proces, der hedder endocytose, hvor celler optager væske og molekyler fra omgivelserne. Forskerne hos Kræftens Bekæmpelse er blandt de førende eksperter i annexiner, og deres arbejde har været banebrydende for at vise, at annexiner spiller en rolle for reparation af cellemembraner.

Ny viden om senfølger efter børnekræft

Især børn er særligt sårbare overfor kræftbehandling, da den bliver givet på et tidspunkt, hvor barnets krop gennemgår en kraftig udvikling, og hvor organerne og hjernen modnes. Derfor oplever en del tidligere børnekræftpatienter senfølgesygdomme senere i livet.

For første gang er forskere nu i stand til at give et fuldstændigt overblik over de sygdomme, som børn med kræft risikerer at få senere i livet som følge af kræftbehandling. En stor undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse giver nemlig viden om senfølgesygdommene hos tidligere børnekræftpatienter.

Den viser, at børnekræftoverlevende har en dobbelt så stor risiko for at blive indlagt på sygehus som personer uden kræft i barndommen. De fleste børn, der diagnosticeres med kræft, vil heldigvis aldrig opleve senfølger, der er så alvorlige, at de fører til en indlæggelse – og langt fra alle senfølger er alvorlige. Men knap halvdelen af dem bliver senere indlagt med sygdomme i et af kroppens organ-systemer, herunder sygdomme i nervesystemet og det hormonelle system. Og det er vigtig viden, siger ph.d. Sofie de Fine Licht, der har stået i spidsen for undersøgelsen:

– Resultaterne kan forhåbentlig hjælpe både børnekræftoverleverne og de læger, som de kommer i kontakt med senere i livet, med viden om, hvilke sygdomme og symptomer de skal holde øje med. Ofte ligger kræftsygdommen så mange år tilbage, at den slet ikke bliver nævnt, hvis en børnekræftoverlever går til lægen. Men visse symptomer skal

faktisk tages ekstra alvorligt, når de ses, fordi der hos dem er større risiko for, at der ligger en alvorlig sygdom bag, siger Sofie de Fine Licht.

Bedre behandling

Foruden at sætte fokus på symptomer, som lægerne skal handle på, kan resultaterne være startskuddet til justerede og dermed bedre behandlingsformer.

Forskerne arbejder videre og vil i kommende studier se på, om der er bestemte former for kræftbehandling – strålebehandling eller udvalgte former for kemoterapi og måske i bestemte doser – der i særlig grad øger risikoen for forskellige senfølger.

– I nogle tilfælde kan det måske lade sig gøre at mindske dosis bare en smule eller vælge en anden form for kemoterapi, som giver lavere risiko for senfølger, men hvor man samtidig bibeholder den høje overlevelse. Hvis vi kan vise sådanne sammenhænge, kan vi måske være med til at forebygge senfølger hos visse børnekræftpatienter i fremtiden, siger Sofie de Fine Licht.

Undersøgelsen er offentliggjort i det anerkendte videnskabelige tidsskrift PLOS Medicine.

Risikopatienter kan udpeges før kemoterapi

Man kan på forhånd udpege de patienter, der har risiko for at få hjertesvækkelse efter behandling af lymfekræft med kemoterapi.

Antracycliner er en gruppe af kemoterapier, der bliver brugt mod aggressiv lymfekræft af typen non-Hodgkin lymfom. Behandlingen redder hvert år mange patienters liv, men man ved også, at den belaster hjertet og øger risikoen for hjertesvigt.

I 2017 har danske og internationale forskere vist, at man på forhånd bedre kan udpege nogle af de patienter, der er i risiko for senere at få hjerte-problemer, hvis man ser på, om de havde særlige problemer med hjertet, allerede før de fik kræft.

Den viden kan komme patienterne til gavn, for der er en række ting, lægerne kan gøre, hvis de på forhånd ved, at en patient er i risiko for at udvikle problemer med hjertet.

Det kan eksempelvis betyde, at patienter med for-udgående hjertelidelser skal have undersøgt hjertet flere gange undervejs i kemoterapien for at holde øje med eventuelle ændringer.

Det gør man ikke nødvendigvis i dag, her undersøger man blot patienterne en enkelt gang, inden man starter behandlingen.

Vejlede om bedste behandling

For patienter, der har haft non-Hodgkin lymfom, viser resultaterne, at en 50 år gammel mand uden forudgående hjertesygdomme har to pct. risiko for at få et hjertesvigt indenfor fem år, efter at han har afsluttet behandlingen med antracycliner.

Denne stiger til 16 pct., hvis han har haft hjertesygdomme, før han fik kræft og har to risikofaktorer for hjertekar-sygdom – eksempelvis forhøjet blodtryk, forhøjet kolesteroltal eller diabetes.

Men foruden flere undersøgelser af hjertet kan resultaterne også få indflydelse på, hvor mange omgange kemoterapi patienterne får – uanset om de har forudgående hjerte-problemer eller ej.

Ny viden

Lægemidler skal afprøves grundigt af de virksomheder, der producerer dem, inden de bliver god-

kendt som behandling. Alligevel bidrager den nye forskning med viden, som tidligere forsøg ikke har kunnet. Det skyldes, at forskerne er gået anderledes til værks end medicinalindustrien, forklarer en af forskerne bag resultaterne, professor Christoffer Johansen.

– I de videnskabelige forsøg, som bliver udført, før ny medicin for eksempel kemoterapi bliver godkendt til behandling, opstiller medicinalvirksomhederne en række krav, som forsøgspersonerne skal opfylde for at kunne deltage. Det betyder, at ældre patienter eller patienter, der har andre kroniske sygdomme, bliver sorteret fra. Det er et problem, fordi man dermed ikke ved, hvilke bivirkninger medicinen giver hos en del af de patienter, som ender med at bruge den, siger Christoffer Johansen.

Men denne undersøgelse er udført anderledes:

– Vi har simpelthen set på, hvordan medicinen virker på helt almindelige mennesker, og har dermed kunnet vise, hvordan de andre sygdomme, de eventuelt har, påvirker behandlingen med antracycliner, siger Christoffer Johansen.

Risiko for brystkræft, hvis man har haft anoreksi

Blandt en stor gruppe af kvinder fra Norden med anoreksi har forskere tidligere fundet en nedsat forekomst af brystkræft sammenlignet med kvinder i den generelle befolkning. I et nyt studie har man set på overlevelsen blandt de kvinder, som blev diagnosticeret med brystkræft efter en anoreksi-diagnose, og det viste sig, at de havde en dårligere overlevelse sammenlignet med andre kvinder med brystkræft.

Kræftceller reparerer sig selv

Forskning viser, at kræftceller bruger proteiner kaldet annexiner til at reparere livstruende skader på deres cellemembraner. Annexiner kan lukke de huller, der opstår i cellemembranen, ligesom som når man lapper huller i tøj, og især annexin 4 og 6 er vigtige. (Se artikel side 27)

Risiko for hjerte problemer

Læger bør være særligt opmærksomme på patienter, som har en hjertesygdom, inden de bliver behandlet med kemoterapien antracyclin mod non-Hodgkin lymfom. De patienter er nemlig i særlig risiko for at udvikle invaliderende hjertesvigt efter endt behandling. (Se artikel side 29)

Antabus virker mod kræft

Patienter med kræft, der har brugt disulfiram (Antabus), har en bedre prognose. Nu har forskerne gennem laboratorieforsøg vist hvorfor. Fundet skal føre videre til kliniske forsøg for at definere, hvis og hvordan det kan bruges til patienter. (Se artikel side 26)

Øget risiko for tilbagefald af prostatakræft

Forhøjede niveauer af proteinet proNPY kan være tegn på, at mænd med prostatakræft har en øget risiko for tilbagefald af sygdommen. Biomarkører som proNPY har stor værdi for at hjælpe lægerne med at skelne mellem patienter, der har tumorer med høj eller lav risiko for tilbagefald og med høj eller lav sandsynlighed for at reagere på en specifik form for behandling.

Børnekræftoverleverne har større risiko for at blive indlagt

Mennesker, som har haft kræft i barndommen, har en større risiko for at blive indlagt senere i livet i forhold til den øvrige befolkning. De senfølger, som man kan få, rammer bredt i alle organsystemer, og den øgede risiko for indlæggelse forbliver forhøjet resten af livet. (Se artikel side 28)

Viden om kræft i æggestokkene

Ved kræft i æggestokkene er behandling med PARP-hæmmere en ny mulighed, men man mangler stadig svar på, hvilke kvinder som kan have gavn af behandlingen, og hvordan man kan forhindre, at kræftceller bliver modstandsdygtige. I 2017 viste forskerne, at forandringer i kræftcellens kerne påvirker, hvordan PARP-hæmmere virker på celler.

Trafikstøj øger risikoen for kræft

Forskere har vist, at trafikstøj øger risikoen for tarmkræft. Også påvirkninger i arbejdsmiljøet, herunder indånding af svejserøg, kan øge risikoen for kræft.

Detaljeret beskrivelse af molekulære mekanismer

Autofagi er en biologisk proces, som celler benytter for at nedbryde affaldsstoffer. Forandringer i cellens autofagi kan være en måde at slå kræftceller ihjel. Forskning har ført til en detaljeret beskrivelse af de molekulære mekanismer, der foregår under autofagi og en beskrivelse af koblingen mellem autofagi og celledød.

I projekt 'Kost, kræft og helbred – Næste generationer' fortsætter forskerne i 2018 med at indsamle viden og biologiske prøver fra ægtefæller, børn og børnebørn af de oprindelige deltagere i projektet 'Kost, kræft og helbred'. Målet er at kortlægge sammenhængen mellem livsstilsfaktorer og risiko for kræft.

Effekter og mulige bivirkninger ved HPV-vaccinen

Forskerne følger effekter og mulige bivirkninger hos de kvinder, som er blevet vaccineret mod HPV. Samtidig deltager de i et nyt studie, der afprøver en ny vaccine, der er rettet mod ni forskellige HPV-typer. Et andet udviklingsområde er at analysere risikoen for HPV-associeret kræft hos specifikke befolkningsgrupper.

Væske-baserede celleprøver fra livmoderhalsen kan måske opdage kræft i æggestokkene

Det har stor betydning for kvinders chance for at overleve kræft i æggestokkene, at sygdommen bliver opdaget så tidligt som muligt. I et samarbejde med udenlandske forskere vil man undersøge, om væske-baserede celleprøver fra livmoderhalsen, som tages ved den rutinemæssige screening mod livmoderhalskræft, kan bruges til at opdage æggestokkræft i et tidligt stadium.

Ny viden om cellernes indre

I cellens indre findes såkaldte lysosomer, som nedbryder forskellige molekyler såsom ikke-fungerende celledele eller bakterier. Forskere har identificeret proteiner og mekanismer, der kan føre til, at lysosomerne kan lække. I 2018 arbejder forskerne blandt andet videre på at forstå, hvordan det kan kobles til cellernes evne til at dele sig.

Andre lægemidlers effekt ved kræft

Andre lægemidler bliver undersøgt for, om de har en effekt ved kræft, deriblandt statiner, NSAID, herunder aspirin, paracetamol og allergimedicin af typen antihistaminer. Forskerne ser blandt andet på kræft i livmoder-, æggestok-, bryst-, hoved-hals- og i tyk- og endetarm.

Ny følsom diagnostik af kræft i urinvejene

Kræft i urinvejene er en hyppig kræftform, og det har stor betydning for prognosen, at sygdommen bliver opdaget på et tidligt stadie. Forskere arbejder i 2018 videre på at udvikle metoder til at kunne måle specifikke DNA-forandringer – mutationer og forandret DNA-metylering – i celler fra urinprøver. Det kan føre til en ny følsom diagnostik af kræft i urinvejene.

Diagnoseværktøj

Ved udvikling af nye diagnosemetoder studerer forskerne brug af såkaldt 'liquid biopsier'. Det er en teknik, hvor man analyserer en af kroppens væsker for at stille diagnose, og dermed kan man få en tidligere diagnose, der ikke kræver, at man tager prøver direkte fra en tumor.

Kobling mellem visse typer medicin og risikoen for kræft

Forskere undersøger, om der er en kobling mellem visse typer medicin og risikoen for kræft. I 2018 vil de blandt andet fortsætte undersøgelserne af blodtryksmedicinen hydroklortiazid, og de vil arbejde på at vise, om aspirin kan nedsætte risikoen for tarmkræft hos patienter, der har fået fjernet en godartet polyp i tarmen.

Senfølger efter brystkræftbehandling

Forskere arbejder videre på at sikre, hvordan der bliver fulgt op på de fysiske og psykologiske bivirkninger, som brystkræftpatienter kan opleve. Et studie har vist, at løbende screening for bivirkninger og samtaler med en sygeplejerske kan mindske eksempelvis angst og depression.

Ekstern forskning

Kræftens Bekæmpelse støtter hvert år dansk kræftforskning med mange millioner kroner. I 2017 blev det til 410,4 mio. kr. mod 392,2 mio. kr. i 2016.

Kræftens Bekæmpelse uddeler forskningsmidler i fri konkurrence gennem Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (KBVU) og Kræftens Bekæmpelses Psykosociale Forskningsudvalg (KBPF).

Den fri forskning er et grundprincip. Forskningen skal baseres på kvalitet og skal etableres gennem ansøgninger og ved uddeling af penge i fri konkurrence til de forskere, der klarer sig bedst i en såkaldt scoringsproces, der er tilrettelagt efter anerkendte videnskabelige principper.

Derved sikres det, at de bedste forskningsprojekter nyder fremme, og at forskningen bliver gennemført på et højt fagligt og konkurrencedygtigt niveau.

Strategisk forskning

Kræftens Bekæmpelse støtter også kræftforskningen gennem strategiske forskningsmidler.

De strategiske forskningsmidler, som eksempelvis penge fra Knæk Cancer-indsamlingerne, bliver uddelt til forskning inden for udvalgte områder, som foreningens hovedbestyrelse beslutter.

Pengene uddeles af komitéer med relevant, faglig sammensætning, herunder kræftpatienter og pårørende.

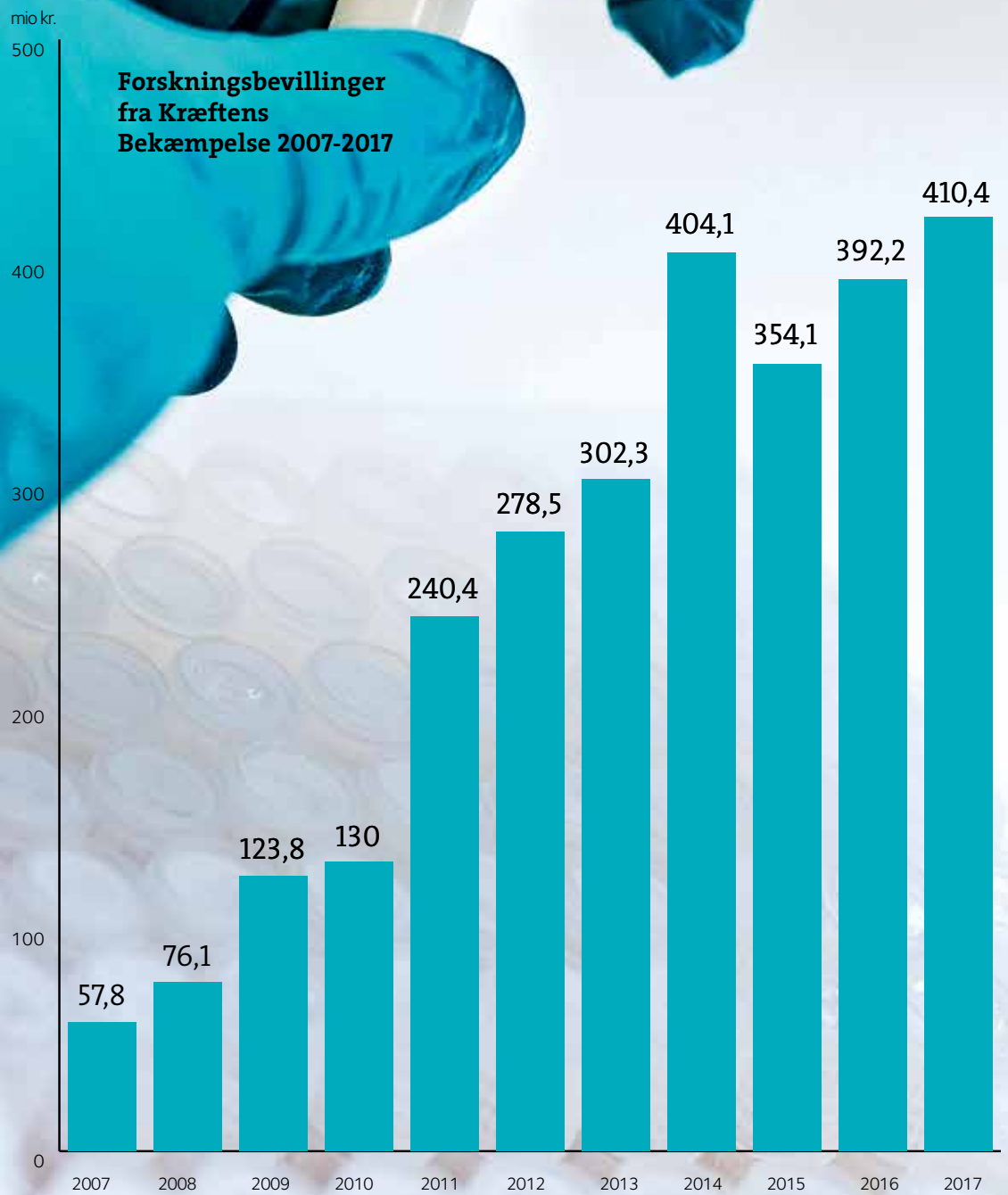
Kræftens Bekæmpelse vil fortsat støtte forskningsfelter, hvor Danmark har særligt gunstige forskningskompetencer, og hvor behovet for ny viden er åbenbart.

Nationale forskningscentre

Satsninger af en vis størrelse, der kan skabe grundlag for at danne nationale forskningscentre, vil fremover blive prioriteret.

Det skyldes, at Kræftens Bekæmpelse vil bidrage til at reducere geografisk ulighed i kræft og for at styrke den forskningsmæssige sammenhængskraft i Danmark. Det er ikke alle forskningsprojekter, som skal have denne forankring, for der skal også være plads til innovative initiativer og forskning med særligt godt potentiale i mindre skala.

Otte mennesker har taget en beslutning om, at tobakken skal lægges på hylden. Det er Vordingborg Kommune i gang med at hjælpe dem med gennem rygestopkurset '100 % frisk luft'. Kurset foregår i naturen.

Succesraten for rygestop er højere på dette kursus end på de klassiske. I Vordingborg Kommune er det 44 pct., som er røgfri efter seks måneder på et klassisk rygestopkursus, hvor det på kurset '100 % frisk luft' er 70 pct., som efter seks måneder stadig er røgfri.

Forebyggelse

Kræftens Bekæmpelse arbejder for, at færre får kræft, og her er rygning en af de største trusler mod sundheden. Den er årsag til 13.600 dødsfald om året. Derfor er det så uhyre vigtigt, at man forebygger, at unge begynder at ryge, og at de, som ryger, får hjælp og støtte til at stoppe. Kræftens Bekæmpelses mål er, at ingen børn og unge og kun fem pct. af de voksne ryger i 2030.

“Lige nu har I muligheden for at blive den sidste generation, der ryger”

Når det gælder kræft, har vi gode muligheder for at forebygge. Mindst fire ud af ti kræfttilfælde og op mod halvdelen af alle kræftdødsfald kan undgås i Danmark, hvis vi stopper med at ryge, spiser sundt, undgår sol og solarier, motionerer, går til lægen med symptomer på kræft eller tager imod tilbud om screening.

Når Kræftens Bekæmpelse arbejder med forebyggelse, tager foreningen udgangspunkt i risikofaktorerne; tobak, fysisk aktivitet, kost, solen og alkohol. Foreningen har også et målrettet fokus på screenings- og vaccinationsprogrammer og tidlig opsporing og diagnosticering af kræft.

Kræftens Bekæmpelse vil i sit arbejde nå alle danskere – især de grupper i samfundet, som har det største behov for støtte til et sundt liv med lavere risiko for at udvikle kræft.

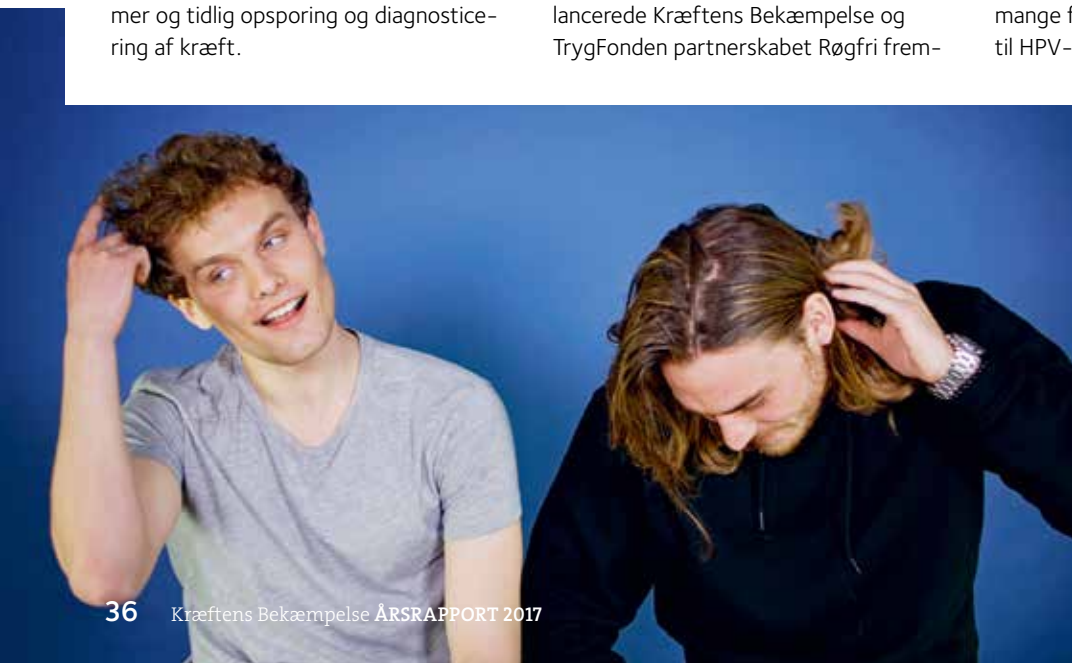
Arbejdet med forebyggelse bygger på det europæiske kræftkodeks. Det europæiske kræftkodeks er 12 råd om, hvad vi konkret kan gøre for at forebygge kræft i Europa og er baseret på international forskning.

Arbejdet for at forebygge rygning er derfor højt prioriteret, og i 2017 lancerede Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden partnerskabet Røgfri frem-

tid. Målet med partnerskabet er, at vi får et samfund, hvor ingen børn og unge ryger, og hvor færre end fem pct. af den voksne befolkning ryger.

En anden vigtig indsats i 2017 var kampagnen ‘Stop HPV – stop livmoderhalskræft’, som Kræftens Bekæmpelse sammen med Sundhedsstyrelsen og Lægeforeningen lancerede på baggrund af et fald i tilslutningen til vaccinen.

I september 2017 viste nye tal fra Statens Serum Institut, at udviklingen er ved at vende. Det giver håb om, at mange forældre har genvundet tilliden til HPV-vaccinen.

**FORE-
BYGGELSE**

Unge skal drikke mindre

Når danske unge fester og mødes i sociale sammenhænge, er der ofte alkohol involveret. Men bliver promillen for høj, kan det have stor betydning for evnen til at charmere sig ind hos det modsatte køn.

Danmark er et af de lande i Europa, hvor unge drikker mest, og i forhold til fuldskab indtager vi en kedelig førsteplads.

Debat om alkoholkultur

I 2017 ønskede Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens 'Fuld af liv'-kampagne derfor med 'Spritstiv speeddate' at skabe en debat om alkoholkulturen blandt unge.

Formålet var at få unge til at reflektere over deres alkoholforbrug og på sigt at reducere det.

Spritstiv speeddating

Men hvordan gør man det uden løftede pegefingre, så primært unge mænd i alderen 20-25 år lytter til budskabet?

Kræftens Bekæmpelse udførte et socialt eksperiment, hvor unge skulle speeddate. Kvinderne var ædru og vidste ikke, at mændene mellem hver date skulle drikke alkohol. De unge mænd charmerede kvinderne under de første dates, men da promillen blev for høj, aftog charmen, og kvinderne mistede interessen.

Trods det svære budskab om at mindske unges alkoholforbrug lykkedes kampagnen med at få 78 pct. af de 20 – 25 årige mænd til at tænke over, at det er u hensigtsmæssigt at drikke for meget, og hele 26 pct. af målgruppen overvejede at drikke mindre efter at have set kampagnen.

'Spritstiv speeddate' blev kåret som årets mest effektive kampagne ved Advertising Effectiveness Awards 2017.

På vej mod en Røgfri fremtid

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden står bag partnerskabet 'Røgfri fremtid'. De arbejder for at realisere det ambitiøse mål om et røgfrit Danmark. I 2017 er partnerskabet vokset og involverer nu 50 institutioner, virksomheder og foreninger, der aktivt støtter arbejdet for en røgfri generation.

'Hvorfor gør I ikke noget?': Det spørgsmål stiller en lille dreng i den kampagnofilm, der lancerede Røgfri fremtid i maj. Filmens budskab til voksne er, at det er tid til at handle. For hver dag begynder 40 børn og unge at ryge.

Røgfri fremtid er den platform, der skal samle og inspirere borgere, politikere, foreninger, institutioner, virksomheder og andre til at gøre det sværere at begynde at ryge.

Røgfri fremtid har fået en flyvende start, og et stort flertal støtter op om budskabet: Børn og unge skal ikke ryge. Både kampagner, partnerskaber og involvering af frivillige og borgere har været med til at sætte ambitionen om en Røgfri fremtid på dagsordenen.

Største enkeltårsag til kræft

Der sættes hele tiden nye initiativer i gang, og flere partnere kommer til. Det er glædeligt, for udviklingen må og skal vendes, for hvert år dør 13.600 mennesker i Danmark af rygning. Til sammenligning dør knap 200 mennesker hvert år som følge af trafikulykker.

Rygning er den største enkeltårsag til kræft, og rygning øger risikoen for mere end 15 forskellige kræftformer.

På trods af det fortsætter mere end hver femte dansker med at ryge. Det betyder, at andelen af mennesker, der ryger, ikke har ændret sig de seneste seks år. For selv om mange har held til at stoppe med at ryge, kommer der desværre stadig nye rygere til. Det viser den seneste årlige undersøgelse af danskernes rygevaner foretaget af Hjerteforeningen, Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse og Lungeforeningen.

Røgfri fremtid 2017

- Lanceringens kampagnofilm blev vist 2,2 millioner gange på facebook
- Septembers kampagne 'Nej' blev vist 1,3 millioner gange på facebook
- 50 institutioner, virksomheder og foreninger er nu partnere i Røgfri fremtid og støtter aktivt arbejdet for en røgfri generation
- Røgfri fremtid er blevet et begreb i debatten om unge og rygning og blev nævnt i mere end 260 omtaler i pressen
- Kræftens Bekæmpelses lokalforeninger gør et stort stykke arbejde for Røgfri fremtid med lokale events, læserbreve og politisk arbejde
- Røgfri fremtid har på Folkemødet på Bornholm, Ungdommens Folkemøde, og Knæk Cancer på tur været i dialog med borgere og beslutningstagere.

Flere piger bliver HPV-vaccineret

Den 10. maj 2017 lancerede Kræftens Bekæmpelse i samarbejde med Sundhedsstyrelsen og Lægeforeningen en fælles informationsindsats, 'Stop HPV – stop livmoderhalskræft', med information til forældre og sundhedsprofessionelle om forebyggelse af livmoderhalskræft og HPV-vaccination.

Indsatsen skyldes et drastisk fald i tilslutningen til vaccinen de seneste år som følge af negativ omtale af vaccinen i medierne.

Efter lanceringen af indsatsen har nye opgørelser fra Statens Serum Institut vist en positiv udvikling i antallet af danske piger, der bliver HPV-vaccineret. Der bliver givet ca. dobbelt så mange vaccinationer månedligt sammenlignet med sidste år, og der er således sket en stigning i antallet af vaccinerede piger.

Med de nye tal gives der håb om, at mange har genvundet deres tillid til børnevaccinationsprogrammet.

Kræftens Bekæmpelses mål er en vaccinationstilslutning på over 80 pct, og derfor fortsætter arbejdet også i 2018, hvor der vil være særligt fokus på den lokale forankring.

Med den positive udvikling er der nemlig god mulighed for, at Kræftens Bekæmpelses frivillige også kan arbejde med indsatsen, således at budskaberne når endnu bredere ud.

Er din datter beskyttet mod livmoderhalskræft?

STOP LIVMODERHALSKRÆFT

Læs mere på stophpv.dk

Leg og bevægelse i skolegården

Kræftens Bekæmpelse fortsatte i 2017 'Leg på streg', som er et projekt, der sætter børn i grundskolen i bevægelse landet over. Leg på streg er et supplement til den traditionelle stillesiddende undervisning og gør det let til at integrere fysisk aktivitet i undervisningen. Kræftens Bekæmpelse samarbejder nu med 35 kommuner om at udbrede det populære bevægelseskoncept, og Leg på streg bruges på over 300 skoler.

I løbet af 2017 er Leg på streg blevet udviklet til børnehaver og som et undervisningsforløb til lærer- og pædagoguddannelsen. Derudover har Nordea-fonden valgt at støtte en forlængelse af projektet i yderligere to et halvt år.

I forlængelsen er der fokus på at sikre optimal udbredelse samt en bæredygtig forankring af konceptet. Det kommer til at ske gennem forsat samarbejde med kommuner, udbredelse af Leg på stregs undervisningsforløb på ti lærer- og pædagoguddannelser, digitalisering af Leg på stregs aktiviteter samt at sikre en national aktør til at videreføre konceptet.

Undgå at ligne en dansker på ferien

Danmark har en af verdens højeste forekomster af modernærkekræft. Derfor sendte Kræftens Bekæmpelse og Tryk-Fondens Solkampagne i 2017 en appel til nogle af danskernes foretrukne feriedestinationer: "Hjælp os med at undgå solskoldninger på ferien". Filmene, hvor tv-vært Mikael Berthelsen kæmper sig igennem en tale på fransk, græsk, italiensk, spansk og thai, fik en overvældende varm modtagelse i de respektive lande.

Den internationale presse kastede sig over historien, og mere end 11.000 lokale meldte sig som ambassadører for 'Help a Dane'.

Danskere, der rejste på solferie i sommeren 2017, måtte således finde sig i at blive holdt øje med af de lokale og blive drillet med budskabet: 'Undgå at ligne en dansker på ferien'.

Effekten udeblev da heller ikke: 63 pct. af de danskere, der har mødt kampagnen, angiver, at den har fået dem til at huske solbeskyttelse på ferien, og 42 pct. har endda fået øget viden om solbeskyttelse.

Kampagnen er blevet belønnet med en række fornemme kommunikationspriser – blandt andet ved det prestigefyldte Eurobest 2017, der også kaldes "EM i reklame".

Sunde erhvervsskoler

I 2017 afsluttede Kræftens Bekæmpelse projektet 'Sunde erhvervsskoler', hvor Kræftens Bekæmpelse – sammen med fem erhvervsskoler – har arbejdet for at skabe en sundere hverdag med sundere rammer for erhvervsskoleeleverne. Baggrunden er erhvervsskoleelevernes ringere sundhedsprofil, der øger risikoen for kræft og andre livsstilssygdomme.

Gennem implementering af aktiviteter inden for fysisk aktivitet, rygning og kost samt involvering af skolerne, deres personale og elever er det med projektet blandt andet lykkedes at ændre på lærernes holdninger og engagement i at fremme fysisk aktivitet i undervisningen, godt hjulpet på vej af erhvervsskolereformens krav om 45 minutters fysisk aktivitet.

Solkampagnens ti-års jubilæum

I 2017 var det ti år siden, at Solkampagnen startede som et samarbejde mellem Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden. Solkampagnen kan se tilbage på flotte resultater. Mere end otte ud af ti voksne danskere kender i dag Solkampagnen, og solrådene om skygge, solhat og solcreme er velkendte. Danskerne har også fået et mere fornuftigt forhold til solen og solarier, og der er sket et fald i andelen af danskere, som solskoldes eller går i solarium.

Alkohol gør noget ved os – oplysningskampagne til voksne

Alkohol øger risikoen for kræft. Det er kun 22 pct. af voksne danskere klar over, når de bliver bedt om angive, hvilke sygdomme alkohol øger risikoen for. Derfor satte Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden fokus på sammenhængen mellem alkohol og kræft med oplysningskampagnen 'Alkohol gør noget ved os'. Det lykkedes at løfte danskernes kendskab til sammenhængen mellem alkohol og kræft. Forud for kampagnelanceringen angav 23 pct. af kampagnens målgruppe i alderen 35-55 år, at alkohol øger risikoen for kræft. Efter kampagneperioden var kendskabet steget til 30 pct.

Fuld af liv på Ungdommens Folkemøde

Fuld af liv var igen i 2017 repræsenteret på Ungdommens Folkemøde, hvor mere end 25.000 unge deltog samt politikere, lærere, kendisser og andre borgere. På programmet var der en lang række aktiviteter, som havde fokus på at kommunikere Fuld af liv kampagnens kernebudskaber gennem quizzes, konkurrencer, virtual reality og workshops.

Fuldkornspartnerskabet

Kræftens Bekæmpelse er fortsat partner i Fuldkornspartnerskabet, som har fremgang i antallet af produkter, der kan bære det orange fuldkornslogo, fra 150 til 800 i dag. På årets Fuldkornsdag var der landet over forskellige alternativer med fuldkorn. Flere end 1.000 kantiner, hospitaler, produktionsskoler, bagere, kommuner, bosteder, plejehjem og mange andre var med til at gøre en indsats for at få danskerne til at spise mere fuldkorn. Sidste år deltog cirka 600 virksomheder og institutioner, men i 2017 var deltagerantallet altså næsten fordoblet – det er ny rekord.

Lokal forankring af 'Stop HPV – stop livmoderhalskræft'

Kræftens Bekæmpelse fortsætter samarbejdet med Sundhedsstyrelsen og Lægeforeningen om 'Stop HPV – stop livmoderhalskræft'. Med de seneste tal, der viser, at der er sket en stigning i tilslutningen til vaccinen, er der skabt grobund for det videre arbejde og målsætningen om at øge tilslutningen yderligere. I 2018 vil Kræftens Bekæmpelse gøre dette ved at sprede budskabet via frivilliginvolvning, således at indsatsen forankres lokalt.

Røgfri fremtid

Røgfri fremtid vil i 2018 fortsætte arbejdet med at udbrede kendskabet til Røgfri fremtids vision, skabe opbakning i befolkningen og indgå partnerskaber. Røgfri fremtid vil desuden øge fokus på de rammer, som man ved, påvirker rygeadfærd samt øge dialogen med skoler og ungdomsuddannelser.

Unge og alkohol – 'Fuld af liv'

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden har fortsat fokus på at være en anderledes kampagne, der med positiv og involverende kommunikation fremmer en sundere alkoholkultur i Danmark. I 2018 sættes der fokus på at hylde unge, hvis alkoholforbrug ligger inden for Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse, og unge der i mindre grad drikker sig fulde. Derudover vil Kræftens Bekæmpelse sammen med unge blandt andet være tilstede til festivalen Distortion i København, til 'morgenfester' på ungdomsuddannelser i hele landet samt til Ungdommens Folkemøde.

Kød og kræft

Forarbejdet kød øger risikoen for både tarm- og mavekræft. I 2018 vil Kræftens Bekæmpelse arbejde på, at der skabes øget fokus på sammenhængen mellem kød, især forarbejdet kød, og kræft og på, hvordan danskerne kan nedsætte deres kødindtag og dermed risikoen for kræft.

Bevar normalvægten

Ca. 55.000 danskere vil få kræft som følge af overvægt frem mod 2045, hvis udviklingen fortsætter. Derfor vil Kræftens Bekæmpelse også i 2018 prioritere at få sat overvægt højt på den nationale forebyggelsesdagsorden. Foreningen vil blandt andet arbejde for kaloriemærkning de steder, hvor portionerne ofte er store og indeholder mange kalorier, og hvor der fristes med supersizing og flerstykestilbud for en lille merpris. Med kaloriemærkning skal det gøres tydeligt for kunderne i købsøjeblikket, at en lille merpris også betyder en masse ekstra kalorier.

De 7 tegn

Kampagnen 'De 7 tegn' fortsætter i 2018 med en opfordring til danskerne om at søge læge, hvis de oplever et af de syv tegn på kræft. Da omsorg og støtte fra ens nærmeste kan være en hjælp i forhold til at søge læge i tide, vil kampagnen have fokus på at få voksne børn til at dele kampagnens budskaber med deres fædre. Som noget nyt i år har kampagnen samarbejdet med Stafet for Livet og stafetfrivillige og udviklet et koncept målrettet stafetterne.

FOKUS 2018

Patientstøtte

Ingen skal stå alene med kræft. Alle, som er berørt af kræft, skal have mulighed for at leve et godt liv under og efter sygdommen. Kræftens Bekæmpelse arbejder for, alle kan få hjælp og støtte, når og hvis man har behov for det.

Det emmer af hjemlig atmosfære, åbenhed og nærvær i de nye kræft-rådgivninger. Kræftens Bekæmpelse har åbnet tæt på de store kræft-behandlende hospitaler.

Et af de vigtigste mål med de nye rådgivninger er at gøre hjælpen til kræftpatienter og deres pårørende langt mere synlig og tilgængelig, så langt flere kan få gavn af de tilbud, som findes.

Husene, herunder kræft-rådgivningen i Herning, er bygget efter principper om helende arkitektur, og aktiviteterne er mangfoldige.

Der er desværre mange kræftpatienter og pårørende, som ikke ved, at de har mulighed for at få gratis rådgivning og støtte i Kræftens Bekæmpelse. Det er baggrunden for, at foreningen i 2018 fortsætter kampagnen: 'Ingen skal stå alene med kræft', som blev søsat i 2017.

Alle er velkomne til at benytte sig af de mange rådgivnings-tilbud, som findes flere end 40 steder i hele landet. Der findes kræftrådgivninger for kræftpatienter, pårørende og efterladte, og her kan man få ro, fællesskab, samtale og styrke.

Aktiviteterne er mangfoldige. Det er muligt at tale med en professionel rådgiver om de udfordringer, man har – og det er uanset, om man kommer alene for at få støtte, eller man ønsker at få støtte som familie eller i en gruppe. Frivillige rådgivere og værtsfrivillige gør alt for, at man altid føler sig velkommen.

Kræftens Bekæmpelse har i de seneste år åbnet en række nye kræftrådgivninger, der alle ligger tæt på de store kræftbehandlende hospitaler. Nu er Kræftens Bekæmpelse og Realdania i gang med at bygge den syvende og sidste kræftrådgivning i projekt Livsrum ved Herlev Hospital. Den åbner i slutningen af 2018.

Det er også muligt at få hjælp og rådgivning, mens man er hjemme eller indlagt på hospitalet. Kræftlinjen har eksisteret i 28 år, og rådgiverne får årligt mere end 14.000 henvendelser via telefon, chat og mail. Som noget nyt kan man få videorådgivning via skype. På cancerforum.dk kan kræftpatienter og pårørende skrive sammen og udveksle erfaringer og tanker med andre, som befinder sig i samme situation.

De ansatte og frivillige på Kræftlinjen og i kræftrådgivningerne var i 2017 i kontakt med ca. 90.000 kræftpatienter, pårørende og fagfolk.

De mange kontakter betyder, at Kræftens Bekæmpelse har et unikt indblik i hverdagen for en kræftpatient. Den viden samles og bruges blandt andet, når Kræftens Bekæmpelse er i kontakt med beslutningstagerne for at sikre bedre forhold og rettigheder på social- og sundhedsområdet.

**PATIENT-
STØTTE**

Kræftpatienter bruger alternativ behandling

Kræftens Bekæmpelse oplever, at flere og flere efterspørger fakta og viden om alternativ behandling. Det er baggrunden for, at foreningen har sat damp på kedlerne for at forbedre og udvikle foreningens information om alternativ behandling til både patienter og sundhedsprofessionelle.

Meditation, naturlægemidler, akupunktur, homøopati og zoneterapi. Det er eksempler på de mange behandlingstilbud, som kaldes alternativ behandling. Det, der binder dem sammen, er, at de først og fremmest findes uden for det etablerede sundhedssystem.

Flere undersøgelser viser, at mindst hver fjerde kræftpatient i dag bruger en eller flere former for alternativ behandling som supplement til den behandling, de får på hospitalet.

Bruger alternativ behandling af flere grunde

Det er især forskellige kosttilskud og naturlægemidler, der er populært blandt kræftpatienter, men også

kostvejledning, zoneterapi, massage og meditation har stor interesse.

Professor og forsker på Syddansk Universitet Helle Johannessen fortæller, at kræftpatienter bruger alternativ behandling af flere grunde. Der er de patienter, som håber, at den alternative behandling kan helbrede dem – særligt hvis sundhedssystemet har givet op. Men for langt de fleste handler det primært om livskvalitet.

– Mange ved godt, at den alternative behandling ikke kan helbrede dem. Men så kan den noget andet. En kræftsygdom er en rigtig hård situation at stå i. Og der kan mange alternative behandlingsformer

Biologisk

Forskellige former for kosttilskud, naturlægemidler, vitaminer og mineraler, der kan påvirke kroppens biologiske funktioner. Eksempelvis vitaminpiller, urtemedicin, cannabisolie og højdosis C-vitamin.

Alternativ behandling

Alternativ behandling dækker over et mangfoldigt udbud af behandlinger med forskelligt fokus. Nogle vil kunne passe i flere kategorier:

Krop & psyke

Behandlinger med fokus på sammenhængen mellem krop og sind. Eksempelvis meditation og mindfulness, yoga, hypnose og visualisering.

Energi

Behandlinger med fokus på energi og energibaner i kroppen. Eksempelvis akupunktur, healing og lydterapi.

Kropslig

Behandlinger med fokus på en mekanisk påvirkning af kroppen. Eksempelvis zoneterapi, massage og kranio sakral terapi.

Alternative medicinsystemer

Behandlinger, som tager udgangspunkt i andre systemer end moderne vestlig medicin. Eksempelvis traditionel kinesisk medicin eller homøopati.

give noget af den nærhed og psykosociale støtte, som det etablerede system ikke har ressourcer til, siger Helle Johannessen.

Patienter ønsker viden

Kræftens Bekæmpelse oplever, at flere og flere efter-spørger fakta og viden om alternativ behandling.

Nogle er frustrerede over, at det er svært at få klare svar om, hvad der virker og ikke virker, når det gælder alternativ behandling.

Læge Bo Andreassen Rix forstår godt frustrationen.

– Men ofte er der desværre ikke tilstrækkeligt videnskabeligt baggrund for at give entydige svar. Det kræver nemlig forskning, som undersøger effekten hos mennesker, og den findes sjældent, siger Bo Andreassen Rix.

I dag er der ikke dokumentation for, at alternative behandlingsformer kan helbrede kræft. Til gengæld er der dokumentation for, at nogle alternative behandlingsformer har andre positive virkninger, som kan have stor betydning for, hvordan man har det i et kræftforløb.

– Vi ved, at cannabis og akupunktur kan lindre kvalme og smerter, mens mindfulness og meditation mindsker angst og depression. Og så ved vi, at det kan give håb, styrke og livskvalitet selv at gøre noget for at få det bedre, siger Bo Andreassen Rix.

Mere information til patienter og sundhedsprofessionelle

Kræftens Bekæmpelse er i gang med at forbedre og udvikle foreningens information om alternativ behandling til både patienter og sundhedsprofessionelle på cancer.dk/alternativ.

Først og fremmest for at kunne give fakta og viden om alternativ behandling, men også fordi undersøgelser viser, at ca. halvdelen af de kræftpatienter, som bruger alternativ behandling, ikke taler med lægen om det.

– Vi tør ikke tale med lægen om det. Derfor er det så vigtigt, at det er lægen eller en sygeplejerske, som tager hul på samtalen. Og en ny undersøgelse viser, at de sundhedsprofessionelle gerne vil tale med patienterne om alternativ behandling, men de er tøvende, fordi de mangler både viden og redskaber til at kommunikere, siger Bo Andreassen Rix.

Derfor har Kræftens Bekæmpelse taget initiativ til flere projekter i 2018, blandt andet bliver der startet et forsøg på Vejle Sygehus, hvor man uddanner sygeplejersker til at kunne drøfte alternativ behandling med patienterne.

Gratis juridisk rådgivning

Nu er det muligt at få rådgivning omkring nogle af de juridiske problemstillinger, som ofte melder sig, når man selv – eller en man kender – får kræft.

Når Kræftens Bekæmpelse er begyndt at tilbyde gratis juridisk rådgivning, er det for at sikre, at kræftpatienter og pårørende får mulighed for at få hjælp til mange af de juridiske problemstillinger, man pludselig kan komme til at stå overfor. Det kan for eksempel være spørgsmål om arv, testamente, plejeorlov eller patientrettigheder.

– Kræftens Bekæmpelse rådgiver i forvejen rigtig mange kræftpatienter og pårørende, så den gratis juridiske ordning kommer i fin forlængelse af den indsats, siger Laila Walther, afdelingschef for Patient- & Pårørendestøtte.

Frivillige jurister

Det er frivillige, som står bag den juridiske rådgivning, og rådgivningen tilbydes i kræftrådgivningerne i Aabenraa, Herning, Aarhus, Aalborg, Odense, Lyngby og Hillerød. Man kan også ringe til Kræftlinjen og tale med en frivillig jurist.

– Vi er rigtig glade for de frivilliges indsats, for det kan være meget svært at finde rundt i rettigheder og muligheder, når man står i en sårbar og presset situation, siger Laila Walther.

Få styrket din mentale robusthed

Kræftens Bekæmpelse ruller i 2018 endnu et patientstøttetilbud ud i kræftrådgivningerne. Tilbuddet handler om at give kræftpatienter flere redskaber til at øge den mentale robusthed, så de bliver bedre rustet til at håndtere deres kræftforløb.

Fleer af Kræftens Bekæmpelses rådgivningstilbud er kendetegnet ved, at man etablerer samtale- og netværksgrupper, hvor det handler om at udveksle erfaringer om tanker, følelser, angst, kontakten til de sundhedsprofessionelle og problemer med kommunikationen i familien.

På den måde bliver deltagerne opmuntret til at støtte hinanden og lære af hinandens erfaringer, fortæller leder af Kræftrådgivningen i Lyngby, Peter Genter.

– At dele erfaringer om at være kræftpatient er et betydningsfuldt og relevant tilbud, fortæller Peter Genter.

Genfinde egne styrker og ressourcer

Peter Genter har med hjælp fra flere end 80 kræftpatienter udviklet og afprøvet nye metoder til at styrke kræftpatienters måde at håndtere deres livssituation på i projektet 'Styrk din mentale robusthed – samtalegrupper for kræftpatienter'.

De har sammen udviklet et kursuskoncept, der veksler mellem oplæg, øvelser og erfaringsudveksling og hjemmeopgaver.

– Vi arbejder med at hjælpe den enkelte deltager til at blive mere opmærksom på egne styrker og ressourcer, så de kan øge deres robusthed og få større styrke til at kunne overvinde et ofte langt og krævede sygdomsforløb. Det handler blandt andet om, at man skal kunne balancere mellem det at være syg og holde fast i hverdagslivet, for mange kræftpatienter har svært ved at genfinde en hverdag, hvor sygdommen ikke fylder alt for meget, siger Peter Genter og tilføjer:

– Og det er gået rigtig godt, for ni ud af ti deltagere oplever, at kurset har givet dem flere handlemuligheder i hverdagen.

Tallet stammer fra målinger af deltagernes trivsel og psykiske vanskeligheder før, under og efter kurset. Og målingerne viser forbedringer på alle de målte parametre. En effekt, der er særlig markant på de hold, hvor deltagerne som udgangspunkt havde det dårligt.

Flere erfaringer

Afdelingschef for Patient- & Pårørendestøtte Laila Walther glæder sig over, at Kræftens Bekæmpelse kan tilføje endnu et velfunderet tilbud til kræftpatienterne.

– I løbet af et liv kæntrer de fleste af os mentalt og ikke mindst, når man bliver ramt af en livstruende sygdom. Derfor er vores opgave at sikre, at vi har en bred vifte af tilbud, som kan hjælpe og støtte kræftpatienter, siger Laila Walther.

Det nye tilbud har taget afsæt i nyere psykologisk forskning i resiliens (mental robusthed). Resiliens handler om, hvordan man kan klare sig på trods af betydelig modgang i livet.

Pårørendeprojekt

På baggrund af de gode erfaringer med kræftpatienter håber Kræftens Bekæmpelse i år at kunne starte et forsøgsprojekt for pårørende, hvor man sammen med pårørende skal udvikle kurset 'Styrk din mentale robusthed – for pårørende'.

– Kræft rammer ikke kun den enkelte, men hele familien. Alle er hårdt belastet både i og efter sygdomsforløbet, og vi oplever, at familierne derfor efterspørger støtte og rådgivning. Et koncept, som er tilpasset hele familien, vil kunne gavne mange flere, fastslår Peter Genter.

Flere end 14.000 brugere af Kræftlinjens tilbud

En undersøgelse blandt Kræftlinjens brugere viser, at de er tilfredse eller meget tilfredse med den rådgivning, de har modtaget. Og det viser sig, at mere end tre ud af fire brugere efterfølgende har oplevet, at samtalen har ændret, hvordan de har det med deres situation.

Kræftlinjen er Kræftens Bekæmpelses gratis chat-, mail- og telefonrådgivning. Her kan man som kræftpatient eller pårørende ringe eller skrive til rådgivere alle ugens dage. En mulighed, som flere end 14.000 brugere benyttede sig af i 2017.

Kræftens Bekæmpelse evaluerer løbende foreningens mange rådgivningstilbud for at kvalitetssikre, forbedre og udvikle tilbuddene. I 2017 stod Kræftlinjen for skud, og man lavede en brugerundersøgelse blandt brugerne af Kræftlinjens telefonrådgivning. De blev blandt andet spurgt om deres oplevelse og umiddelbare udbytte af rådgivningen. 461 brugere gav deres besyv med.

Undersøgelsen viser, at langt de fleste – 94 pct. – er tilfredse eller meget tilfredse med den rådgivning, de havde modtaget.

96 pct. ville kontakte Kræftlinjen igen, hvis de fik brug for det, og 96 pct. ville anbefale Kræftlinjen til andre.

Blivende effekt af kontakten til Kræftlinjen

Kræftens Bekæmpelse har som noget nyt foretaget en opfølgende undersøgelse blandt brugerne for at blive klogere på, om der ville være en blivende effekt af brugerens første kontakt til Kræftlinjen. Brugere blev derfor spurgt ca. tre måneder efter, at samtalen havde fundet sted.

Chef for Kræftlinjen, Chris Donkin, fortæller, at undersøgelsen viser, at flere end tre ud af fire i nogen eller i høj grad oplever, at samtalen med en rådgiver har ændret, hvordan de har det med deres situation – eller ser på deres situation.

– Nogle fortæller, at samtalen har givet dem ro, og at de bedre kan acceptere deres situation. Andre fortæller, at det har mindsket deres stress og angst, og nogle har fået redskaber til at håndtere deres situation. Og så er de blevet bevidste om, hvor de kan få yderligere hjælp, siger Chris Donkin.

Bruger flere tilbud

De brugere, som ikke har oplevet en effekt af samtalen, angiver, at rådgiverne havde begrænset kendskab til den kræftdiagnose, brugerne har, eller det skyldes udefrakommende årsager.

– Vi er meget tilfredse med, at vores støtte og rådgivning også gavner vores brugere på længere sigt. Undersøgelsen bekræfter, at selv en enkel samtale med en rådgiver kan gøre en forskel og være med til at ændre både perspektiv og handlemuligheder for den enkelte patient eller pårørende, siger Chris Donkin.

Undersøgelsen viser også, at hver tredje bruger, efter den første samtale med en rådgiver, har benyttet sig af andre af Kræftens Bekæmpelses tilbud, herunder kræftrådgivningerne, Cancerforum og cancer.dk.

Kræftlinjen tilbyder:

Kræftlinjens rådgivere besvarer spørgsmål alle ugens dage om symptomer, sygdomme, bivirkninger, rettigheder, senfølger og kost. Men de sidder også klar til at lytte og tage hånd om de mange tanker og følelser, der følger med, når man er ramt af en livstruende sygdom.

Fokus på brugerinddragelse

I 2017 har 1.300 aktive medlemmer af Kræftens Bekæmpelses patient- og pårørendepanel givet input til foreningens arbejde med eksempelvis rehabilitering, patientstøtte og livet med kræft.

Mere fokus på senfølger

Hårtab, føleforstyrrelser og træthed er nogle af de senfølger, mange kræftpatienter oplever i forbindelse med deres sygdom og behandling. Kræftens Bekæmpelse har derfor haft ekstra fokus på dette i samarbejde med Senfølgerforeningen. Det har udmøntet sig i en række anbefalinger til, hvordan tilbuddene til kræftpatienter med senfølger kan forbedres.

Opringninger til kræftramte

Kræftlinjen har gennemført et projekt med opringtoner til kræftramte medlemmer af Pension Danmark med henblik på at oplyse dem om Kræftens Bekæmpelses tilbud og tilbyde information og støtte ad hoc. Den opsigende indsats fortsætter i 2018.

Asbestofre får kompensation

Kræftens Bekæmpelse har i 2017 arbejdet for, at alle, der har boet sammen med en asbestarbejder og herefter fået en asbestudløst kræftsygdom, skal have en kompensation. 1. oktober trådte en ny kompensationsordning i kraft, således at både ægtefæller, børn og andre samboende i samme husstand kan kompenseres, såfremt de har fået lungehinde-, bughinde- eller testikelkræft.

Flere skal kende Kræftens Bekæmpelses patientstøttetilbud

Kræftens Bekæmpelse har haft stærkt fokus på at højne synligheden af de landsdækkende tilbud: Kræftrådgivningerne, Cancerforum.dk, Brevkassen og Kræftlinjen. Alle indsatserne i synlighedsstrategien er implementeret, og rigtig mange frivillige har været ude i landet med pjecer på hospitalerne og hos almen praksis.

Giv Frirum

Kræftens Bekæmpelse har udviklet og lanceret sommerhusportalen giv-frirum.dk, hvor sommerhusejere gratis kan låne deres sommerhus ud til kræftpatienter og deres familier.

Troværdig rådgivning og dialog om alternativ behandling

Undersøgelser har vist, at én ud af fire kræftpatienter bruger alternativ behandling, men at en del af patienterne oplever, at det er svært at spørge deres læge til råds omkring det. Kræftens Bekæmpelse har i samarbejde med flere kræftafdelinger sat projekter i gang, der skal sikre en bedre dialog mellem patienten og de sundhedsprofessionelle. (Se artikel side 48)

Ny håndbog til sorggruppeledere

Kræftens Bekæmpelse har udgivet bogen 'Håndbog for sorggruppeledere i skoler'. Målet er, at lederne af skolernes sorggrupper har adgang til vigtig viden og redskaber i håndbogen, så ingen børn kommer til at stå alene med deres sorg.

Kortfilm til etniske minoriteter

Der er udarbejdet en film til etniske minoriteter, og den er oversat til arabisk, urdu, somali, tyrkisk, farsi og engelsk. Målet med filmen er, at alle danskere uanset kulturel baggrund og sprog skal vide, at Kræftens Bekæmpelses rådgivningstilbud er for alle.

Kræftpatienter og pårørende skal involveres mere

Kræftens Bekæmpelse ønsker at involvere brugerne, så Kræftens Bekæmpelses rådgivningstilbud når endnu bredere ud og bliver tilpasset og kvalificeret i endnu højere grad. Derfor etableres der i 2018 en række rådgivende udvalg (advisory boards) af brugerråd/paneler, hvor frivillige og ansatte arbejder sammen. Målet er også, at der etableres brugerråd ved alle kræftafdelinger.

Tilbage til arbejde

Selv om de fleste kræftpatienter bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet, er det et stort problem for den enkelte kræftpatient, når det ikke lykkes. Ca. 1.000 kræftpatienter forlader årligt arbejdsmarkedet på grund af deres sygdom. Derfor vil Kræftens Bekæmpelse indgå samarbejder med jobcentre, virksomheder og andre samarbejdspartnere om, hvordan tilknytningen til arbejdsmarkedet kan fastholdes.

Ny sorghandleplan

I 2018 udkommer en ny sorghandleplan 2.0. Den opfordrer alle skoler til at revidere sorghandleplanerne, så de tager højde for de langsigtede konsekvenser af børns sorg.

Kræftpatienternes stemmer i det kræftpolitiske arbejde

Kræftens Bekæmpelse vil styrke det lokale kræftpolitiske arbejde ved at bruge personlige patienthistorier og erfaringer som omdrejningspunkt. Derfor vil der i 2018 blive igangsat systematiske opsamlinger af patienthistorier på både lokalt, regionalt og nationalt niveau.

Lancering af ny app til kræftpatienter og pårørende

Som kræftamt kan det være vanskeligt og uoverskueligt at bede om hjælp til praktiske opgaver i hverdagen, og som frivillig og pårørende kan det være svært at vide, hvordan man bedst kan hjælpe. Derfor lancerer Kræftens Bekæmpelse en digital app, som skal bygge bro mellem kræftpatienternes behov for støtte i sygdomsperioden og netværkets ønske om at hjælpe.

Flere sorggrupper på skoler

Arbejdet med at sikre, at mindst 50 pct. af alle folkeskoler i 2022 har oprettet sorggrupper for børn, som har mistet en forælder og børn med livstruende syge forældre, fortsætter. Kræftens Bekæmpelse udbyder kurser for nye sorggruppelidere, evaluerer på de eksisterende grupper og arbejder politisk for at lave aftaler med nye kommuner.

Robusthed skal være et landsdækkende kursus til kræftpatienter

Kurset 'Styrk din mentale robusthed' skal udbredes til kræfttrådgivningerne i Lyngby, København, Hillerød, Roskilde, Næstved, Odense, Herning og Aarhus. Kursets mål er at give kræftpatienterne redskaber til at finde egne styrker og ressourcer frem til at kunne håndtere deres kræftsygdom. (Se artikel side 50).

Flere resultater i 2017

Lyserød Lørdag slog rekord

Danmark var virkelig klædt i lyserødt, da flere end **2.500** frivillige sammen med det lokale erhvervsliv gjorde Lyserød Lørdags 10 års jubilæum den 7. oktober til noget helt særligt. På dagen blev der indsamlet **4,4 mio.** kr. til Støt Brysterne.

Genbrug er in

Flere end 400.000 danskere besøgte i 2017 et af Kræftens Bekæmpelses **13** IGEN – genbrugsbutikker. Genbrug bliver mere og mere in, så foreningen regner med at åbne endnu en butik på Sjælland i 2018. I 2017 genererede over **900** frivillige et nettooverskud til kræftsagen på **7,4 mio. kr.** mod **7,7 mio.** kr. i 2016.

Fortsat færre medlemmer

Ved udgangen af 2017 var **407.904** medlemmer mod **417.324** i 2016.

Det er blevet sværere at få medlemmer gennem de eksisterende hvervekanaler. En anden udfordring er, at især yngre målgrupper ønsker fleksibilitet og valgmuligheder, når de støtter velgørenhed.

Patienter inddrages i deres behandling

Kræftens Bekæmpelse har arbejdet for at sikre, at kræftpatienter bliver involveret i beslutninger om egen behandling. Og nu er det sådan, at patienter og pårørende på nogle kræftafdelinger deltager i en konference med sundhedsprofessionelle, hvor deres behandlingstilbud drøftes og besluttes. Patienterne får derved tilbud om behandling, som er baseret på deres fysiske og psykiske tilstand.

Vis flaget

Over **27.000** frivillige viste flaget under landsindsamlingen, der blev holdt for **32.** gang.

Stort set alle Danmarks husstanden fik besøg af en indsamler, og igen var danskerne gavmilde. På indsamlingsdagen blev der indsamlet **34,1 mio. kr.**

Bruttoresultatet blev på **35,8 mio. kr.**
(Nettoresultat 27,7 mio. kr.)

Stafet for Livet i 66 byer

Stafet for Livet er Kræftens Bekæmpelses største frivillig aktivitet. I 2017 blev der holdt **66** stafetter med mere end **80.000** deltagere.

Der blev indsamlet

27,5 mio. kr. brutto.

Sådan oplever kræftpatienterne sundhedsvæsenet

Ca. **5.400** kræftpatienter har deltaget i en såkaldt barometerundersøgelse.

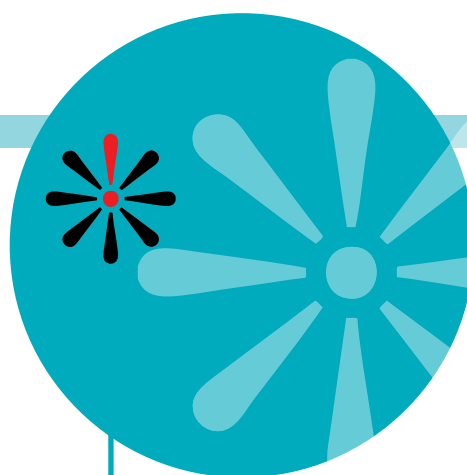
Den giver Kræftens Bekæmpelse et indgående indblik i, hvordan sundhedsvæsenet opleves af kræftpatienter fra de første symptomer til afsluttet behandling. Eksempelvis bliver hver **5.** patient ikke involveret i behandlingen på den måde, som de ønsker det. Og flere end **40 pct.** har været i tvivl om, hvem der havde ansvaret for deres behandling. Undersøgelsen er et fantastisk redskab for Kræftens Bekæmpelse for – på alle områder – at skabe de bedste rammer for danske kræftpatienter.

Patientens stemme

Spørgeskemaer om helbred er et godt redskab til at involvere patienter tættere og mere konsekvent i deres behandling. Kræftens Bekæmpelse har testet en metode, kaldet PRO (patientrapporterede oplysninger), hvor patienter systematisk spørges om deres helbred via digitale spørgeskemaer. Erfaringerne er så gode, at Sundhedsstyrelsen, Danske Regioner og KL nu ønsker at udbrede brugen af PRO, og der er igangsat projekter i alle fem regioner.

Frivilligpanel

Der er oprettet et frivilligpanel med ca. 500 frivillige. De skal fremover svare på forskellige spørgsmål og være med til at kvalificere idéer. De har indtil videre givet deres besyv med i udmøntningen af strategien for det frivillige arbejde, kompetenceudvikling af frivillige samt forebyggelsesaktiviteter.

Stor opbakning til Knæk Cancer

Fantasien var stor, da der igen blev sat fokus på kræft i hele uge 43 sammen med TV 2. Der blev malet på sten, lavet perleplader, redet på islandske heste, cyklet og danset for at samle penge ind til Knæk Cancer.

Knæk Cancer bussen besøgte med stor succes Skive, Silkeborg, Vejle og Roskilde.

På TV 2 kulminerede uge 43 med Vild med Dans og et stort indsamlingsshow lørdag den 29. oktober med et fantastisk bruttoresultat på

146,9 mio. kr.

Nettoresultat: 137,3 mio. kr.

(Heri er ikke indregnet Knæk Cancer-lotteriet)

Ledelse, udvalg og organisation

Præsidiets

- Præsident Lykke Friis, prorektor
- Vicepræsident Per Larsen, fhv. chefpolitiinspektør
- Vicepræsident Lars Christiansen, foredragsholder og håndboldeksport

Forretningsudvalget

- Formand Dorthe Crüger, adm. sygehusdirektør
- Næstformand Michael Vad, adm. direktør
- Klinikchef, overlæge Jens Georg Hillingsø
- Lægeseekretær Birgit Jonassen
- Videncenterchef Børge Frank Koch
- Gårdejer Orla Kastrup Kristensen
- Indkøber Mette Linnemann

Hovedbestyrelsen pr. 1. marts 2018

- Formand Dorthe Crüger, adm. sygehusdirektør, Horsens
- Næstformand Michael Vad, adm. direktør, Hellerup
- Business Development Consultant Britta Bjerre, Vejle
- Lokalforeningsformand Lone Bøgely, Aarhus
- Læge, fhv. klinikchef Per Gandrup, Aalborg
- Formand for Foreningen for Kræftbehandlede med Senfølger Marianne Nord Hansen, Frederiksberg C
- Tidl. praktiserende læge, byrådsmedlem Poul Hvass Hansen, Snedsted
- Klinikchef, overlæge Jens Georg Hillingsø, Hellerup
- Virksomhedskonsulent Jesper Rotvig Jensen, Odense
- Lægeseekretær Birgit Jonassen, Herning
- Videncenterchef Børge Frank Koch, Haderslev
- Gårdejer Orla Kastrup Kristensen, Aars
- Indkøber Mette Linnemann, Dyssegaard
- Lektor Kirsten Halskov Madsen, Ry
- Lektor, byrådsmedlem Hanne Ringgaard Møller, Svendborg
- Overlæge, dr.med. Karsten Nielsen, Svenstrup J
- Fhv. kontorchef Anni Elkjær Olesen, Aalborg
- Seniorforsker, gruppeleder Anja Olsen, Kræftens Bekæmpelse (medarbejderrepræsentant)
- Professor, overlæge, dr.med. Jens Overgaard, Aarhus
- Overlæge, dr.med. Helle Pappot, Allerød
- Sygeplejerske, byrådsmedlem Ida Pedersen, Hanstholm
- Postdoc, cand.scient. ph.d. Ronni Sølvhøj Pedersen, København
- Praktiserende læge Line Paarup Kirkeby Petersen, Børkop

- Partner and Managing Director Mai-Britt Poulsen, Charlottenlund
- Selvstændig regnskabskonsulent Niels Bang Sørensen, Viborg
- Jordemor, byrådsmedlem Grethe Nørtoft Saabye, Kirke Saaby

Chefgruppen pr. 1. marts 2018

- Adm. direktør Leif Vestergaard Pedersen
- Fundraisingchef Ken H. Andersen
- Kommunikationschef Katrine Asp-Poulsen
- HR-chef Charlotte Dehlie
- Chef for Forening og Frivillige Charlotte Gerhauge
- Chef for Politik og Jura Una Jensen
- Chef for Forebyggelse og Oplysning Mette Lolk Hanak
- Chef for Niels Kroman
- Forskningschef Mef Christina Nilbert
- Chef for Økonomi & Administration Michael Henneberg Pedersen
- Konstitueret chef for Dokumentation og Kvalitet Linda Aagaard Thomsen
- Chef for Patient- & Pårørendestøtte Laila Walther

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg

- Formand, professor, ph.d. Claus Nerlov, Aarhus Universitetshospital, Aarhus Sygehus
- Næstformand, professor, cand.med., ph.d. Karen-Lise Garm Spindler, Aarhus Universitetshospital
- Professor, ph.d. Martin O. Bergö, Sahlgrenska Cancer Center, Sverige
- Professor, cand.scient., ph.d. Francesco Cecconi, Kræftens Bekæmpelse
- Professor, cand.scient., ph.d. Dylan R. Edwards, University of East Anglia, Norge
- Professor, overlæge, cand.med., ph.d. Ulrik Lassen, Rigshospitalet
- Professor, ph.d. Anders Henrik Lund, Biotech Research & Innovation Centre (BRIC), Københavns Universitet
- Professor, MD, ph.d. Inge Marie Svane, Herlev Hospital
- Professor, overlæge, dr.med. Henrik Toft Sørensen, Aarhus Universitet
- Chair, professor, Dr. Daniel Zips, Eberhard Karls University
- Director, MD, ph.d. Giske Ursin, Cancer Registry, Norge
- Professor, overlæge, dr.med., ph.d. Lene Hjerrild Iversen, Aarhus Universitetshospital

- Professor, MD, ph.d. Eva Hellström Lindberg, Karolinska Institutet, Sverige
- Professor, MD, ph.d. Per Pfeiffer, Odense Universitetshospital
- Professor, dr.med. Niels Ødum, Københavns Universitet

Kræftens Bekæmpelses Psykosociale Forskningsudvalg

- Formand, professor, prak. læge, ph.d. Jens Søndergaard, Syddanske Universitet
- Næstformand, lektor, ph.d. Rikke Sand Andersen, Aarhus Universitet
- Lektor, ph.d., cand.psych. Peter la Cour, Psykiatrisk Center København
- Professor Arnstein Finset, Universitet i Oslo, Norge
- Professor Carl Johan Fürst, Lunds Universitet, Sverige
- Professor Christian Graugaard, Klinisk Institut
- Forskningsleder og forskningslektor Bibi Hølge-Hazelton, Roskilde-Køge Sygehus
- Forskningsleder, lektor, cand.cur., ph.d. Mary Jarden, Rigshospitalet
- Lektor, ph.d., cand.psych. Henriette Langstrup, Københavns Universitet

Forebyggelsesudvalget

- Formand, lægefaglig vicedirektør, ph.d., Else Smith, Hvidovre Hospital
- Næstformand, forebyggelseschef Torben H.D. Petersen, Gentofte Kommune
- Professor, cand.stat., ph.d. Knud Juel, Statens Institut for Folkesundhed
- Områdedirektør Karen Lorenzen, Operate A/S
- Professor, praktiserende læge Anelli Sandbæk, Institut for Folkesundhed, Sektion for Almen Medicin
- Sektorformand Karen Stæhr, FOA
- Professor, forskningsleder Jens Troelsen, Syddansk Universitet
- Skoleleder Lars Aaberg, Skolen på Strandboulevarden

Patientstøtteudvalget

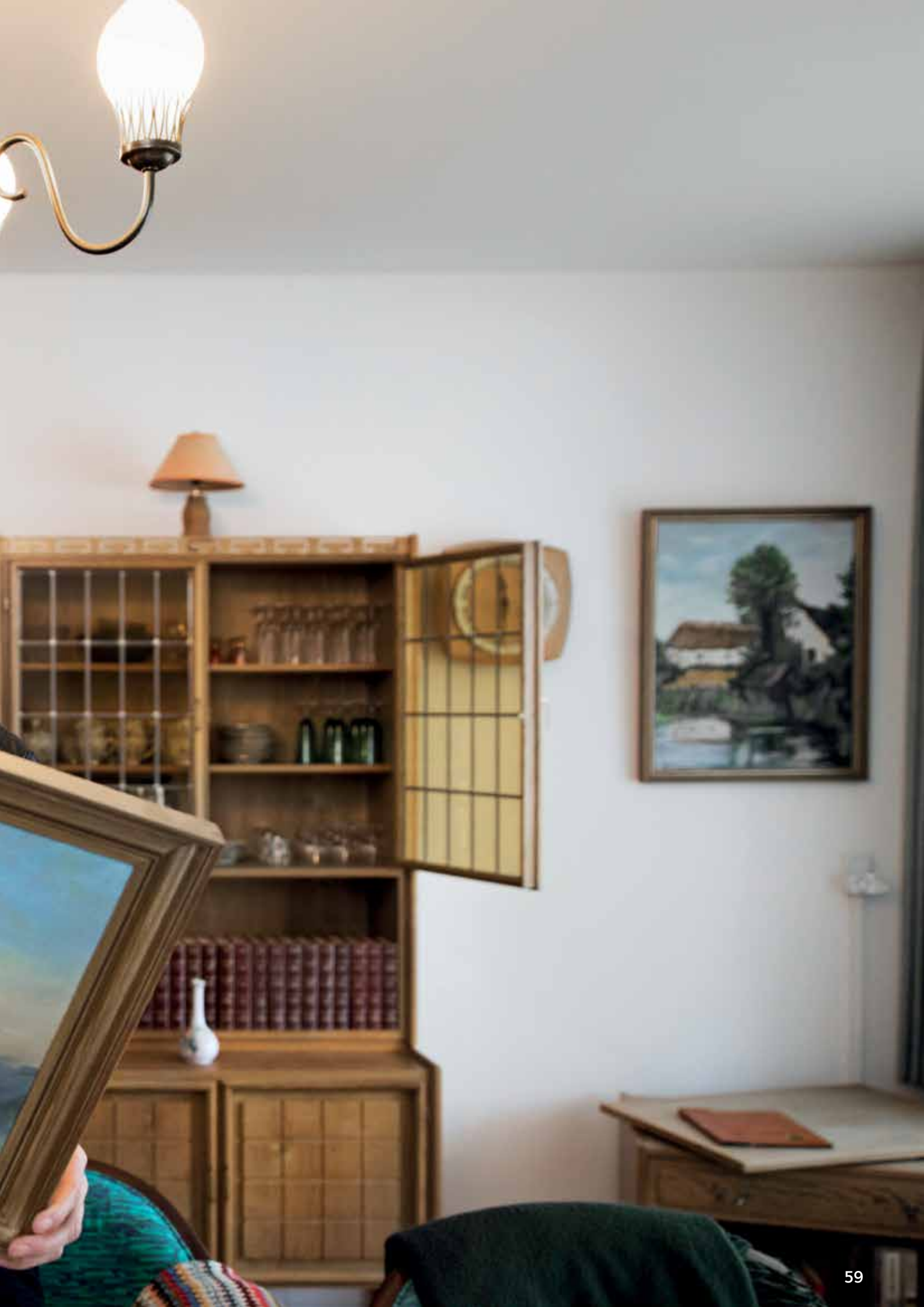
- Formand, cand.mag. Tina Brændgaard Nissen
- Lægelig chef Mads Koch Hansen, Sygehus Lillebælt
- Praktiserende læge Klaus Østergaard-Nielsen
- Professor, forskningsleder, ph.d. i socialmedicin Claus Vinter Nielsen
- Overlæge Bent Ejlersen, Rigshospitalet
- Cand.psych., ph.d. Anna Thit Johnsen, Syddansk Universitet
- Leder af Sundhedshuset i Silkeborg, Linda Gulløv Næsager
- Sygeplejefaglig direktør Lisbeth Kjær Lagoni, Hospitalsledelsen, Aalborg

Udvalget for det frivillige arbejde

- Formand, centerleder Connie Yilmaz Jantzen
- Professor Thomas P. Boje
- Lokalforeningsnæstformand Marianne Falch
- Frivillig-teamleder, Roskilde festival Jonas Hedegaard
- Stafet For Livet-formand Jesper Larsson
- Lokalforeningsformand Heidi Lorentzen
- Kommunaldirektør Jesper Thyrring Møller

Kræftens Bekæmpelse er fuldstændig afhængig af danskernes støtte til foreningens arbejde med forskning, forebyggelse og patientstøtte. I 2017 modtog Kræftens Bekæmpelse 141,8 mio. kr. i arv og testamentariske gaver. Her er projektleder Tune Friis og specialkonsulent Helena Bever-Gimsing i gang med at vurdere værdier i et dødsbo, som er testamenteret til Kræftens Bekæmpelse.

LEDELSENS REGNSKABSBERETNING 2017

Indledning

Foreningens indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter var i 2017 på 818,9 mio. kr., mens de finansielle poster udviste et overskud på 64,1 mio. kr. De samlede bruttoindtægter er dermed 883,1 mio. kr.

Når der fra de samlede bruttoindtægter fratrækkes udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter på 197,3 mio. kr., udgifter ved de formålsbestemte aktiviteter på 641,5 mio. kr. samt udgifter til administration på 20,1 mio. kr. bliver årets resultat 24,2 mio. kr.

Indsamlingsorganisationernes brancheorganisation ISOBRO har fastsat retningslinjer for regnskabsaftæggelse for medlemsorganisationerne. Baggrunden for retningslinjerne fra ISOBRO er et ønske om at opnå mere transparente og lettere tilgængelige regnskaber fra de forskellige indsamlingsorganisationer. Der er som led i formuleringen af de nye retningslinjer fastsat en række nøgletal, der skal lette sammenligningen mellem forskellige indsamlingsorganisationer. Retningslinjerne har karakter af en branchebefaling, og det er frivilligt, hvorvidt den enkelte indsamlingsorganisation ønsker at følge retningslinjerne.

Kræftens Bekæmpelse har fra regnskabsåret 2016 valgt – med enkelte undtagelser – at følge ISOBRO's retningslinjer. I regnskabsopstillingen 'Fem år i hovedtal' er regnskabstal for 2013 og 2014 ikke reguleret, men følger Kræftens Bekæmpelses gamle regnskabspraksis. Som følge af den ændrede regnskabspraksis vil resultaterne fra 2015 og frem ikke være sammenlignelige med disse år.

Indtægtsskabende aktiviteter

Resultatet af de indtægtsskabende aktiviteter på 621,7 mio. kr. kan, når det sættes i forhold til de samlede indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter på 818,9 mio. kr., udtrykke den såkaldte **Overskudsgrad ved indsamlinger mv.** Denne overskudsgrad udtrykker den andel af de indtægtsførte midler, der er tilbage, efter at udgifterne til at frembringe indtægterne er fratrukket. Overskudsgraden er for 2017 på 75,9 % og for 2016 på 76,8 %, hvilket i begge tilfælde vurderes som meget tilfredsstillende.

Se grafikken for fordelingen af de samlede indtægter for 2017.

Offentlige midler (note 1) omfatter tilskud fra Tips- og lottomidler og tilskud fra regioner til kræftrådgivninger. Tilskuddet fra Tips- og lottomidlerne var i 2017 på 18,4 mio. kr. mod 18,9 mio. kr. i 2016. Tilskuddet fra regioner til kræftrådgivninger udgjorde 8,7 mio. kr. i 2017 mod 8,6 mio. kr. året før.

Indsamlede private midler (note 2):

Indtægter fra Arv og testamentariske gaver faldt i 2017 med 4,8 mio. kr. til 141,8 mio. kr., hvilket især skyldes, at der i 2017 blev afsluttet færre meget store arvesager, som kun delvist opvejes af, at det totale antal af arvesager er steget. I 2017 blev der afsluttet 293 arvesager mod 262 arvesager i 2016, og den gennemsnitlige donation pr. arvesag udgjorde 0,5 mio. kr. i 2017 mod 0,6 mio. kr. i 2016.

Bidrag fra fonde beløber sig til 2,7 mio. kr. i 2017 og falder derfor med 2,7 mio. kr. i forhold til året før. Faldet skyldes primært, at bidrag fra fremmede fonde fra 2017 medtages i posten Erhverv. Der er et fald i bidrag fra 'egne' fonde på 1,0 mio. kr.

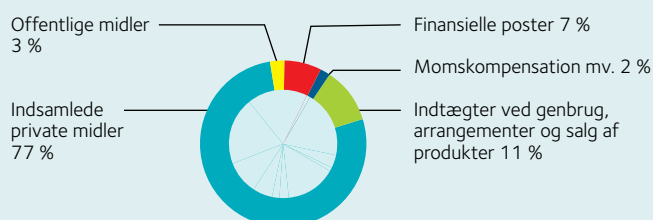
Erhverv steg med 4,3 mio. kr. og udgjorde 21,1 mio. kr. i 2017. Stigningen kan henføres til en målrettet indsats på fondsområdet. Der gøres opmærksom på, at note 2 ikke indeholder alle indtægter fra erhvervspartnerkaber, idet der også indgår erhvervsindtægter under blandt andet Knæk Cancer landsindsamlingen og Støt Brysterne kampagnen.

I de formålsbestemte aktiviteter forskning, patientstøtte og oplysning er der i 2017 **Tilskud til konkrete projekter** på i alt 109,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 10,1 mio. kr. i forhold til 2016.

Medlemskontingent og bidrag fra medlemmer og faste bidragsgivere faldt med 4,3 mio. kr. og udgjorde 141,0 mio. kr. i 2017 mod 145,3 mio. kr. i 2016. Faldet kan primært henføres til et fald i antal medlemmer. Ved udgangen af 2017 var der registreret 407.904 medlemmer mod 417.324 medlemmer året før. Faldet i antal medlemmer opvejes delvist af, at antallet af faste støtter har været stigende.

Overskuddet fra **Lotterier** blev i 2017 på 43,5 mio. kr. mod 63,5 mio. kr. i 2016. Faldet på 20,0 mio. kr. er sammensat af et fald i indtægter på 27,9 mio. kr. og et fald i omkostninger på 7,9

Indtægter 2017

mio. kr. Faldet skal blandt andet ses i lyset af ændret praksis, som følge af en ændring af Spilleloven, hvorfor foreningen var nødsaget til at afholde et lotteri mindre i 2017. Hertil kommer, at konkurrencen fra det øvrige spillemarked fortsat øges. Spillemyndighedernes skærpede regler for betaling via betalings-service har endvidere affødt et fald i antallet af faste spillere, og danskernes vigende interesse for postale udsendelser har vanskeliggjort rekruttering af nye spillere via det husstandsopdelte lotteri. Der er derfor særlig fokus på rekruttering af nye spillere via de digitale kanaler inden for rammerne af Spilleloven.

Den årlige **Husstandsindsamling** blev gennemført søndag den 2. april. Indsamlingen indbragte 35,8 mio. kr. i forhold til 37,4 mio. kr. i 2016. Nettoresultatet blev 27,7 mio. kr. mod 30,3 mio. kr. i 2016. Faldet i indtægter skyldes færre indsamlere. Omkring 32.000 danskere var involverede som organisatorer, hjælpere og indsamlere fordelt i alle landets 98 kommuner. Der er kommet flere organisationer til, der må afvikle husstandsindsamling, men Kræftens Bekæmpelse har fortsat den største indsamling af denne art.

Husstandsindsamling	mio. kr.	2017	2016
Indtægter		35,8	37,4
Udgifter		8,1	7,1
Nettoresultat		27,7	30,3
Antal involverede		32.000	32.000

I samarbejde med TV 2 gennemførte Kræftens Bekæmpelse for sjette år i træk **Knæk Cancer kampagnen** i uge 43. I 2017

havde kampagnen fokus på at få danskerne til at stå sammen og vise hvilke resultater, de indsamlede midler skaber og dermed understrege, at Knæk Cancer gør en forskel. TV 2 viste i løbet af ugen en række programmer med rørende indslag, historier fra kræftramte og oplysning om kræft. Endvidere bød ugen på mange forskellige aktiviteter, som eksempelvis Knæk Cancer bussens tur rundt i landet og Vild med dans, der som noget nyt var flyttet ind i Det Kongelige Teater. Ugen kulminerede atter med det store indsamlingsshow Knæk Cancer Live på TV 2, som blev vist lørdag den 28. oktober.

Knæk Cancer	mio. kr.	2017	2016
Bruttoindtægt		146,9	156,6
Overskud Knæk Cancer lotteriet		9,8	11,7
		156,7	168,2
Udgifter		19,4	19,0
Nettoresultat		137,3	149,2

Bruttoindtægterne fra Knæk Cancer 2017 udgjorde 156,7 mio. kr., inkl. overskuddet fra det husstandsopdelte Knæk Cancer lotteri, mod 168,2 mio. kr. i 2016. Ud over Knæk Cancer lotteriet stammer indtægterne fra blandt andet sms-lotterier, private donationer, samt sponsorater og donationer fra erhvervslivet. Nettoresultatet fra Knæk Cancer udgjorde 137,3 mio. kr. i 2017 mod 149,2 mio. kr. i 2016. Faldet i nettoresultatet på 11,9 mio. kr. kan især henføres til en ekstraordinær stor erhvervsdonation på 10,0 mio. kr. i 2016, samt et lavere nettoresultat på 1,8 mio. kr. på Knæk Cancer lotteriet i 2017.

Overskuddet fra Knæk Cancer kampagnen 2017 bliver anvendt til følgende indsatser:

	mio. kr.
Børnecancerfonden	6,5
Røgfri fremtid	10,0
Nationalt Forskningscenter	25,0
Senfølgeenheder	36,0
Tidlig diagnose	10,0
Unge forskere	10,0
Tidlig 'Breaking News'	10,0
Hjemmedød	3,5
Fælles beslutningstagning	10,0
Til rådighed for senere uddeling	11,3
Løbende uddelinger til Kræftens Bekæmpelses øvrige arbejde (forskning, forebyggelse og patientstøtte)	5,0
I alt	137,3

Momskompensation mv. (note 3) på i alt 21,3 mio. kr. udgøres af momsrefusion af fællesudgifter på 10,8 mio. kr. samt moms-kompensation på 10,5 mio. kr.

Indtægter ved genbrug, arrangementer og salg af produkter (note 4):

Kræftens Bekæmpelses 13 genbrugsforretninger under navnet IGEN har i 2017 haft et nettoresultat på 7,4 mio. kr. mod 7,7 mio. kr. i 2016.

IGEN	mio. kr.	2017	2016
Indtægter		28,0	26,8
Udgifter		20,6	19,1
Nettoresultat		7,4	7,7
Antal butikker		13	13
Antal frivillige		920	942

Overskud ved **Øvrige arrangementer og salg af produkter** udgjorde 33,1 mio. kr. i 2017 mod 34,9 mio. kr. året før, svarende til et fald på 1,8 mio. kr. Faldet kan primært henføres til Stafet for Livet, som faldt med 2,8 mio. kr. til 8,4 mio. kr. i 2017.

Stafet for Livet blev i 2017 udvidet fra 58 til 66 byer, og omkring 80.000 danskere var involverede i forberedelse og afvikling samt som deltagere i stafetterne, der fik et samlet resultat på 8,4 mio. kr. mod 11,1 mio. kr. i 2016. Stafetterne har udviklet sig markant og forventes fortsat at gøre det i de kommende år. Der investeres i hjælp til såvel nye som etablerede stafetter, hvilket ses afspejlet i en stigning i udgifterne.

Stafet for Livet	mio. kr.	2017	2016
Indtægter		27,3	27,3
Udgifter		19,1	16,2
Nettoresultat		8,4	11,1
Antal deltagere		80.000	75.000
Antal stafetter		66	58

Kræftens Bekæmpelse gennemførte i 2017 en række **indsamlingskampagner og events**, herunder Børn, Unge og Kræft, Lykketrold-auktionen og Spis & Støt-eventen.

Indsamlet til brystkræft	mio. kr.	2017	2016
Lyserød Lørdag		4,4	3,8
Sponsorater		5,0	3,6
Produktsalg		2,4	3,3
Mediesamarbejde - konkurrencer		1,3	1,2
Donationer		0,6	0,5
Kampagneindtægter i alt		13,7	12,4

Pink Cup golf		2,9	2,9
Private brystkræftdonationer		1,2	1,3
Erhvervsmedlemsskaber - Brystkræft		0,6	0,6
Indsamlet til brystkræft i alt		18,5	17,2

Anvendt til brystkræft	mio. kr.	2017	2016
Videnskabelige udvalg (KBVU og KBPF)		13,6	13,4
Kræftrådgivninger		10,3	10,7
Knæk Cancer		17,1	5,7
Kræftlinjen		2,3	2,2
Eksterne Bevillinger		1,5	0,3
Patientforeninger		0,3	0,3
Anvendt til brystkræft i alt		45,1	32,7

Støt Brysterne kampagnen gav samlet set et nettoresultat på 13,7 mio. kr. i 2017 mod 12,4 mio. kr. i 2016. Udviklingen i 2017 var især positivt påvirket af indtægterne fra strategiske virksomhedssamarbejder, samt eventen Lyserød Lørdag, der havde 10-års jubilæum i 2017. Lyserød Lørdag eventen giver både private og virksomheder i hele landet mulighed for at pynte op med lyserøde vimpler, plakater og lignende samt anvende Kræftens Bekæmpelses Lyserød Lørdag logo med henblik på at samle penge ind til kampen mod brystkræft.

Medtages bidrag fra private og virksomheder givet til bekæmpelse af brystkræft uden for kampagnen samt indtægter fra golfturneringen Pink Cup, udgjorde det samlede nettoresultat til kampen mod brystkræft 18,5 mio. kr. i 2017 mod 17,2 mio. kr. i 2016.

De 18,5 mio. kr., der er specifikt indsamlet til indsatsen mod brystkræft, har suppleret Kræftens Bekæmpelses øvrige indsats på området. Der er således i 2017 i alt anvendt 45,1 mio. kr. på indsatsen mod brystkræft.

Udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter (note 5):

Direkte udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter udgør 115,0 mio. kr. mod 116,6 mio. kr. i 2016.

Indirekte udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter sammensætter sig af Fundraising & Medlemmers afdelings-

og projektudgifter. De samlede udgifter er steget med 0,6 mio. kr. og udgør 82,2 mio. kr. i 2017. Stigningen kan primært henføres til afskrivninger på CRM- og lotterisystemet.

Udgifter

Udgifter ved formålsbestemte aktiviteter (note 7, 8 og 9):

De samlede udgifter til Forskning, Patientstøtte & Lokal Indsats og Oplysning androg 641,5 mio. kr. i 2017 mod 617,7 mio. kr. i 2016, svarende til en stigning på 23,8 mio. kr.

Stigningen kan primært tilskrives **forskningsudgifterne (note 7)**, som stiger med 17,5 mio. kr. fra 392,9 mio. kr. til 410,4 mio. kr. Stigningen vedrører stigning i bevillinger fra forretningsudvalg og hovedbestyrelse, idet disse stiger med 17,2 mio. kr. fra 2016 til 2017.

Drift af egne forskningsafdelinger falder fra 159,6 mio. kr. i 2016 til 157,4 mio. kr. i 2017. Faldet på 2,2 mio. kr. relaterer sig til et fald i investeringer og laboratorieudgifter. Eksternt finansierede projekter stiger 1,3 mio. kr.

Sættes de samlede udgifter ved formålsbestemte aktiviteter på 641,5 mio. kr. i forhold til indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter på 818,9 mio. kr. fås den såkaldte **formålsprocent**, der udtrykker den andel af indtægterne, der er gået til de formålsbestemte aktiviteter. Denne procent er for 2017 på 78,3 % og for 2016 på 72,4 %, hvilket vurderes som tilfredsstillende. Stigningen sammensætter sig af et fald i indtægterne samtidig med en stigning i udgifterne.

Bevillinger fra de videnskabelige udvalg og hovedbestyrelse udgør 107,0 mio. kr. i 2017 mod 88,9 mio. kr. i 2016 og stiger således med 18,1 mio. kr. Stigningen skyldes primært, at bevillingerne fra forretningsudvalg og hovedbestyrelse er steget med 17,2 mio. kr. fra 10,1 mio. kr. i 2016 til 27,3 mio. kr. i 2017, primært som følge af at der i 2016 blev givet en bevilling til Kost, Kræft og Helbred – Næste Generation (KKH-NG), som beløber sig til 19,0 mio. kr. i 2017.

Strategiske projekter på kræftområdet og Knæk Cancer uddelinger beløber sig til 127,4 mio. kr., hvilket er en stigning i forhold til 2016 på 0,6 mio. kr.

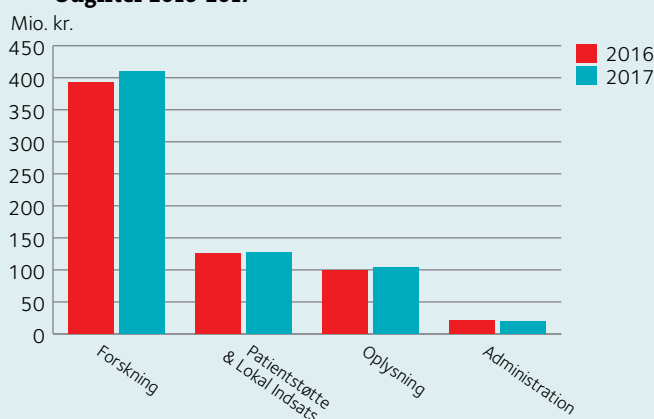
Udgifterne til **Patientstøtte & Lokal Indsats (note 8)** udgør 126,9 mio. kr. i 2017 mod 125,5 mio. kr. i 2016 og stiger således med 1,4 mio. kr.

Udgifterne til **Oplysning (note 9)** stiger med 4,9 mio. kr. til 104,2 mio. kr. i 2017. Stigningen skyldes primært en stigning i eksternt finansierede projekter.

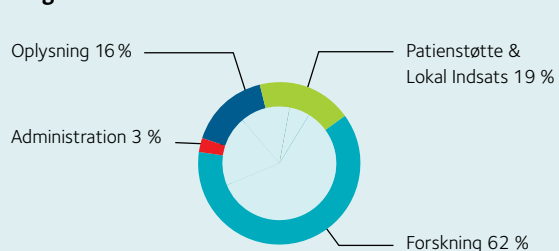
Frivilligindsats lægger rammerne for Kræftens Bekæmpelses frivilligarbejde, herunder kommunikation, uddannelse og udvikling. Desuden er afdelingen ansvarlig for projekterne Husstandsindsamling, Stafet for Livet og genbrugsforretningerne IGEN. Frivilligindsats har i 2017 brugt 13,9 mio. kr. mod 15,2 mio. kr. året før.

Administrationsudgifterne (note 10) dækker en række fællesfunktioner, såsom bestyrelse, udvalg og direktion. I 2017 udgjorde disse udgifter 20,1 mio. kr., hvilket er 1,0 mio. kr. mindre end i 2016.

Udgifter 2016-2017

Udgifter 2017

Sættes udgifterne til administration på 20,1 mio. kr. i forhold til de samlede indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter, fås den såkaldte **administrationsprocent**, der udtrykker den andel af indtægterne, som er gået til administration. For 2017 er administrationsprocenten 2,5 % i lighed med 2016.

Finansielle poster (note 11) udgør 64,1 mio. kr. i 2017 mod 59,8 mio. kr. i 2016. Det direkte afkast af værdipapirer mv. er i 2017 på 22,9 mio. kr. mod 83,0 mio. kr. i 2016. Dette fald skyldes fald i udbytter fra aktier i 2017. Samtidig udgjorde realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab en gevinst på 40,0 mio. kr. i 2017 mod et tab på 23,7 året før. Resultat af udlejning udviser i 2017 et overskud på 1,2 mio. kr. I 2016 var der et overskud på udlejning på 0,5 mio. kr.

Resultatdisponering

Årets resultat for 2017 er et overskud på 24,2 mio. kr., der disponeres således:

Kursreguleringsfonden får overført en samlet nettogevinst på 40,0 mio. kr., der er sammensat af en realiseret kursgevinst på værdipapirer på 3,3 mio. kr. og en urealiseret kursgevinst på værdipapirer på 36,7 mio. kr.

Der overføres et tab på -2,1 mio. kr. til ejendomsreserven. Overførslen er sammensat af en tilgang på 0,6 mio. kr. som følge af nybyggeri på Strandboulevarden og årets afskrivninger på -2,7 mio. kr.

Knæk Cancer reservationen reguleres med 4,5 mio. kr., svarende til årets Knæk Cancer resultat på 137,3 mio. kr. fratrukket årets uddelinger på 132,8 mio. kr.

Reservationen til strategiske uddelinger reguleres med -4,4 mio. kr., der er sammensat af årets hensættelse på 30,0 mio. kr. og årets uddelinger på -34,4 mio. kr.

Der forbruges 19,0 mio. kr. af den i 2016 afsatte reservation til KKH-NG, der er en videreførelse af en af Danmarks hidtil største befolkningsundersøgelser. KKH-NG omfatter voksne børn og voksne børnebørn til de godt 57.000 deltagere i den oprindelige undersøgelse. KKH-NG har været forudsat finansieret gennem tilskud fra eksterne fonde. Reservationen blev i 2016 foretaget som en sikring af, at dette væsentlige forskningsprojekt kan føres til ende også i en situation, hvor forudsætningen om tilskud fra eksterne fonde måtte bryde. Reguleringen dækkes af driftsfonden.

Der forbruges ligeledes 1,5 mio. kr. fra driftsfondens reservation til patientforeninger på kræftområdet. Kræftens Bekæmpelse ønsker at styrke samarbejdet med de forskellige diagnosespecifikke patientforeninger på kræftområdet. Der blev således i 2016 etableret en pulje på 15,0 mio. kr. til dette formål, der forudsættes udmøntet løbende over en periode på ti år.

Endeligt overføres det resterende resultat på 6,8 mio. kr. til driftsfonden.

Balancen

Som det fremgår af figuren herunder, er Kræftens Bekæmpelses væsentligste aktiv i balancen beholdningen af værdipapirer, der med 1.397,7 mio. kr. udgør 76 % af de samlede aktiver på 1.846,8 mio. kr. Ejendomme udgør 12 % af de samlede aktiver, likvider 5 %, tilgodehavender 6 % og CRM- og lotterisystem 1 %.

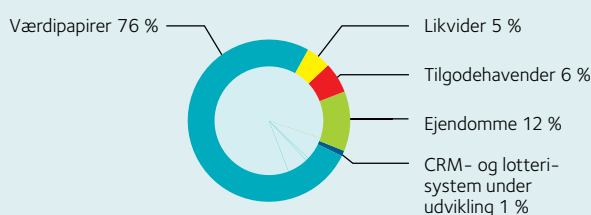
Den store beholdning af værdipapirer skyldes, at det er Kræftens Bekæmpelses politik, at de midler, der indtjenes i det ene år, skal anvendes i det efterfølgende år. Dette medfører, at der bliver en tidsforskydning mellem det tidspunkt, hvor indtægterne indgår og udgifterne afholdes, hvorved der midlertidigt opsamles midler.

Hertil kommer, at der grundet de succesfulde Knæk Cancer kampanjer foreløbigt i årene 2012 – 2017 er indsamlet betydelige beløb, der bevilges til forskning, og hvor udbetalingen sker over en årrække, i takt med at forskningsprojekterne gennemføres. Dette forhold illustreres ved, at posten Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde andrager 428,9 mio. kr. ultimo 2017.

Endnu ikke forbrugte midler investeres i værdipapirer for at kunne opnå et bedre afkast til gavn for kræftsagen.

Aktivernes sammensætning

Aktiver i alt 1.847 mio. kr.

Immaterielle anlægsaktiver – CRM- og lotterisystem (note 12)

Kræftens Bekæmpelse har indregnet foreningens nye CRM- og lotterisystem som et immaterielt anlægsaktiv i balancen. Systemet er optaget til kostpris og bliver løbende reguleret med årets til- og afgang. Levetiden er vurderet, og afskrivningsperioden er fastsat til fem år. CRM- og lotterisystemet er optaget til en kostpris på 20,9 mio. kr., og efter årets afskrivninger opnås en regnskabsmæssig værdi pr. 31. december 2017 på 16,7 mio. kr.

Foreningens **Ejendomme, hvor der påhviler livsvarig beboelsesret (note 13)** udgør en bogført værdi på 5,3 mio. kr. i 2017, hvilket er 1,3 mio. kr. lavere end 2016 og skyldes salg af en ejendom, hvor beboelsesretten er ophørt.

Materielle anlægsaktiver – Grunde og bygninger (note 13).

Foreningens ejendom på Strandboulevarden 49 indregnes som et aktiv i balancen. Ejendommen er optaget til kostpris og reguleres med årets til- og afgang. Ejendommen er optaget til en kostpris på 269,4 mio. kr., og efter afskrivninger opnås en regnskabsmæssig værdi på 223,1 mio. kr. pr. 31. december 2017. Ejendomme er ifølge seneste offentlige ejendomsvurdering fra SKAT vurderet til 354,0 mio. kr. i 2017.

Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv. (note 14)

stiger til 79,4 mio. kr. fra 68,2 mio. kr. i 2016.

Beholdningen af **Værdipapirer (note 15)**, der består af obligationer, aktier og pantebreve, udgør det væsentligste aktiv i balancen. Beholdningen er steget til 1.397,7 mio. kr. fra 1.336,1 mio. kr. i 2016, hvilket giver en stigning på 61,6 mio. kr. Beløbet sammensætter sig af en stigning i obligationsbeholdningen på 58,5 mio. kr. til 888,1 mio. kr. samt en stigning i aktiebeholdningen på 3,2 mio. kr. til 507,3 mio. kr. og et fald i pantebreve på 0,1 mio. kr.

Kræftens Bekæmpelses investeringsstrategi er at optimere afkastet af foreningens kapital til gavn for de kræftsyrge under hensyntagen til at sammensætte en veldiversificeret, langsigtet og forsigtig portefølje. Til implementering af denne strategi samarbejder foreningen med nogle af de største kapitalforvaltere, som er Nykredit Asset Management, Danske Capital, Nordea Investment Management og PFA Kapitalforvaltning.

Egenkapital (note 16, 17, 18, 19 og 20):

Egenkapitalen er forskellen mellem aktiver og gældsforpligtelser og er således et udtryk for foreningens formue. Egenkapitalen er overordnet opdelt i bundne henholdsvis disponible midler.

De bundne midler udgøres af ejendomsreserven, mens de disponible midler udgøres af følgende:

- Driftsfond
- Kursreguleringsfond
- Reservation til Knæk Cancer uddeling
- Reservation til strategiske projekter på kræftområdet

Ved udgangen af 2017 er egenkapitalen 1.126,0 mio. kr. mod 1.101,8 mio. kr. ved udgangen af 2016.

Ejendomsreserven udgør 223,1 mio. kr. ved udgangen af 2017 og vedrører den regnskabsmæssige værdi af ejendommen på Strandboulevarden 49. Ejendomsreserven er en følge af, at foreningen fra 2016 har valgt at indregne foreningens ejendom. Da indregningen af ejendommen ikke er et resultat af en realiseret handel, reserveres 'indtægten' som en bunden reserve under egenkapitalen, benævnt ejendomsreserve.

Driftsfonden udgør 598,9 mio. kr. ved udgangen af 2017 mod 595,7 mio. kr. ultimo 2016. Stigningen sammensætter sig af overført overskud på 6,7 mio. kr., -19,0 mio. kr. i resultatdispo-

neret reservation til KKH-NG, og -1,5 mio. kr. i resultatdisponeret pulje til patientforeninger på kræftområdet samt en tilførsel af 17,0 mio. kr. overført fra kursreguleringsfonden.

Driftsfonden er disponeret til anvendelse i 2018, idet hovedbestyrelsen har godkendt aktiviteter på 561,1 mio. kr. Herudover er der reservationer på 24,5 mio. kr. og udskudte budgetlagte aktiviteter fra 2017 på 39,9 mio. kr. Det betyder, at der for 2018 er disponeret for 26,6 mio. kr. mere, end der er til disposition på driftsfonden.

Kursreguleringsfonden andrager 239,0 mio. kr. ultimo 2017.

I forhold til året før er der tale om en stigning på 23,0 mio. kr. Stigningen sammensætter sig af en realiseret nettokursgevinst på værdipapirer på 40,0 mio. kr. samt en overførsel af 17,0 mio. kr. til driftsfonden.

Reservation til Knæk Cancer uddeling. Ved årets indgang var der en reservation til endnu ikke udelte Knæk Cancer bevillinger på 25,6 mio. kr. Overskuddet på 137,3 mio. kr. på foreningens Knæk Cancer kampagne tillægges, og årets uddelinger på i alt 132,7 mio. kr. fratrækkes. Det betyder, at reservationen til endnu ikke udelte Knæk Cancer bevillinger er på 30,2 mio. kr. ved udgangen af 2017.

Reservation til strategiske projekter på kræftområdet ultimo 2017 udgør 34,8 mio. kr., hvilket er et fald på 4,4 mio. kr. Faldet sammensætter sig af årets reservation på 30,0 mio. kr. fratrukket årets uddeling på 34,4 mio. kr.

Gæld (note 21 og 22):

Skyldige udgifter mv. udgør 221,5 mio. kr. ved udgangen af 2017 mod 235,9 mio. kr. ultimo 2016. Faldet skyldes primært et fald i endnu ikke anvendte tilskud fra eksterne bevillingsgivere, som falder til 120,2 mio. kr. i 2017 mod 132,1 mio. kr. i 2016. Endvidere falder gælden til kreditorer med 4,0 mio. kr. til 39,0 mio. kr. i 2017.

Aconto arvebeløb til senere opgørelse stiger med 29,3 mio. kr. til 70,4 mio. kr. i 2017. Stigningen skyldes dels en stor ikke afsluttet arvesag på 20,8 mio. kr., og dels det forhold at bobestyrer advokater i større udstrækning udbetaler acontobeløb for at undgå negativt rentetræk på indestående klientkonti.

Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde andrager 428,9 mio. kr. ultimo 2017 mod 412,6 mio. kr. ultimo 2016. Beløbet udgør bevillinger, der er givet til flerårige forskningsprojekter, og som udbetales i takt med projekternes gennemførelse.

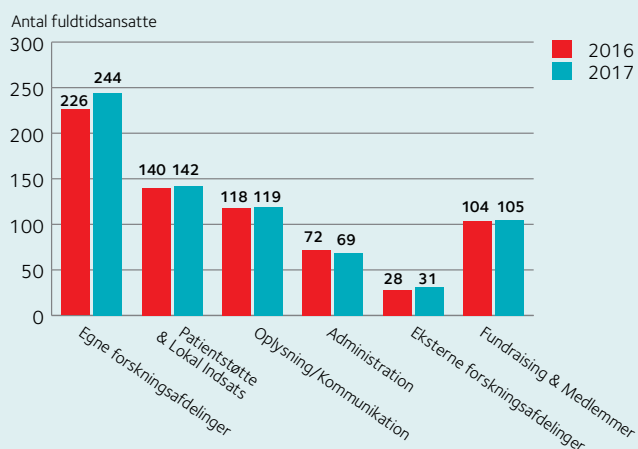
Andre forhold

Antal beskæftigede – omregnet til fuldtidsansatte

Ved udgangen af 2017 var der beskæftiget 710 fuldtidsansatte, hvilket er en stigning på 22 sammenlignet med året før.

Fuldtidsansatte fordelt på hovedaktiviteter

2016: 688 ansatte 2017: 710 ansatte

Til forskning var der i 2017 tilknyttet 275 fuldtidsansatte i egne og eksterne forskningsafdelinger mod 254 året før. Stigningen skyldes tilgang af flere bevillinger og dermed større aktivitet. Der var tilknyttet 142 fuldtidsansatte til Patientstøtte & Lokal Indsats mod 140 året før. Endvidere var 119 fuldtidsansatte tilknyttet oplysning og kommunikation mod 118 i 2016. 105 fuldtidsansatte var beskæftiget med indsamlingsvirksomhed, hvilket svarer til året før. Endelig var der beskæftiget 69 fuldtidsansatte i administration mod 72 året før.

Renterisiko/kursrisiko

Den samlede rente- og kursrisiko på aktie- og obligationsbeholdningen udgjorde 76,3 mio.kr. pr. 31. december 2017 mod 74,5 mio. kr. i 2016. Til sammenligning udgjorde kursreguleringsfondens 239,0 mio. kr. pr. 31. december 2017.

De ovenfor anførte rente- og kursrisici er oplyst af kapitalforvalterne, og renterisikoen udtrykker faldet i obligationsbeholdningens kursværdi (kursfølsomhed) ved en rentestigning på 1 procentpoint. Kursrisikoen på aktier er baseret på et kursfald på 10 %.

Administration af fonde

Kræftens Bekæmpelse administrerer seks selvstændige fonde, hvor afkastet tilgår Kræftens Bekæmpelse i henhold til fundatørernes bestemmelser. Ultimo 2017 udgjorde disse fondes kapitaler 286,0 mio. kr. mod 278,3 mio. kr. året før. Fondenes afkast, der i 2017 beløb sig til 2,6 mio. kr., indgår i regnskabsposten Indsamlede midler.

I forvaltningsafdelingerne i danske pengeinstitutter administreres et antal legater, som er båndlagt til rentenydelse for legatarer. Kapitalerne kunne ultimo 2016 opgøres til 54,6 mio. kr. Når rentenydelsen ophører, vil kapitalerne helt eller delvist tilgå Kræftens Bekæmpelse.

Forventninger til 2018

Kræftens Bekæmpelse forventer i 2018 en stigning i indtægterne sammenlignet med 2017, hvor bruttoindtægterne udgjorde 818,9 mio. kr. Det forventes, at væksten i 2018 primært vil komme fra medlemskaber, udvikling af nye og eksisterende kampagner, øgede fondsindtægter og et styrket fordelingsprogram til medlemmer.

2018 vil byde på en forbedret støtteoplevelse gennem mere målrettet og relevant kommunikation på især de digitale platforme, herunder de sociale medier. Udviklingen på lotteriet stabiliseres ved at tilbyde onlinebetalinger og tilpasse kommunikationen.

Sammen med danske erhvervsvirksomheder sættes fokus på nye større partnerskaber samt distributionskanaler for støtteprodukter i detailhandlen. Herudover videreudvikles arbejdet med fondsansøgninger.

I 2018 gennemføres kampagnen Knæk Cancer i samarbejde med TV 2 for syvende gang. Kampagnen har samlet set bidraget med 685,0 mio. kr. til kræftsagen over de sidste seks år. Det er håbet, at kampagnen vil give et flot resultat igen i 2018, da der stadig er mange projekter, som kan hjælpe de danske kræftpatienter og deres pårørende.

Kræftens Bekæmpelse forventer, at arveindtægterne vil ligge på niveau med 2017. Niveaue i arveindtægter kan nemt variere fra år til år.

Kræftens Bekæmpelse nyder godt af mange frivillige kræfter, og der arbejdes for at skabe de bedste rammer for de mere end 47.000 mennesker, som arbejder frivilligt i Kræftens Bekæmpelse. Den frivillige indsats svarede til 974 fuldtidsstillinger i 2017.

Frivilligindsats vil i 2018 fortsætte sit arbejde med at udvikle mulighederne for at engagere sig som frivillig i Kræftens Bekæmpelse. Frivilligindsats vil blandt andet øge involveringen af frivillige for at kvalificere projekter og tiltag på frivilligområdet, anerkende de frivilliges indsats gennem synliggørelse af den forskel de gør, udvikle og understøtte eksperimenter inden for Kræftens Bekæmpelses frivillige arbejde og udvikle kommunikationen, så vi når flere med foreningens budskaber. Fokus er i høj grad også på at bidrage til øget samarbejde og koordination på tværs af lokalforeninger og lokale frivilligrupper. I starten af 2018 er der foretaget en organisatorisk tilpasning med henblik på styrkelse af udvikling af arbejdet med at engagere frivillige.

I 2018 forventes det, at mere end 32.000 frivillige vil engagere sig i landsindsamlingen, og at resultatet kommer op på 35,0 mio. kr. Det forventes også, at ca. 88.000 mennesker vil involvere sig i årets stafetter, og at der her indsamles ca. 32,0 mio. kr.

En ny IGEN-butik er på vej i 2018, hvorefter der er 14 butikker. Omsætningen forventes desuden at stige fra 28,3 mio. kr. til over 31,0 mio. kr., og det forventes at endnu flere vil besøge IGEN-butikkerne i 2018.

DIREKTIONENS OG FORRETNINGSUDVALGETS UNDERSKRIFTER

Ledelsespåtegning

Forretningsudvalget og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 for Kræftens Bekæmpelse.

Årsregnskabet aflægges i overensstemmelse med vedtægternes krav til regnskabsaflæggelsen samt god regnskabskik.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af foreningens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, som beretningen omhandler.

Årsregnskabet godkendes hermed.

København, den 20. marts 2018

DIREKTION

Leif Vestergaard Pedersen
administrerende direktør

FORRETNINGSUDVALG

Dorthe Crüger
formand

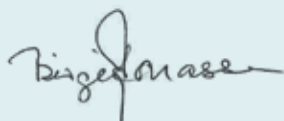
Michael Vad
næstformand

Jens Georg Hillingsø

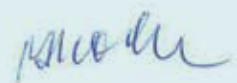
Mette Linnemann

Birgit Jonassen

Orla Kastrup Kristensen

Børge Frank Koch

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til hovedbestyrelsens medlemmer i Kræftens Bekæmpelse

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Kræftens Bekæmpelse for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter god regnskabsskik, jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af foreningens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 i overensstemmelse med god regnskabsskik, jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af bestemmelserne i revisionsinstruks fra Sundheds- og Ældreministeriet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Hovedbestyrelsens ansvar for årsregnskabet

Hovedbestyrelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med god regnskabsskik, jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis. Hovedbestyrelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som hovedbestyrelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er hovedbestyrelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre hovedbestyrelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark samt standarderne for offentlig revision, jf. revisionsinstruks fra Sundheds- og Ældreministeriet, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, jf. revisionsinstruks fra Sundheds- og Ældreministeriet, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af hovedbestyrelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som hovedbestyrelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om hovedbestyrelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en

væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf i overensstemmelse med god regnskabskik, jf. beskrivelsen i anvendt regnskabspraksis.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsens regnskabsberetning

Ledelsen er ansvarlig for ledelsens regnskabsberetning.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsens regnskabsberetning, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsens regnskabsberetning.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsens regnskabsberetning og i den forbindelse overveje, om ledelsens regnskabsberetning er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsens regnskabsberetning indeholder krævede oplysninger i henhold til god regnskabskik.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsens regnskabsberetning er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med god regnskabskik. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsens regnskabsberetning.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Hovedbestyrelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Hovedbestyrelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af aktiviteterne, der er omfattet af årsregnskabet. Hovedbestyrelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af aktiviteterne, der er omfattet af årsregnskabet.

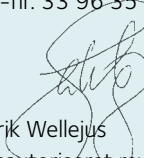
Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

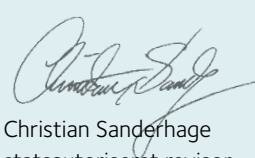
Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

København, den 20. marts 2018

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Henrik Wellejus
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne24897

Christian Sanderhage
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne23347

ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med foreningens vedtægter, ISOBRO's retningslinjer for indsamlingsorganisationers regnskabsaflægelse samt god dansk regnskabsskik.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

I nedenstående oversigt kan ses, hvordan Kræftens Bekæmpelse anvender ISOBRO's retningslinjer:

Emne	Følger	Følger ikke (delvist)
Opgørelse af administrationsprocent og øvrige nøgletal	x	
Indregning af kursgevinster og -tab i resultatopgørelsen	x	
Resultatdisponering	x	
Lønnoter og oplysning af løn til direktør		x
Indregning af ejendomme og afskrivning herpå	x	
Indregning af maskiner og inventar og afskrivning herpå		(x)
Indregning af varebeholdninger		x
Momskompensation	x	
Udarbejdelse af pengestrømsopgørelse	x	
Regnskabsopstilling	x	
Egenkapitalen og elementerne i egenkapitalen	x	

Generelt om indregning og måling

Aktiver og forpligtelser

Aktiver er værdier ejet af foreningen eller skyldige beløb til foreningen. Det kan være kontanter og bankindeståender, kort- og langfristede værdipapirer, grunde og bygninger, inventar og kontorudstyr mv. Skyldige beløb til foreningen er typisk andre tilgodehavender, hvor betaling først modtages efter balancedagen. Skyldige beløb til foreningen er også bindende tilsagn om tilskud, arv eller gaver, som er modtaget fra tredjemand inden balancedagen, men som først betales efter balancedagen, og betalte omkostninger inden balancedagen, som vedrører perioden efter balancedagen, f.eks. husleje.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilgå foreningen, og det enkelte aktivs værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser er beløb, som foreningen skylder til andre, f.eks. kreditorer, skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde, feriepengeforpligtelse, skyldig A-skat mv. Forpligtelser indregnes i balancen, når foreningen, som følge af en tidligere begivenhed, har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige øko-

nomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der måtte fremkomme inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Indtægter og udgifter

Indtægter er beløb, som har forøget foreningens egenkapital, dvs. værdien af transaktioner, begivenheder og lignende, der har forøget foreningens nettoaktiver. Eksempler på indtægter er donationer i form af arv og gaver, kontingentbetalinger fra medlemmer, diverse finansielle indtægter mv. og tilskud fra offentlige myndigheder.

Udgifter er beløb, som er forbrugt af foreningen og dermed har formindsket foreningens egenkapital, dvs. værdien af transaktioner, begivenheder og lignende, der har formindsket foreningens nettoaktiver. Eksempler på udgifter er løn til medarbejdere og udgifter til formålsbestemte aktiviteter og lignende. I udgifterne indgår også årlige afskrivninger på foreningens materielle anlægsaktiver som bygninger og anlæg.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter som hovedregel i takt med, at de indtjenes, mens udgifter indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Indregningen sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Resultatopgørelse

Indtægter

Foreningens indtægter omfatter kontingenter, donationer i form af arve- og gavebeløb, indsamlinger og lignende, nettoomsætning fra øvrige arrangementer samt omsætning fra salg af varer i genbrugsbutikker og øvrig salg af varer blandt andet på foreningens hjemmeside.

Arv og testamentariske gaver

Arv og testamentariske gaver indtægtsføres, når endelig boopgørelse foreligger, og arven er modtaget, mens modtagne acontoindbetalinger medtages i balancen under posten Aconto arvebeløb til senere opgørelse. Arvebeløb, som afventer et konkret forskningsprojekt, præsenteres som Modtagne endnu ikke anvendte tilskud fra eksterne bevillingsgivere under regnskabsposten Skyldige udgifter mv.

Medlemsbidrag, bidrag fra fonde samt gaver og tilskud

Medlemsbidrag, bidrag fra fonde, gaver og tilskud indtægtsføres

på modtagelsestidspunktet. Bidrag fra erhverv, herunder individuelle kontingenter betalt af virksomheder, indtægtsføres på faktureringstidspunktet.

Modtagne tilskud

Modtagne tilskud til konkrete forskningsprojekter indtægtsføres, i takt med at tilskuddene anvendes.

Indsamlinger og lotterier

Indtægter fra indsamlinger og lotterier indregnes i resultatopgørelsen i den periode indsamlingen eller lotteriet vedrører.

Salg af produkter

Indtægter ved salg af produkter mv., herunder også salg fra genbrugsbutikker, indregnes i resultatopgørelsen på faktureringstidspunktet.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud indtægtsføres, når foreningen har erhvervet ret til beløbet.

Momskompensation mv.

Indtægter ved momskompensation mv. udgøres af indtægter vedrørende momsrefusion af fællesudgifter og momskompensation og indregnes i resultatopgørelsen på modtagelsestidspunktet.

Finansielle poster

Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger, aktieudbytte, udlejningsindtægt, realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab samt øvrige finansielle poster.

Udgifter

Udgifter anvendt til indtægtsskabende aktiviteter

Projektudgifter vedrørende indtægtsskabende aktiviteter udgiftsføres ved afholdelse. Der foretages sædvanlig periodisering af udgifter, så de omfatter det regnskabsår, de vedrører. Udgifterne henføres direkte til de enkelte aktiviteter efter forbrug.

Udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter omfatter direkte og indirekte udgifter vedrørende indsamlingsprojekter.

Udgifter anvendt til formålsbestemte aktiviteter

Udgifter anvendt til formålsbestemte aktiviteter omfatter direkte henførbare omkostninger til gennemførelse af regnskabsårets formålsbestemte aktiviteter i form af:

- Forskning
- Patientstøtte & Lokal Indsats
- Oplysning

Udgifter relateret til disse aktiviteter indregnes i resultatopgørelsen på tidspunktet for deres afholdelse. Udgifterne omfatter blandt andet direkte henførbare lønninger, personaleomkost-

ninger samt øvrige omkostninger, der er en direkte følge af de udførte aktiviteter.

Bevillinger til et- eller flerårige forskningsprojekter udgiftsføres på bevillingstidspunktet. Bevillinger, der på statutidspunktet endnu ikke er anvendt, optages som gæld under regnskabsposten Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde.

Omkostninger til inventar- og laboratorieudstyr mv. udgiftsføres på anskaffelsestidspunktet.

Administrationsudgifter

Administrationsudgifter er udgifter, der direkte kan henføres til foreningens administrative funktioner. Administrationsudgifter omfatter udgifter til fælles personaleudgifter og HR, økonomi- og formueforvaltning, hovedbestyrelse, udvalg, direktion, politik og jura, ejendomsforvaltning samt kantine, som ikke er fordelt til de forbrugende afdelinger.

Fællesudgifter til fordeling

Fællesudgifter til kantine, IT, HR og lokaledrift på Strandboulevarden belaster de enkelte aktiviteter efter forbrug. Konkret fordeles fællesudgifter efter kvadratmeter og antal ansatte.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger foretaget på foreningens bygninger og øvrige anlægsaktiver fordeles til de forbrugende afdelinger som en del af de fælles lokaleudgifter. Afskrivning på foreningens immaterielle aktiver, som har indtægtsskabende formål, udgiftsføres som udgifter hertil.

Skat

Kræftens Bekæmpelse er en almenvelgørende forening og er efter selskabsskatteloven fritaget for skatteansættelse.

Balance

Immaterielle anlægsaktiver

Immaterielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsespris og udgifter, som er direkte tilknyttet anskaffelsen. Der foretages lineær afskrivning ved ibrugtagning. Afskrivning baseres på en brugstid på 5 år.

Materielle anlægsaktiver

Bygninger

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger og fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid.

Kostprisen omfatter anskaffelsespris og udgifter, som er direkte tilknyttet anskaffelsen.

Værdien af ejendommen på Strandboulevarden 49 bindes på foreningens egenkapital som en ejendomsreserve. Der foretages lineære afskrivninger baseret på 50 års brugstid.

Arveudlagte ejendomme, der er bestemt til videresalg, eller hvor der påhviler beboelsesret mv., optages til de oprindelige udlægs-værdier, og der foretages ikke afskrivning.

Maskiner og inventar

Anlægsaktiver, som bidrager til indtægtsskabende virksomhed, aktiveres, når de overstiger en anskaffelsesværdi på 2,0 mio. kr. Ved optagelse i regnskabet afskrives aktivet lineært over dets vurderede levetid. Afskrivninger medtages som udgift til indtægtsskabende aktiviteter.

Anlægsaktiver anskaffet til de formålsbestemte aktiviteter straks afskrives i det regnskabsår, hvor de er erhvervet.

ISOBRO's retningslinjer foreskriver, at der aktiveres og afskrives på anlægsaktiver anskaffet til anvendelse også til de formålsbestemte aktiviteter. Her har foreningen valgt at fravige retningslinjerne. Dette begrundes i, at det stort set er umuligt ved anskaffelsen af et aktiv til en særlig indsats at vurdere dette aktivs levetid. Der kan ske udvikling i aktiviteten, som gør, at en anskaffelse hurtigt er forældet eller ikke brugbar mere. Foreningen har derfor valgt af forsigtighedshensyn at udgiftsføre anskaffelsen på erhvervsestidspunktet, når det drejer sig om anlægsaktiver til formålsbestemte aktiviteter. Dette vurderes ikke at have indflydelse på foreningens økonomiske stilling.

Finansielle anlægsaktiver

Finansielle anlægsaktiver omfatter værdipapirer i form af obligationer, aktier og pantebreve mv.

Børsnoterede obligationer og aktier måles til dagsværdi på balancen. Pantebreve mv. måles til en skønnet dagsværdi beregnet ved anvendelse af almindeligt accepterede beregningsmetoder. Realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab posteres som en finansiell indtægt eller omkostning i regnskabsåret.

Beholdningen af værdipapirer giver et afkast, dels i form af renter og udbytter, dels i form af kursgevinster og -tab. For at afskærme de formålsbestemte aktiviteter fra tilfældige kursudsving, konjunkturer og øvrige forhold, som har indvirkning på kursen af værdipapirbeholdningen, opererer Kræftens Bekæmpelse med en kursreguleringsfond, som er en del af foreningens egenkapital. Her indgår værdireguleringer på foreningens værdipapirbeholdning; realiserede såvel som urealiserede værdireguleringer.

Varebeholdninger

ISOBRO's retningslinjer foreskriver at optage varebeholdninger til kostpris. Denne retningslinje har foreningen valgt ikke at følge. Af forsigtighedshensyn bliver varer købt til videresalg udgiftsført på den pågældende indsamlingsaktivitet på erhvervsestidspunktet og udgiftsføres således uafhængigt af salgets forløb. Dette vurderes ikke at have indflydelse på foreningens økonomiske stilling.

Tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Forudbetalte udgifter omfatter udgifter vedrørende næste regnskabsår.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af kontanter og bankindeståender.

Egenkapital

Egenkapital består af en bunden kapital i form af en ejendomsreserve samt en disponibel kapital sammensat af en driftsfond og kursreguleringsfond. I disponibel kapital indgår endvidere reserver, der er disponeret til gennemførelse af særlige formålsbestemte aktiviteter i efterfølgende regnskabsår.

Egenkapitalen består af:

Bundne midler:

Ejendomsreserve

I forbindelse med at Kræftens Bekæmpelse har valgt at følge ISOBRO's retningslinjer er foreningens ejendom på Strandboulevarden 49 blevet indregnet i regnskabet. Ejendommen har tidligere været værdiansat til 0 kr. Da indregningen af ejendommen ikke er et resultat af en realiseret handel, reserveres 'indtægten' som en bunden reserve under egenkapitalen, benævnt ejendomsreserve. Reserven reduceres, hvis ejendommen sælges, udgår, af- eller nedskrives.

Disponible midler:

Driftsfonden er midler, som kan anvendes til finansiering af kommende års drift af Kræftens Bekæmpelse.

Kursreguleringsfonden opsamler realiserede og urealiserede kursgevinster og -tab. Kursreguleringsfonden skal sikre, at kurs-tab på værdipapirbeholdningen ikke medfører begrænsninger i foreningens planlagte aktivitetsniveau.

Reservation til Knæk Cancer uddeling er midler, som er indsamlet i forbindelse med Knæk Cancer, men som endnu ikke er uddelt. Disse midler skal ikke bruges til den løbende drift af foreningen, hvorfor de er reserveret på en selvstændig linje i egenkapitalen, så de holdes adskilt fra driftsfonden.

Reservation til strategiske initiativer knytter sig til beslutningen om at anvende 30,0 mio. kr. årligt i 10 år fra 2010 til 2019 til særlige strategiske indsatsområder. Såfremt der i et givent år bevilges mindre end 30,0 mio. kr. til strategiske initiativer, reserveres restbeløbet til senere uddeling.

Skyldige udgifter mv.

Skyldige udgifter udgøres af gæld til kreditorer, skyldig A-skat mv. Beregnet feriepengeforpligtelse opgøres med udgangspunkt i de indgåede overenskomster og de løbende registreringer.

Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde

Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde udgøres af gæld i form af bevillinger, som tidligere er bevilliget fra de videnskabelige udvalg, forretningsudvalg og hovedbestyrelse, men endnu ikke er udbetalt.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Nøgletal

Nøgletal er opgjort i overensstemmelse med anbefalinger fra organisationen ISOBRO. Nøgletal præsenteres i ledelsesberetningen jf. opstilling nedenfor.

Antal medlemmer

Antal medlemmer er opgjort som antal registrerede medlemmer, der har betalt medlemskontingent for en periode, der løber henover balancedagen eller påbegynder dagen efter balancedagen.

Antal ansatte

Gennemsnitligt antal ansatte er beregnet baseret på det samlede indbetalte ATP-bidrag i regnskabsåret for danske medarbejdere (ATP-metoden) tillagt beregnet antal medarbejdere aflønnet i udlandet baseret på registrerede aflønnede timer. Frivillige medarbejdere indgår ikke i tallet.

Lønnote

Lønnoten viser den samlede udbetalte løn til foreningens ansatte, som den opgøres i foreningens lønsystem. Løn til foreningens administrerende direktør oplyses ikke særskilt, da det er foreningens grundlæggende princip ikke at oplyse løn på individuelle personer.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømsopgørelsens formål er at give information om foreningens pengestrømme for regnskabsåret og etablere forbindelse mellem resultatopgørelsen og balancen. Pengestrømsopgørelsen er opdelt i driftsaktiviteter og investeringer og viser, hvor pengene kommer fra, hvordan de anvendes, og hvad den skabte likviditet fra driften bliver anbragt i.

Pengestrømmene opgøres som pengestrømme fra driften og pengestrømme fra ændring i balanceposterne. F.eks. vil en stigning i gæld og skyldige omkostninger være et udtryk for sparet træk på likvider, hvorfor denne stigning anses som pengestrøm ind. Tilsvarende vil et fald i et tilgodehavende være udtryk for nettoindbetaling fra kunder, hvorfor dette også anses som en pengestrøm ind.

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Overskudsgrad ved indsamlinger mv.	$\frac{\text{Resultat af indtægtsskabende aktivitet} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	Den andel af de i regnskabsperioden indtægtsførte midler, som er tilbage til foreningen, efter at direkte henførbare udgifter til frembringelse af indtægterne er fratrukket.
Administrationsprocent	$\frac{\text{Administrationsudgifter og ikke-fordelbare fællesomkostninger} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	Den del af foreningens samlede indtægter der er medgået til henholdsvis administration og lignende og ikke-fordelbare udgifter.
Formålsprocent	$\frac{\text{Udgifter ved formålsbestemte aktiviteter} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	Den andel af foreningens samlede indtægter der er medgået til formålsbestemte aktiviteter i form af afholdte udgifter direkte henførbare til de pågældende aktiviteter.
Konsolideringsprocent	$\frac{\text{Årets resultat} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	Den del af foreningens samlede indtægter, der er medgået til konsolidering af foreningens formue.
Sikkerhedsmargin	$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Samlede udgifter til indtægtsskabende, formålsbestemte og generelle aktiviteter}}$	I hvor høj grad egenkapitalen ultimo regnskabsåret kan dække foreningens udgifter.
Soliditetsgrad	$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Balance i alt}}$	Foreningens finansielle styrke.

Fem år i hovedtal

Hoved- og nøgletal ¹⁾	(1.000 kr.)	Oprindelig regnskabspraksis		ISOBRO regnskabspraksis		
		2013	2014	2015	2016	2017
Resultatopgørelse						
Offentlige midler		26.879	26.529	27.119	27.563	27.063
Indsamlede private midler		608.570	619.420	684.606	716.182	679.459
Momskompensation mv.		-	-	23.906	21.542	21.308
Indtægter ved genbrug, arrangementer og salg af produkter		43.581	50.552	75.938	88.315	91.115
Finansielle poster		14.427	28.802	69.586	59.753	64.126
Bruttoindtægter		693.457	725.303	881.155	913.355	883.071
Udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter		-70.563	-76.902	-184.545	-198.225	-197.264
Nettoindtægter i alt		622.894	648.401	696.610	715.130	685.807
Forskning		302.324	404.120	367.068	392.882	410.357
Patientstøtte & Lokal Indsats		129.004	138.267	131.767	125.499	126.915
Oplysning		94.992	94.197	97.637	99.298	104.243
Udgifter ved formålsbestemte aktiviteter		526.320	636.584	596.472	617.679	641.515
Administrationsudgifter		37.711	39.622	21.820	21.125	20.118
Forbedring af bygninger og tekniske investeringer mv.		28.822	31.033	-	-	-
Udgifter i alt		592.853	707.239	618.292	638.804	661.633
Årets resultat		30.041	-58.838	78.318	76.326	24.174

¹⁾ Hoved- og nøgletal for 2015 og frem er udarbejdet efter ISOBRO's regnskabspraksis. 2013 og 2014 er efter oprindelige regnskabsprincipper og kan således ikke direkte sammenlignes med 2015-, 2016- og 2017-regnskabstal.

Hoved- og nøgletal	(1.000 kr.)	Oprindelig regnskabspraksis		ISOBRO regnskabspraksis		
		2013	2014	2015	2016	2017
Balance						
Immaterielle anlægsaktiver mv.		979	-	-	13.522	16.726
Ejendomme		8.071	8.071	203.804	231.849	228.410
Anlægsaktiver i alt		9.050	8.071	203.804	245.371	245.136
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.		92.316	74.950	71.833	68.177	79.425
Mellemregning med fonde mv.		31.640	26.586	26.115	26.254	29.487
Værdipapirer		833.154	1.226.474	1.266.851	1.336.052	1.397.712
Likvide beholdninger		321.763	85.936	117.028	115.576	94.990
Omsætningsaktiver i alt		1.278.873	1.413.946	1.481.827	1.546.059	1.601.614
Aktiver i alt		1.287.923	1.422.017	1.685.631	1.791.430	1.846.750
Bunden egenkapital		-	-	197.236	225.281	223.142
Fri egenkapital		807.596	818.150	828.263	876.544	902.857
Egenkapital i alt		807.596	818.150	1.025.499	1.101.825	1.125.999
Skyldige udgifter mv.		185.591	204.255	218.832	235.894	221.485
Aconto arvebeløb til senere opgørelse		40.710	22.146	52.340	41.122	70.406
Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde		254.026	377.466	388.960	412.589	428.860
Gæld i alt		480.327	603.867	660.132	689.605	720.751
Passiver i alt		1.287.923	1.422.017	1.685.631	1.791.430	1.846.750

Fem år i hovedtal

Resultatopgørelse i %	Oprindelig regnskabspraksis		ISOBRO regnskabspraksis		
	2013	2014	2015	2016	2017
Fordeling af ordinære indtægter i %					
Offentlige midler	3,9	3,7	3,1	3,0	3,1
Indsamlede private midler	87,8	85,4	77,7	78,4	76,9
Momskompensation mv.	-	-	2,7	2,4	2,4
Indtægter ved genbrug, arrangementer og salg af produkter	6,3	7,0	8,6	9,7	10,3
Finansielle poster	2,1	4,0	7,9	6,5	7,3
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Fordeling af udgifter i %					
Forskning	51,0	57,1	59,4	61,5	62,0
Patientstøtte & Lokal Indsats	21,8	19,6	21,3	19,6	19,2
Oplysning	16,0	13,3	15,8	15,5	15,8
Administrationsudgifter	6,4	5,6	3,5	3,3	3,0
Forbedring af bygninger og tekniske investeringer mv.	4,9	4,4	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Udvalgte nøgletal (1.000 kr.)	Oprindelig regnskabspraksis		ISOBRO regnskabspraksis		
	2013	2014	2015	2016	2017
Antal ansatte omregnet til årsværk	619	648	664	688	710
Medlemsantal	455.194	431.482	425.703	417.324	407.904
Indgået medlemskontingent mv.	121.848	126.262	136.295	145.305	140.967
Bidrag pr. medlem i kr.	268	293	320	348	346
Arveindtægter	139.483	143.466	138.781	146.582	141.839
Antal afsluttede arvesager	252	260	267	262	293
Provenu pr. arvesag	552	520	520	559	484
Antal involverede ved husstandsindsamling	31.000	31.000	32.000	32.000	32.000
Overskud ved husstandsindsamling	28.752	29.958	29.723	30.326	27.702
Overskud pr. indsamler i kr.	927	966	929	948	866
Overskud ved lotterier	68.289	69.442	71.060	63.538	43.483
Overskud ved Knæk Cancer	128.953	135.380	112.262	137.552	127.471
Stafet for Livet	5.535	9.781	11.913	11.147	8.388
Antal stafetter	25	37	48	58	66
Antal deltagere	21.000	39.100	63.000	75.000	80.000
IGEN	6.225	4.998	7.754	7.659	8.392
Antal butikker	11	12	12	13	13
Antal frivillige	722	830	860	942	920
Offentlige tilskud	26.879	26.529	27.119	27.563	27.063

Udvalgte nøgletal	Formel	2017	2016
Overskudsgrad ved indsamlinger mv. Andel af de indtægtsførte midler, som er tilbage efter omkostninger til frembringelse af indtægterne er fratrukket.	$\frac{\text{Resultat af indtægtsskabende aktivitet} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	75,9%	76,8%
Administrationsprocent Andelen af foreningens indtægter som er gået til administration.	$\frac{\text{Administrationsudgifter} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	2,5%	2,5%
Formålsprocent Andel af indtægter som er gået til formålsbestemte aktiviteter.	$\frac{\text{Udgifter ved formålsbestemte aktiviteter} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	78,3%	72,4%
Konsolideringsprocent Andel af indtægterne som er gået til konsolidering af foreningens formue.	$\frac{\text{Årets resultat} * 100}{\text{Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter}}$	3,0%	8,9%
Sikkerhedsmargin Udtrykker i hvor høj grad egenkapitalen ultimo regnskabsåret kan dække omkostningerne.	$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Samlede udgifter til indtægtsskabende, formålsbestemte og generelle aktiviteter}}$	131,1%	131,6%
Soliditetsgrad Udtrykker foreningens finansielle styrke.	$\frac{\text{Egenkapital} * 100}{\text{Balance i alt}}$	61,0%	61,5%

Resultatopgørelse

(1.000 kr.)	Note	2017	2016
Indtægtsskabende aktiviteter			
Offentlige midler	1	27.063	27.563
Indsamlede private midler	2	679.459	716.182
Momskompensation mv.	3	21.308	21.542
Indtægter ved genbrug, arrangementer og salg af produkter	4	91.115	88.315
Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter i alt		818.945	853.602
Udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter	5	-197.264	-198.225
Resultat af indtægtsskabende aktiviteter	6	621.681	655.377
Forskning	7	-410.357	-392.882
Patientstøtte & Lokal Indsats	8	-126.915	-125.499
Oplysning	9	-104.243	-99.298
Udgifter ved formålsbestemte aktiviteter		-641.515	-617.679
Resultat efter formålsbestemte aktiviteter		-19.834	37.698
Administrationsudgifter	10	-20.118	-21.125
Resultat før finansielle poster		-39.952	16.573
Finansielle poster	11	64.126	59.753
Årets resultat		24.174	76.326
Forslag til resultatdisponering			
Overført til kursreguleringsfonden		40.008	-23.683
Overført fra ejendomsreserven		-2.139	28.045
Regulering Knæk Cancer reservation		4.529	22.815
Regulering reservation til strategiske uddelinger		-4.446	-17.416
<i>Overført til driftsfonden:</i>			
Forbrug Reservation til Kost, Kræft og Helbred næste Generation		-19.042	30.000
Forbrug Reservation til pulje til patientforeninger på kræftområdet		-1.500	15.000
Overført til driftsfonden, rest		6.764	21.565
Disponeret i alt		24.174	76.326

Balance pr. 31.12.2017

(1.000 kr.)	Note	2017	2016
Aktiver			
CRM- og lotterisystem	12	16.726	13.522
Immaterielle anlægsaktiver		16.726	13.522
Ejendomme	13	228.410	231.849
Materielle anlægsaktiver		228.410	231.849
Anlægsaktiver i alt		245.136	245.371
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.	14	79.425	68.177
Mellemregning med fonde		29.487	26.254
Tilgodehavender		108.912	94.431
Værdipapirer	15	1.397.712	1.336.052
Likvide beholdninger		94.990	115.576
Værdipapirer og likvider		1.492.702	1.451.628
Omsætningsaktiver i alt		1.601.614	1.546.059
Aktiver i alt		1.846.750	1.791.430
Passiver			
Ejendomsreserve	16	223.142	225.281
Bundne midler		223.142	225.281
Driftsfond	17	598.904	595.682
Kursreguleringsfond	18	238.993	215.985
Reservation til Knæk Cancer uddeling	19	30.170	25.641
Reservation til strategiske projekter på kræftområdet	20	34.790	39.236
Disponible midler		902.857	876.544
Egenkapital i alt		1.125.999	1.101.825
Skyldige udgifter mv.	21	221.485	235.894
Aconto arvebeløb til senere opgørelse		70.406	41.122
Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde	22	428.860	412.589
Gæld i alt		720.751	689.605
Passiver i alt		1.846.750	1.791.430

Pengestrømsopgørelse

(1.000 kr.)	2017	2016
Pengestrøm fra driften		
Resultat af indtægtsskabende aktiviteter	621.681	655.377
Stigning i tilgodehavender	-14.481	3.517
Fald i skyldige udgifter	-14.409	17.062
Stigning til skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde	16.271	23.629
Tillagte afskrivninger	6.874	2.688
Udgifter ved formålsbestemte aktiviteter og administration	-661.633	-638.804
Stigning i aconto arvebeløb til senere opgørelse	29.284	-11.218
Pengestrømme fra formålsbestemte driftsaktiviteter	-16.413	52.251
Realiserede afkast på finansielle poster	24.118	83.436
Realiseret kursgevinst på værdipapirer	3.255	-34.646
Realiserede afkast og kursgevinster og -tab mv.	27.373	48.790
I alt pengestrøm fra driften	10.960	101.041
Pengestrøm fra investeringer		
Pengestrøm til investering i mødecenter på Strandboulevarden 49	-554	-30.733
Afgang af arveudlagt bygning	1.300	-
Stigning i værdipapirer mv.	-24.907	-58.238
Stigning i immaterielle anlægsaktiver	-7.385	-13.522
Pengestrømme fra investeringer	-31.546	-102.493
Årets pengestrøm	-20.586	-1.452
Likvide beholdninger 01.01	115.576	117.028
Likvide beholdninger 31.12	94.990	115.576

Noter til årsregnskab 2017

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 1		
Offentlige midler		
Tips- og lottomidler	18.376	18.942
Tilskud fra regioner til kræftrådgivninger	8.687	8.621
Offentlige midler i alt	27.063	27.563
NOTE 2		
Indsamlede private midler		
Arv og testamentariske gaver	141.839	146.582
Bidrag fra fonde	2.666	5.449
Erhverv	21.055	16.821
Tilskud til konkrete projekter	109.884	99.762
Medlemskontingenter og bidrag fra medlemmer og private bidragydere	140.967	145.305
Lotterier ¹⁾	80.359	108.251
Husstandsindsamling	35.794	37.416
Knæk Cancer	146.895	156.596
Indsamlede private midler i alt	679.459	716.182
¹⁾ Knæk Cancer lotteriet indgår med en nettoindtægt på 9,8 mio. kr. Der er i 2017 udbetalt 18,4 mio. kr. i gevinster og gevinstafgifter.		
NOTE 3		
Momskompensation mv.		
Momsrefusion af fællesudgifter	10.759	12.025
Momskompensation	10.549	9.517
Momskompensation mv. i alt	21.308	21.542
NOTE 4		
Indtægter ved genbrug, arrangementer og salg af produkter		
Genbrugsbutikker	28.023	26.809
Øvrige arrangementer og salg af produkter	63.092	61.506
Indtægter ved genbrug, arrangementer og salg af produkter i alt	91.115	88.315

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 5		
Udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter		
Fundraising & Medlemmer, afdelings- og projektudgifter:		
<i>Direkte udgifter</i>		
Direkte udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter	115.016	116.610
Direkte udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter i alt	115.016	116.610
<i>Indirekte udgifter</i>		
Drift af afdeling	24.518	26.750
Projektudgifter (medlemspleje, analyser, udvikling af nye spil samt vedligeholdelse af eksisterende spil)	57.730	54.865
Indirekte udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter i alt	82.248	81.615
Udgifter ved indtægtsskabende aktiviteter i alt	197.264	198.225

(1.000 kr.)	Brutto- indtægter 2017	Direkte udgifter 2017	Netto- indtægter 2017	Brutto- indtægter 2016	Direkte udgifter 2016	Netto- indtægter 2016
NOTE 6						
Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter						
Offentlige tilskud	27.063	-	27.063	27.563	-	27.563
Arv og testamentariske gaver	141.839	-	141.839	146.582	-	146.582
Bidrag fra fonde	2.666	11	2.655	5.449	13	5.436
Erhverv	21.055	-	21.055	16.821	-	16.821
Eksterne tilskud til konkrete projekter	109.884	-	109.884	99.762	-	99.762
Medlemskontingenter og lignende	140.967	-	140.967	145.305	-	145.305
Lotteriindtægter	80.359	36.876	43.483	108.251	44.713	63.538
Husstandsindsamling	35.794	8.092	27.702	37.416	7.090	30.326
Knæk Cancer	146.895	19.424	127.471	156.596	19.044	137.552
Genbrugsbutikker	28.023	20.642	7.381	26.809	19.150	7.659
Momskompensation	21.308	-	21.308	21.542	-	21.542
Øvrige arrangementer og salg af produkter	63.092	29.971	33.121	61.506	26.599	34.907
Indtægter ved indtægtsskabende aktiviteter i alt	818.945	115.016	703.929	853.602	116.610	736.993
Indirekte udgifter jf. note 5	-	82.248	-82.248	-	81.615	-81.615
Resultat af indtægtsskabende aktiviteter i alt	818.945	197.264	621.681	853.602	198.225	655.377

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 7		
Forskning		
Center for Kræftforskning	95.466	98.984
Eksternt finansierede projekter	61.963	60.638
Drift af egne forskningsafdelinger i alt	157.429	159.622
Forskningsbevillingsadministration	2.357	2.338
Lægefaglig rådgivningsenhed	3.051	1.872
Dokumentation & Kvalitet	13.147	13.313
Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg (note 7 A)	75.294	75.390
Bevillinger fra forretningsudvalg og hovedbestyrelse (note 7 B)	27.319	10.115
Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Psykosociale Forskningsudvalg	4.372	3.429
Bevillinger i alt	106.985	88.934
Strategiske projekter på kræftområdet og Knæk Cancer, uddelinger (note 7 C)	127.388	126.803
Forskning i alt	410.357	392.882
NOTE 7A		
Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg		
Projektbevillinger, eksterne forskere (inkl. postdocstipendier)	58.178	61.890
Projektbevillinger, egne forskere (inkl. postdocstipendier)	15.120	11.150
Skolarstipendier	4.010	4.070
Rejsebevillinger	995	847
Eksternt finansieret bevillinger	348	-
Bevillinger i alt	78.651	77.957
Reguleringer af bevillinger	-3.357	-2.567
Bevillinger fra Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg i alt	75.294	75.390
NOTE 7B		
Bevillinger fra forretningsudvalg og hovedbestyrelse		
TMM Københavns Universitet	400	700
Bevillinger fra Direktionsrammen	1.263	3.182
Bevillinger til øvrige projekter mv.	896	808
Tilskud til forskeres deltagelse i kongresser mv.	1.712	1.117
Kontingent Danske Patienter	1.255	1.229
Nordisk Cancer Union	1.922	2.244
Afdrag til Fællesfonden vedrørende Hejmdal	480	466
Forskning, vandskade	183	369
KKH-NG	19.042	-
ISOBRO kontingent	76	-
Investeringsramme til udstyr KBF	90	-
Bevillinger fra forretningsudvalg og hovedbestyrelse i alt	27.319	10.115

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 7C		
Strategiske projekter på kræftområdet og Knæk Cancer, uddelinger		
Strategiske projekter på kræftområdet		
Forskning i bivirkninger ved HPV-vaccination	3.100	-
Info HPV-vaccination	4.000	-
Nationalt Center for Immunterapi	8.000	-
Tidlig diagnose	10.000	-
Fælles beslutningstagen	9.346	
Strategiske satsninger - Symptom og diagnose	-	15.000
Strategiske projekter, Center for Interventionsforskning, SDU	-	31.491
Rehabilitering, strategisk palliation	-	925
Strategiske projekter på kræftområdet i alt	34.446	47.416
Knæk Cancer uddelinger		
Alternativ behandling	2.500	-
Breaking News	10.000	-
Talentfulde unge kræftforskere	10.000	-
Nationalt forskningscenter	25.000	-
Flere kræftpatienter skal have mulighed for at dø hjemme	3.478	-
Nationalt forskningscenter Senfølger	36.000	-
Børnecancerfonden	6.500	6.000
Forskning i bivirkninger ved HPV-vaccination	-	933
Patient og læge fælles om vigtige beslutninger	-	1.655
Forskning der kan medvirke til at reducere bivirkninger	-	20.760
Forskning i immunsystemets rolle ved kræftbehandling	-	14.500
Unge talentfulde kræftforskere	-	9.700
Hvordan vi forhindrer kræft i at sprede sig	-	9.967
Unge og alkohol	-	5.000
Hvordan kan danskerne opdage symptomer på kræft i tide	-	5.000
Første røgfri generation i Danmark	-	7.500
Rest fra lukkede bevillinger	-536	-1.628
Knæk Cancer uddelinger i alt	92.942	79.387
Strategiske projekter på kræftområdet og Knæk Cancer, uddelinger i alt	127.388	126.803

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 8		
Patientstøtte & Lokal Indsats		
Kræftrådgivninger	55.319	57.136
Lokal indsats	16.972	16.344
Patientstøtte & Lokal Indsats, landsdækkende	18.923	19.529
Kræftlinjen	10.906	10.856
Projekter og øvrige aktiviteter	7.445	7.768
Patientlegater	4.650	4.746
Patientforeninger	2.938	2.602
	117.153	118.981
Eksternt finansierede projekter	9.762	6.518
Patientstøtte & Lokal Indsats i alt	126.915	125.499
NOTE 9		
Oplysning		
Forebyggelse & Oplysning	29.031	29.501
Kommunikation	24.000	23.128
Frivilligindsats	13.906	15.167
Generel information via lotterier	2.038	2.402
	68.975	70.198
Eksternt finansierede projekter	35.268	29.100
Oplysning i alt	104.243	99.298
NOTE 10		
Administrationsudgifter		
Administration, økonomi, regnskab og formueforvaltning	10.697	11.627
Hovedbestyrelse, udvalg, direktion, politik og jura	9.421	9.498
Administrationsudgifter i alt	20.118	21.125

(1.000 kr.)	Indtægter	Udgifter	2017	2016
NOTE 11				
Finansielle poster				
Huslejeindtægt	2.226	980	1.246	453
Resultat af udlejning	2.226	980	1.246	453
Obligationsrenter	13.810	2.431	11.379	14.261
Aktieudbytte	11.125	-	11.125	68.218
Øvrige indtægter mv.	463	95	368	504
Direkte afkast af værdipapirer i alt	25.398	2.526	22.872	82.983
Realiserede kursgevinster og -tab	3.255	-	3.255	-34.646
Urealiserede kursgevinster og -tab	36.753	-	36.753	10.963
Kursgevinster og -tab i alt	40.008	-	40.008	-23.683
Finansielle poster i alt	67.632	3.506	64.126	59.753
NOTE 12				
Immaterielle anlægsaktiver - CRM- og lotterisystem				
Kostpris 01.01			13.522	13.522
Tilgang			7.385	-
Afgang			-	-
Kostpris 31.12			20.907	13.522
Af- og nedskrivninger 01.01			-	-
Årets afskrivninger			4.181	-
Af- og nedskrivninger 31.12			4.181	-
Regnskabsmæssig værdi 31.12			16.726	13.522

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 13		
Arveudlagte ejendomme, hvor der påhviler beboelsesrettigheder mv.		
Saldo 01.01	6.568	6.568
Tilgang i året	-	-
Afgang i året	-1.300	-
Regnskabsmæssig værdi 31.12	5.268	6.568
Ejendomsvurdering 2017: 6.420 t.kr.		
Materielle anlægsaktiver - Grunde og bygninger		
Kostpris 01.01	268.799	238.066
Tilgang	554	30.733
Afgang	-	-
Kostpris 31.12	269.353	268.799
Af- og nedskrivninger 01.01	43.518	40.830
Årets afskrivninger	2.693	2.688
Af- og nedskrivninger 31.12	46.211	43.518
Regnskabsmæssig værdi 31.12	223.142	225.281
Ejendomme i alt	228.410	231.849
Ejendomme er ifølge seneste offentlige ejendomsvurdering i 2017 vurderet til 354.000 t.kr.		
NOTE 14		
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv.		
Tilgodehavender og forudbetalte udgifter	70.418	58.751
Deposita vedrørende lejemål	8.230	8.436
Periodiserede obligationsrenter	777	990
Diverse tilgodehavender, forudbetalte udgifter mv. i alt	79.425	68.177
NOTE 15		
Værdipapirer		
Obligationer	888.143	829.628
Aktier	507.326	504.088
Pantebreve mv.	2.243	2.336
Værdipapirer i alt	1.397.712	1.336.052

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 16		
Ejendomsreserve		
Ejendomsreserve 01.01	225.281	197.236
Tilgang i året	554	30.733
Afgang i året	-	-
Årets afskrivninger	-2.693	-2.688
Ejendomsreserve 31.12	223.142	225.281
NOTE 17		
Driftsfond		
Saldo 01.01	595.682	529.117
Overført resultat	6.764	21.565
Forbrug Reservation til KKH-NG	-19.042	30.000
Forbrug Pulje til patientforeninger på kræftområdet	-1.500	15.000
Overført fra Kursreguleringsfond	17.000	-
Saldo 31.12	598.904	595.682
Driftsfonden er disponeret således		
<i>Godkendt udgiftsbudget for 2018/2017:</i>		
Forskning	205.187	188.595
Strategiske midler	30.000	30.000
Patientstøtte & Lokal Indsats	116.899	113.205
Oplysning	64.181	63.600
Administration og fælles personaleudgifter	53.116	52.801
Disponeret til bygge- og anlægsarbejder	5.750	5.750
Disponeret til it-projekter og øvrig udvikling	5.000	-
	480.133	453.951
Fundraising & Medlemmer, udgiftsbudget	80.990	80.875
<i>Godkendt udgiftsbudget i alt:</i>	561.123	534.826
<i>Reservationer:</i>		
Reservation til KKH-NG	10.958	30.000
Pulje til patientforeninger på kræftområdet	13.500	15.000
Udskudte aktiviteter fra budget 2017 til 2018 (2016 til 2017)	39.907	28.177
Budget og reservationer i alt	625.488	608.003
Disponeret, ikke dækket af driftsfond	-26.584	-12.321
	598.904	595.682

(1.000 kr.)		2017	2016		
NOTE 18					
Kursreguleringsfond					
Saldo 01.01		215.985	239.668		
Overført til Driftsfond		-17.000	-		
Værdiregulering (note 18A)		40.008	-23.683		
Saldo 31.12		238.993	215.985		
NOTE 18A					
	Obligationer	Aktier	Øvrige værdipapirer	I alt	
Kursreguleringsfond reguleringer					
Realiseret kursgevinst/tab	-2.581	5.386	450	3.255	-34.646
Urealiseret kursgevinst/tab	5.481	31.880	-608	36.753	10.963
Kursreguleringsfond reguleringer i alt	2.900	37.266	-158	40.008	-23.683
NOTE 19					
Reservation til Knæk Cancer uddeling					
Saldo 01.01				25.641	2.826
Uddelt i året til særlige projekter (note 7 C)				-92.942	-79.387
Bundet til strategiske projekter på kræftområdet				-30.000	-30.000
Løbende uddelt i året til foreningens formålsbestemte aktiviteter				-9.827	-17.000
Knæk Cancer resultat				137.298	149.202
Saldo 31.12				30.170	25.641
NOTE 20					
Reservation til strategiske projekter på kræftområdet					
Saldo 01.01				39.236	56.652
Hensat i året				30.000	30.000
Uddelt i året (note 7 C)				-34.446	-47.416
Saldo 31.12				34.790	39.236

(1.000 kr.)	2017	2016
NOTE 21		
Skyldige udgifter mv.		
Modtagne, endnu ikke anvendte tilskud fra eksterne bevillingsgivere	120.181	132.060
Beregnet feriepengeforpligtelse	56.255	53.771
Kreditorer	37.663	43.001
Deposita og forudbetalt husleje	647	623
Skyldig A-skat mv.	6.739	6.439
Skyldige udgifter mv. i alt	221.485	235.894
NOTE 22		
Skyldige bevillinger til videnskabeligt arbejde		
Saldo 01.01	412.589	388.960
Bevilget i året fra de videnskabelige udvalg, forretningsudvalg og hovedbestyrelse (note 7)	234.373	215.737
Udbetalt i året	-218.102	-192.108
Saldo 31.12.2017 til anvendelse i 2018 og senere	428.860	412.589
NOTE 22A		
Bevillinger er givet til anvendelse på følgende institutioner		
Aarhus Universitetshospital	98.964	61.637
Kræftens Bekæmpelse	71.318	86.136
Københavns Universitet	50.243	60.260
Rigshospitalet	43.104	48.056
Syddansk Universitet	33.442	61.045
Herlev Hospital	27.716	18.197
Aarhus Universitet	23.581	27.077
Odense Universitetshospital	8.244	12.845
Sjællands Universitetshospital	11.355	-
Bispebjerg Hospital	8.029	-
Danmarks Tekniske Universitet	4.850	-
Skejby Sygehus	4.300	-
Sygehus Lillebælt	3.300	-
Statens Serum Institut	1.601	-
Aalborg Universitet	1.037	-
Aalborg Universitetshospital	296	-
Øvrige institutioner	37.480	37.336
Bevillinger i alt	428.860	412.589

(1.000 kr.)	2017	2016
(Noter, hvortil der ikke henvises i regnskabet)		
Det samlede beløb til lønninger mv. fordeler sig således		
Lønninger	324.159	316.495
Bidrag til pensionsformål	52.359	50.722
Andel af udgifter til social sikring	1.545	1.507
I alt ¹⁾	378.063	368.724
¹⁾ Der er ikke udbetalt vederlag til præsidium, hovedbestyrelse og forretningsudvalg.		
Gennemsnitligt antal beskæftigede – omregnet til fuldtidsansatte	710	688

(1.000 kr.)	Brutto- indtægt	Direkte udgifter	2017	2016
(Noter, hvortil der ikke henvises i regnskabet)				
Indsamlingsregnskaber efter Indsamlingsloven ¹⁾				
Støt Brysterne	15.254	2.799	12.455	11.164
Mand det Nyttet	3.087	2.946	141	800
Golf	4.096	407	3.689	3.609
Børn, Unge og Kræft	4.324	317	4.007	3.939
You Run / Betternow	453	72	381	445
Spis og Støt	634	164	470	639
Lykketrold	1.258	89	1.169	350
Husstandsindsamling	35.793	8.092	27.701	30.326
Knæk Cancer	72.570	10.009	62.561	69.492
Øvrige mindre events	575	4	571	630
Indsamlingsregnskab i alt	138.044	24.899	113.145	121.394

¹⁾ Ovenstående indsamlinger er foretaget i overensstemmelse med Lov nr. 511 af 26. maj 2014 samt bekendtgørelse nr. 820 af 27. juni 2014 om indsamlinger mv.

Patientforeninger

Blærekræftforeningen

Formand Børge Tamsmark
Tlf.25869274
btamsmark@gmail.com

Dansk Brystkræft Organisation – DBO

Formand Eva Bundesen
Tlf.22 40 44 57
eva.bundesen@brystkraeft.dk

Dansk Landsforening for Hals- og Mundhuleopererede - DLHM

Formand Britt Prangsbøll
Tlf.61 39 56 88
britt@sundtoften.dk

Dansk Lymfødem Forening – DALYFO

Lise Petersen
Tlf.48 31 85 63 /51 88 85 63
lisepetersen47@dlgtele.dk

Dansk Myelomatose Forening

Formand Kaja Schmidt
4046 1634
formand@myelomatose.dk

Dansk Nyrecancer Forening – Danyca

Formand Lennart Jønsson
Tlf.40 55 01 50
lennart@actapartners.com

Foreningen Cancerramte Børn

Formand Jan Johnsen
Tlf.20 30 09 05
fcb@mail.dk

Senfølgerforeningen

Formand Marianne Nord Hansen
Tlf. 40 44 78 48
marinord@icloud.com

Foreningen Netpa Danmark

Formand Lars Birk
Tlf.51 20 33 02
larsbirk@al-partners.dk

HjernetumorForeningen

Formand Karen Risgaard
Tlf.81919208
formand@hjernetumorforeningen.dk

Kræft I Underlivet – KIU

Formand Birthe Lemley
Tlf.40 87 28 09
blemley@vip.cybercity.dk

Landsforeningen Bryd Grænser

Formand Evelyn Hougaard
Tlf.29 27 21 70
evelynhougaard@gmail.com

Netværk for Kræftbehandling i Udlandet – Netku

Formand Nina Lykke
Tlf.26 70 49 37
ninly@fastmail.fm

Netværk for patienter med hals- og mundhulekræft

Formand Niels Jessen
Tlf.48 17 59 64
halsmundcancer.ny@hotmail.com
njs@post.tele.dk

Pancreasnetværket i Danmark

Formand Poul Ejby Rasmussen
Tlf.51 22 76 53
pancreaspatient@gmail.com
poulejby@hotmail.com

Patientforeningen Modermærkekræft

Formand Poul Abben
Tlf.5151 3482
poulabben@hotmail.com

Patientforeningen Lungekræft

Formand Lisbeth Søbæk Hansen
Tlf.24 25 22 13
lisbeth@lungekraeft.com

Proof of Life

Formand Helle Stigel Saugstrup
Tlf.4082 1688
formand@proofoflife.dk

Prostatakræftforeningen – PROPA

Formand Axel Petersen
Tlf.21 28 31 97
axel@petersen.mail.dk

Stomiforeningen COPA

Formand Henning Granslev
Tlf.70 21 35 25
h.granslev@gmail.com
sekretariatet@copa.dk

Tarmkræftforeningen

Formand Jette Lyngholm
Tlf.40 31 84 18
tarmkraeft@hotmail.com
jette.lyngholm@mail.dk

Kræftrådgivninger

LANDSDÆKKENDE

Kræftlinjen
Kræftens Bekæmpelses gratis telefonrådgivning
Tlf. 80 30 10 30
Åbningstider:
Mandag-fredag kl. 9.00-21.00
Lørdag og søndag kl. 12.00-17.00
Lukket på helligdage

Online-rådgivning

Du kan chatte med Kræftlinjens rådgivere, hvis du har spørgsmål om kræft www.cancer.dk/chatraadgivning

Kræftens Bekæmpelses Brevkasse

I Brevkassen kan du få svar på dine spørgsmål om kræft og livet med kræft. www.cancer.dk/brevkasse

Cancerforum

Kræftens Bekæmpelses online mødested for patienter og pårørende www.cancerforum.dk

App - Liv Med Kræft

'Liv Med Kræft' er Kræftens Bekæmpelses app til kræft-patienter og pårørende. Hent appen gratis i App Store eller Google Play butikken, eller sms KBAPP til 1277. Det koster alm. sms- og datakost.

REGION HOVEDSTADEN

Kræftrådgivningen
Østergade 14, 1.
3400 Hillerød
Tlf. 70 20 26 58
hillerod@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Center for Kræft og Sundhed København
Nørre Allé 45
2200 København N
Tlf. 82 20 58 05
koebenhavn@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Bornholms Hospital
Medicinsk center
Ullasvej 8, 3700 Rønne
Tlf. 38 67 10 31
Mandag-fredag kl. 11.30-12.00 (telefonisk)

Kræftrådgivningen
Nørgaardsvej 10
2800 Lyngby
Tlf. 70 20 26 55
lyngby@cancer.dk

REGION SJÆLLAND

Kræftrådgivningen
Carl Reffs Vej 2
4300 Holbæk
Tlf. 70 20 26 48
holbaek@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Ringstedgade 71
4700 Næstved
Tlf. 70 20 26 46
naestved@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Gormsvej 15
4000 Roskilde
Tlf. 70 20 26 48
roskilde@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Frivillig Center Lolland
Sdr. Boulevard 82, stuen
4930 Maribo
Tlf. 70 20 26 46
naestved@cancer.dk

Kræftrådgivningen i lægehuset
Søndre Allé 43 B
4600 Køge
Tidsbestilling og information på tlf. 70 20 26 48

Kræftrådgivning
og Netværkscafe i Sundhedscenter Odsherred
Sygehusvej 5, 1.th.
4500 Nykøbing Sj.
E-mail: holbaek@cancer.dk
Tidsbestilling og information på tlf. 70 20 26 48

Kræftrådgivningen
Nykøbing F., c/o: Dansk Folkehjælp, Brovejen 4
4800 Nykøbing Falster
Åben hver mandag
Tlf. 70 20 26 46
naestved@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Kalundborg
Infobutikken,
Lindegade 3
4400 Kalundborg
Tidsbestilling og information på tlf. 70 20 26 48

REGION NORDJYLLAND

Kræftrådgivningen
Steenstrupsvej 1
9000 Aalborg
Tlf. 70 20 26 85
aalborg@cancer.dk

Kræftrådgivning i Hjørring
Bistrupvej 3, 1. sal
9800 Hjørring
Tlf. 70 20 26 85
Email: aalborg@cancer.dk
Første mandag i måneden kl. 09.00-15.00
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivningen i Frederikshavn
De Frivilliges Hus
Danmarksgade 12
9900 Frederikshavn
Tlf. 70 20 26 85
aalborg@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning på Dragsbækcentret
Simons Bakke 37, Thisted
7700 Thisted
Tlf. 70 20 26 85
aalborg@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning på Mors
Sundhedscenter Limfjorden
Strandparken 48, 2. sal
7900 Nykøbing Mors
Tlf. 70 20 26 85
aalborg@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Aars,
Biblioteket
Søndergade 24
9600 Aars
Tlf. 70 20 26 85
aalborg@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

REGION MIDTJYLLAND

Kræftrådgivningen
Nørgaards Allé 10
7400 Herning
Tlf. 70 20 26 63
herning@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Toldboden 1, 2. sal
8800 Viborg
Tlf. 70 20 26 69
viborg@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivningen Hejmdal – Kræftpatienternes hus
Peter Sabroes Gade 1
8000 Århus C
Tlf. 70 20 26 89
aarhus@cancer.dk

Kræftrådgivning i Sundhedscenter Skive
Reservevej 15
7800 Skive
Tlf. 70 20 26 69
viborg@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Sundhedscenter Vest
Kirkegade 3
6880 Tarm
Tlf. 70 20 26 63
herning@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivningen Frivilligcenter Holstebro Kultur & Frivillighuset
Nygade 22
7500 Holstebro
Tlf. 70 20 26 63
herning@cancer.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Sundhedscentret
Sygehusvej 7
8660 Skanderborg
Tlf. 87 94 78 92
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Randers
Sundhedscenter
Biografgade 3
8900 Randers C
Tlf. 70 20 26 89
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Sundhedshuset
Toldbodgade 29-31
8600 Silkeborg
Tlf. 89 70 13 47
kræftforloeb@silkeborg.dk
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivning i Frivilligcenter Odder
Pakhuset,
Banegårdsgade 5
8300 Odder
Tlf. 23 37 33 41
2. tirsdag hver måned - kl. 18.00-21.00
aarhus@cancer.dk

Kræftrådgivning i Sund By butikken i Horsens

Åboulevarden 52
8700 Horsens
Tlf. 76 29 36 75
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivningen i Tirstrup i Træning & Sundhed

Århusvej 35,
8400 Ebeltoft
Tlf. 30 63 27 04
(kl. 08.30-13.00)
Tidsbestilling nødvendig

Kræftrådgivningen i Grenå

Sundhedsskolen i sundhedshuset
Sygehusvej 6,
8500 Grenå
Tlf. 30 63 27 04
(kl. 08.30-13.00)
Tidsbestilling nødvendig

REGION SYDDANMARK

Kræftrådgivningen
Jyllandsgade 30
6700 Esbjerg
Tlf. 70 20 26 71
esbjerg@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Kløvervænget 18B
5000 Odense C
Tlf. 70 20 26 87
odense@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Kræftpatienternes hus
Beriderbakken 9
7100 Vejle
Tlf. 70 20 26 86
vejle@cancer.dk

Kræftrådgivningen
Søndergade 7
6200 Aabenraa
Tlf. 70 20 26 72
aabenraa@cancer.dk

Frivilligrådgivningen i Svendborg
Brogade 35 (i gården)
5700 Svendborg
cancer-svbg@hotmail.com
Tirsdays kl. 10.00-12.00
Torsdays kl. 17.00-19.00

Kræftrådgivning i Kolding

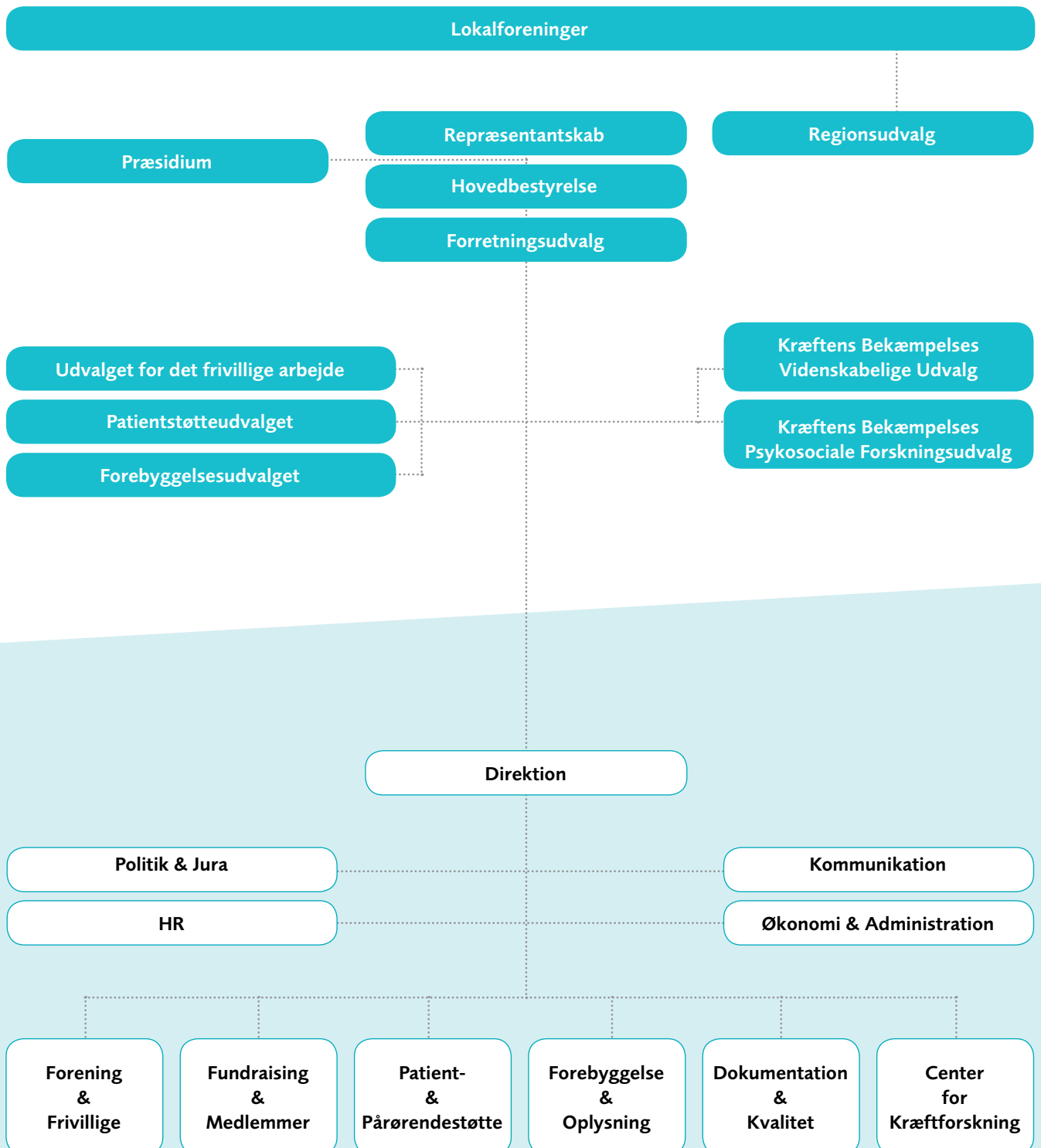
Sundhedscenter Kolding
Skovvangen 2,
6000 Kolding
sundhedsfremme@kolding.dk
Tlf. 79 79 60 00
Mandag kl. 9.00-13.00
Tidsbestilling nødvendig

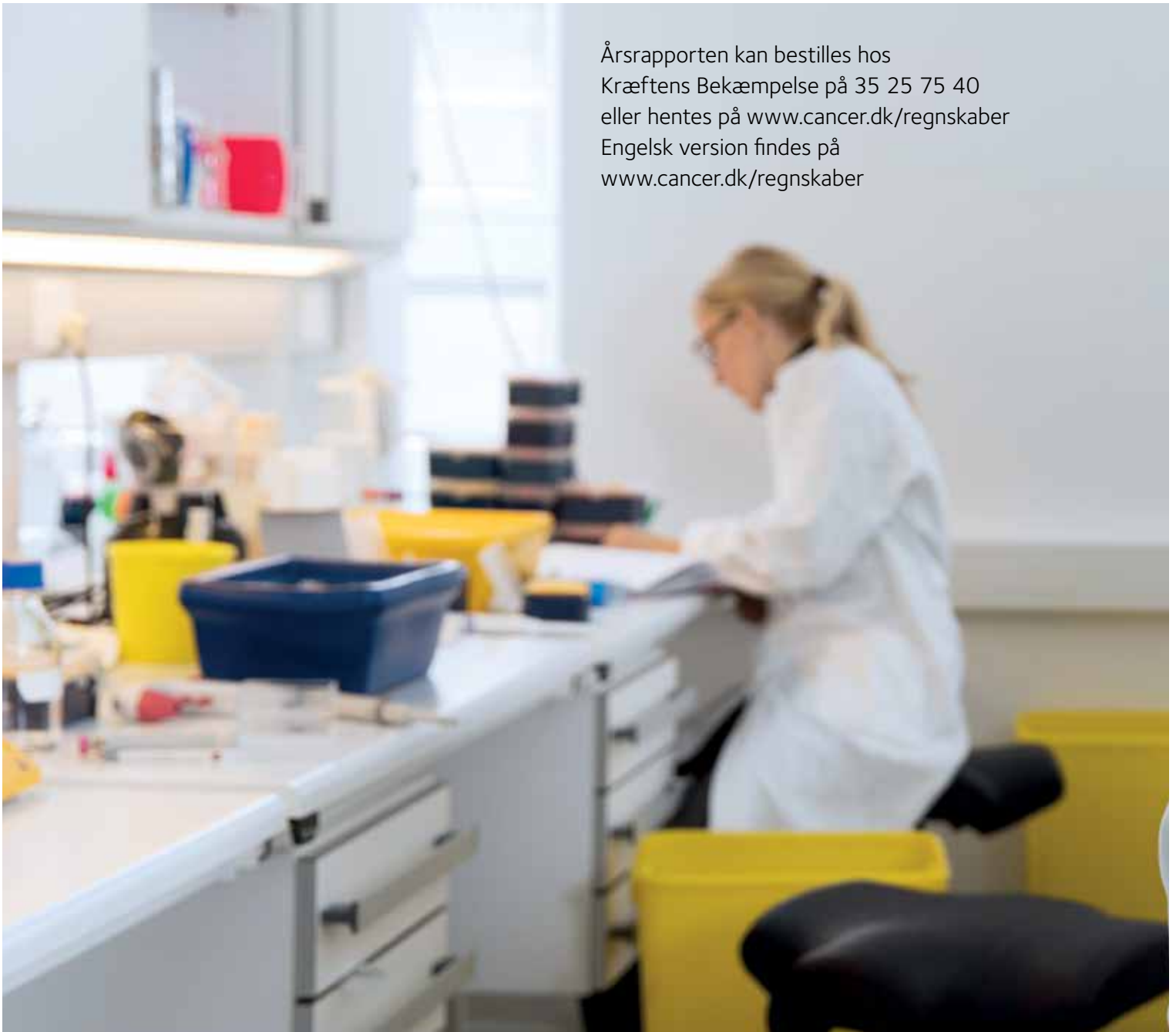
Kræftens Bekæmpelses organisationsplan pr. 1. marts 2018

Årsrapporten kan bestilles hos
Kræftens Bekæmpelse på 35 25 75 40
eller hentes på www.cancer.dk/regnskaber
Engelsk version findes på
www.cancer.dk/regnskaber

Kræftens Bekæmpelse
Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Telefon 35 25 75 00
www.cancer.dk
CVR 55 62 90 13

